Pionýr

LEDEN 1954 • ROČNÍK III. • PNS 358 • 1 Kčs • 1

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

„Přátelé z Hadonoše“ je třetí kniha z série vědecko-fantastických románů Vladimíra Babuly „Signály z vesmíru“ a „Planeta tří sluncí“.

- Vladimír Babula
- 1. NÁVŠTĚVA Z OBLAK
- 2. TAJEMNÝ HOST
- 3. CO JE HORŠÍ?
- 4. PRVNÍ SPOLEČNÍCI
- 5. ZA NOVÝM OBYDLÍM
- 6. V PASTI
- 7. ZÁHADNÍ POMOCNÍCI
- 8. SETKÁNÍ
- 9. NÁVRAT
- 10. SETKÁNÍ
- 11. DAR NA ROZLOUČENOU
- 12. NA STAVBÁCH DVOU SVĚTŮ
- 13. MY PŘIJDEM…
- Vladimír BABULA
- notes
    - 1
    - 2

Vladimír Babula
Přátelé z Hadonoše
Vědecko-fantastický román

Ilustroval Zdeněk Burian
Časopis Pionýr
1956

1. NÁVŠTĚVA Z OBLAK

Nad holými vrcholky Bílých Karpat zakroužil tryskový vrtulník. Doutníkový trup letadla zamířil svým špičatým nosem k bílým mračnům na jasně modré obloze a nesen dvěma protisměrnými vrtulemi pomalu klesal na mýtinu, na níž stála velká horská vila. Dívka, sedící na verandě, vyskočila a běžela k místu přistání.

Z letadla, jež se postavilo kolmo k zemi na teleskopické podvozky, vystoupil ramenatý muž ve sportovním obleku.

„Kryštofe, Kryštofe," volala dívka radostně a zamávala oběma pažemi na pozdrav. Najednou se zarazila.

„Vy nejste… Kryštof… Z dálky jste mu trochu podobný. Babička říkala, že dnes přiletí z Tibetu…"

Muž se usmál. Tvrdé rysy v jeho tváři roztály jak sníh při prvním jarním slunci.

„Nejsem Kryštof — škoda. Doma mi říkají Leife…"

„Už vím, už vím, už jsem vás poznala," zvolala dívka. „Tolikrát jsem vás viděla v televisi. Vy jste přece inženýr Severson! Vítám vás u nás. Ani nevíte, jak jsem ráda, že jste nás navštívil! To mi budou děvčata ve škole závidět…"

„Doktorka Bartošová je doma?"

„Babička? Ne. Vlastně je, Šla jenom na procházku. Hned pro ni zaběhnu. Ta bude mít radost…"

„Počkej, zajdu za ní sám. Kterým směrem šla?"

„Když půjdete tímto průsekem, určitě ji najdete. Nebude daleko."

Inženýr Severson vstoupil do hustého dubového lesa.

Zrzavé veverky poskakovaly v korunách stromů a zvědavě si prohlížely návštěvníka. Ty nejodvážnější přihopsaly až k jeho nohám. Posadily se na bobek a sepnuly přední nožičky, jako by prosily o nějakou dobrotu.

„Nic nemám, nepočítal jsem s vámi," zasmál se tiše Severson a přejel si dlaněmi po kapsách sportovní vesty. Veverky ho však trpělivě doprovázely až na konec průseku, — zřejmě jeho slovům nevěřily.

Před Seversonem se otevřelo nádherné horské panorama. Cesta, po níž kráčel, pokračovala po vypouklém svěže zeleném horském hřbetu, který rozděloval krajinu na dvě nedohledná údolí. Na obou stráních vyčuhovaly z lesa vily horských obyvatel. Odněkud zdáli přinášel vítr dětský smích.

Severson se zastavil a zhluboka vdechl kořeněnou vůni hor.

„Vítám vás u nás, Seversone. Čekala jsem vás až zítra," ozvalo se nečekaně za jeho zády. Trhl sebou a rychle se otočil.

„Soudružko Bartošová," vydechl překvapeně. „Vůbec jste se za těch dvacet let nezměnila. Jako bych se právě probudil a znovu vás po

prvé viděl u akademika Tarabkina…“

„Děkuji za poklonu, vy lichotníku. Také jste se zřejmě nezměnil,“ rozesmála se žena a stiskla Seversonovi ruku na uvítanou.

„Myslím to vážně — rozhodně bych vám nehádal víc jak třicet…“

„Raději toho nechme. Víte přece, že ženy nerady hovoří o stáří. Ostatně — byla by to chyba, kdyby bojovnice proti stárnutí sama stárla. To by se mi moji svěřenci pěkně poděkovali. Připadala bych si jako stará Kača Pagáčová, obávaná kouzelnice z Žítkové. Její chatrč stála kdysi právě na tomto horském hřbetě. Vichřice a sněhové bouře, které se tu občas přehnaly, zvyšovaly u nevzdělaných lidí hrůzu z jejího čarování. Říkalo se jí ‚bohyně‘. Z litého vosku a olova hádala ubohým horalům šťastnou budoucnost, zažehnávala ‚uřknutí‘, léčila, zaklínávala a mezi lidem rozsévala nenávist.

Při všech jejích kouzlech a čárech zůstávali tu lidé v nevýslovné bídě, dál pili denaturovaný líh a umírali na tuberkulosu. Ani sobě nevykouzlila ‚bohyně‘ přepychový život. Kde nic není, ani čert nebere… Škoda vzpomínat,“ mávla lékařka rukou, „těžké doby jsou na štěstí za námi. Žijeme teď v ráji, o kterém moje prababička právě na těchto stráních snila… Nu, jak se vám líbí můj rodný kraj? Příroda na Kvartě byla romantičtější, viďte?“

„Romantičtější, ale cizí, věřte mi. Byla zákeřná a neúprosná. Tady z každé květinky, z každého stromu s roztomilými veverkami cítím, že jsem doma, že příroda je tu můj nejlepší kamarád. Rozhodně vidím nad sebou raději jedno jediné slunce než tři. Akademik Navrátil to říkává správně: všude dobře, doma nejlíp…“

„Ano — doma nejlíp. Vidíte, tak jsem se rozpovídala, že jsem vás málem zapomněla pozvat na malé občerstvení. Jistě jste po cestě unaven.“

„Unaven po půlhodinovém letu? Netrmácel jsem se přece vlakem, jak se kdysi cestovávalo,“ odporoval Severson. „Na všech stranách pozoruji ohledy a strach o mé zdraví. ‚Šetřte se, nenamáhejte se tolik,‘ kladla mi na srdce Nataša Orlovová. ‚Odpočiň si, bereš toho na sebe moc,‘ strachuje se neustále Alena. Nedovedu to pochopit. Nejsem přece z perníku, cítím se docela zdráv. Přiznám se — za vámi jsem přijel jen pro klid v rodině. Nevím, proč bych se měl léčit…“

„Já vás také léčit nebudu,“ usmála se lékařka shovívavě. „Jak víte, bojuji pouze proti stárnutí. Či snad netoužíte po prodloužení života? Upřímně řečeno — let do sousední sluneční soustavy není zrovna elixírem věčného života, na zdraví vám rozhodně nepřidal. Svědčí o tom i vaše šedivé spánky. Jsou sice na pohled docela hezké — ba některým dívkám se dokonce líbí, ale pro nás — bojovníky se stářím — jsou příznakem určité ochablosti nejjemnějších organismů v těle.

Délka života nezávisí jenom na Vitě 45, kterou teď užíváme pro

neustálé obnovování jemných organismů. Závisí také na celkové životosprávě. Je docela přirozené, že v dobách vašeho mládí — v dobách kapitalismu, kdy lidé nežili zrovna nejlépe, kdy se denně strachovali o budoucnost, pili alkohol a kouřili — bylo vysoké stáří bílou vránou. Ve vašem případě je boj o vysoké a činné stáří obzvláště složitý a obtížný problém. Špatná životospráva až do posledního letu s Amundsenem, pak zmrznutí a mnohaletá klinická smrt v ledovcích Arktidy — a konečně obtížný proces oživování a regenerace organismu. Všechno jste obstál šťastně, jen co je pravda. Stal se z vás opravdu nový člověk v pravém slova smyslu. Proč vám to tedy všechno říkám? Abych vás snad poučovala? Víte dobře, že ne — natolik mně znáte. Chci jen, abyste hned v začátku pochopil složitost problému, důvěřoval mně a pomáhal mi… Kryštof se vrací," ukázala na vrtulník, který se právě zaleskl v záři slunce.

„Kryštof Lipski, můj asistent. Velmi schopný člověk, moje pravá ruka, dalo by se říci. Někdy je sice trochu tvrdohlavý a rád vyvádí lidi aprílem, jak se u nás říká, ale jinak je to velmi příjemný chlapík. Naše Liduška — jako vnučka — ho přímo zbožňuje. Ostatně — poznáte ho sám…"

Když přišli na mýtinu, Kryštof Lipski stál již u vily a živě se bavil s pionýrkou. Sotva spatřil doktorku Bartošovou, rozběhl se k ní a udýchaně ze sebe vypravil:

„Soudružko Bartošová, víte už o tom? Tomu se přece říká sensace, ne?" Aniž čekal na odpověď, přistoupil k Seversonovi a představil se.

„To jsem zvědavá, co jste si zase na nás vymyslel," zasmála se lékařka. „Asi to bude něco podobného, jako posledně ten zkušební vrt, při kterém se podle vašeho vyprávění vrtaři nečekaně octli na druhém konci zeměkoule — v Tokiu na náměstí, viďte?"

„Tentokrát to myslím docela vážně," zapřísahal se asistent. „Divím se, že dosud nic nevíte. Je toho plný svět…"

„Tedy — ven s tou lochnesskou obludou a nenapínejte nás," smála se lékařka. „Podobně u něho začíná apríl vždycky," obrátila se k Seversonovi.

„Jakýpak apríl — zpráva z Marsu — úžasná zpráva! Představte si — v sousedních slunečních soustavách jsme myslící lidi nenašli — a teď nás přicházejí navštívit…"

Severson ožil:

„Kdo, kdo k nám přichází?"

„Výzkumná stanice na Marsu před několika hodinami oznámila, že směrem k Zemi letí z vesmíru velké těleso neznámého původu. Prostě — meteor to není, těleso má příliš pravidelný tvar a pravděpodobně je opatřeno křídly. A to ještě není všechno…"

„Možná se vracejí dvě další mezihvězdná letadla — Elektron a Foton — a vaše fantasie si kapánek zapracovala," přerušila ho stále

nevěřící lékařka, „Mám dojem, že jste se minul povoláním. Měl byste psát fantastické romány.“

Severson zavrtěl hlavou.

„Elektron ani Foton to být nemůže. I kdyby letadla dosáhla rychlosti světla, nemohou tu být dříve, než za dva roky. Jen v tom případě by to bylo možné, kdyby letěla desetkrát rychleji než světlo. A o tom pochybuji.“

„Výborně, soudruhu Seversone! A Elektron ani Foton by nevysílaly tak záhadnou zprávu, jakou zachytil spojař našeho letadla. Okamžik, poznamenal jsem si ji, hned vám ji přečtu… Už to mám:

‚Lidé na Zemi, přátelé na planetě Zemi! Nebojte se nás! Přicházíme k vám z neznámých končin vesmíru jako přátelé.“

Zpráva byla vyslána přesně tak, jak vám Ji čtu — v angličtině, rozumíte mi dobře? V *angličtině*. Rozhodně nejde o omyl, záhadní lidé zprávu několikrát opakovali.“

„A najednou se octnou v Tokiu na náměstí — já už to znám,“ rozesmála se doktorka Bartošová. „Jestli jsem vám prve věřila málo, teď už vám vůbec nevěřím. Jste sice hodný, že nás chcete rozveselit, ale dnes není prvního apríla. Pokud vím, máme dnes čtvrtek patnáctého listopadu.“ Také Severson se nakazil smíchem lékařky. Najednou mu však něco blesklo hlavou a rychle zvážněl:

„O pravdivosti soudruhových slov se můžeme lehce přesvědčit. Zapněme televisor,“ navrhl. Lékařka ochotně souhlasila. Pozvala hosty do pokoje a nabídla jim křesla u přijímače. Vnučku poslala do kuchyně pro občerstvení.

Na promítacím plátně se objevila malebná jižní krajina s palmami. Vysílali právě reportáž z bývalé Sahary.

„Jak vidíte, v televisi zatím zachovávají klid a rozvahu,“ řekla vítězoslavně doktorka Bartošová. „Či myslíte, že tak sensační zpráva by neovlivnila vysílání — kdyby byla ovšem pravdivá? Dovedete si jistě představit, co by pro nás znamenal příchod neznámých tvorů z vesmíru.“

„Chápu, že mně nevěříte. Zavinil jsem si to sám svými hloupými žerty. Ale tentokrát nežertuji. Prostě je to tak.“

„Nic si z toho nedělejte, Kryštofe. Pro vaše žerty jsem se na vás nikdy nezlobila. Humor je koření života. A jak se daří Selenarctovi? Selenarctos je totiž můj nejstarší svěřenec,“ vysvětlovala Seversonovi. „Je mu teď asi dvěstě padesát let. Přesně to žádný neví, v jeho mládí se nevedly přesné zápisy. Jméno Selenarctos přijal asi ve sto letech, když se po příchodu osvobozenecké čínské armády do Tibetu začal vzdělávat. Při studiu zjistil, že medvědi, s kterými se tolikrát utkal v souboji, jmenují se učeně Selenarctos tibetanus. Jméno se mu tak zalíbilo, že se od něho nemohl odloučit.“

„Selenarctos není ve své kůži," podrbal se Kryštof ve slámově světlých vlasech. „Stále si naříká na počasí. Klimatická centrála na Kulakangri se mu nemůže nijak zavděčit. Ať přepne na slunečno nebo na sněžení, stařeček stále nadává. Vzkazuje vám, že by s vámi rád mluvil, ještě než zemře. Prý to bude velmi brzy. To ovšem tvrdil už několikrát — a stále je ještě zde. A — jak jsem zjistil — zdravý je jak řepa."

„Jeho špatná nálada se mi však nelíbí," řekla vážně doktorka Bartošová. „Zítra se na něho podívám. Nechcete letět se mnou, soudruhu Seversone? Zdravý vzduch Himálají vám rozhodně neuškodí."

Severson ochotně souhlasil.

Večerní zprávy potvrdily pravdivost Kryštofových slov. Neznámé těleso skutečně prolétlo kolem Marsu. Brzy se však ztratilo z dohledu i tak bystrým očím, jakými jsou radary a astrotelevisory. Observatoře na Zemi ani na Měsíci nespatřily ničeho. Televisní snímek, který vyslala stanice na Marsu, nebyl sice docela jasný, ale přesto přesvědčivě dokazoval, že jde o uměle vytvořené těleso a ne o meteor.

Ve společenském salonku doktorky Bartošové se rozpředl živý hovor. Hlavní slovo měl pochopitelně Kryštof, který nyní triumfoval.

„Vidíte — nechtěli jste mi věřit. Teď už je nad slunce jasné, že naši sluneční soustavu navštívili myslící tvorové z neznámých končin vesmíru. Prostě — sensace…"

„A tito myslící tvorové čirou náhodou mluví anglicky, viďte," poznamenala Bartošová ironicky.

„Také mně to nejde do hlavy," souhlasil Kryštof. „Zeptejte se Světové akademie věd, co o záhadné zprávě soudí."

Lékařka vytočila na televisním telefonu číslo a chvíli čekala, až se objeví obraz.

Mladý muž na obrazovce se usmál:

„Vidlím vám na očích, co vás trápí, Věruško. Zpráva z Marsu, je to tak?"

Doktorka Bartošová přikývla:

„Uhodl jste, Míťo — jako vždycky. Ale ještě více mne zajímá záhadná zpráva, vysílaná v angličtině…"

„Považujeme ji za hloupý žert některého radioamatéra, který zachytil zprávu z Marsu. Je prostě nemožné, aby neznámí tvorové hovořili touže řečí jako některé národy u nás na Zemi, tím spíše, že k nám přilétají z ještě větší dálky, než jsou planety v souhvězdí Centaura. Sluneční soustavy v trojhvězdí Centaura jsme přece probádali dokonale.

Před hodinou startovalo několik meziplanetárních letadel, abychom se na nečekaného hosta mohli podívat zblízka. Ráno vám

oznámím první výsledky průzkumu. Zatím — dobrou noc…“

„Neměla byste zítřejší cestu do Tibetu odložit?“ zeptal se Kryštof. „Kdo ví, co všechno se ještě semele.“

„Ani příchodem neznámých tvorů na Zemi se život nezastaví. A v tomto případě jde přece o člověka, dokonce o nestaršího člověka na světě. Objednejte nám, prosím, v Trenčíně raketové letadlo na devátou hodinu.“

Severson spal neklidně. Zpráva o příletu neznámých tvorů ho hluboce vzrušila…

Brzy ráno volal mladý muž z akademie. Doktorka Bartošová na první pohled poznala, že je nesmírně vzrušen.

„Stalo se něco nepochopitelného, něco nevídaného, Věruško,“ vyrážel ze sebe trhaně. „Letadlo Jiskra skutečně objevilo záhadné těleso. Je to obrovská koule s jakýmsi vějířem křídel. Když se Jiskra přiblížila na dohled, koule zvýšila rychlost. Během několika minut zmizela — i s obrazovek radarů a astrotelevisorů. Jako by se v jediném okamžiku rozpadla na atomy…“

„Přijmete nás do řídící kabiny?“ zeptala se lékařka hlavního pilota, když se Seversonem dorazili na trenčínské letiště.

„Pro vás všechno, soudružko Bartošová,“ usmál se pilot. „Prodloužíte mně za to život na pět set let. A já vás budu vozit do roztrhání těla…“

Letadlo se vzneslo do výše. Kaskáda vážských stupňů se brzy proměnila v stříbrnou šňůru s bílými korálky. Také svítící vrcholky Tater se scvrkly v nepatrné pahrbky na plastické mapě.

Letadlo vplulo do stratosféry, do věčné hvězdné noci. Rakety vyšlehly jasnějším plamenem, aby rychleji dopravily naše poutníky na druhou stranu obrovské koule, stojící pod nimi.

„Podívejte se, to přece není hvězda,“ přerušil mlčení Severson a ukázal na svítící bod, pohybující se po obloze. Pilot rozpačitě pokrčil rameny.

„Také jsem to zpozoroval, ale obrazovky jsou naprosto čisté — jako lilie. Podle nich je přece prostor před námi volný. Pokusíme se ještě…“

Nedořekl. Svítící bod se začal rychle zvětšovat. V několika okamžicích dostal podobu okřídlené koule.

Pilot prudce strhl řídící páku k sobě.

Lékařka vykřikla.

Severson vytřeštěnýma očima pozoroval obrovskou kouli, která se řítila prostorem přímo proti letadlu. Bleskurychle uchopil druhé řízení a zapnul boční trysky na plný chod.

Kolem řídící kabiny se mihla špička protáhlého křídla. Záhadné letadlo zmizelo za zády ohromených cestujících.

„Vraťme se, podíváme se na ně," vzpamatoval se Severson.

Pilot pomalu otočil letadlo, aby tryskami na zádi zmírnil let.

Obrovská koule se rychle vzdalovala.

„Raketový pohon na plné obrátky," vykřikl Severson a uchopil dalekohled. „Podívejte se, kolos se v několika místech otevřel…"

Pokračování dramatu bylo možno sledovat již pouhýma očima. Z velké koule se vyrojilo několik menších letadel s širokými křídly. Všechna letadla zamířila k Zemi. Paprskovitě se od sebe vzdalovala, Jako by chtěla obsáhnout celou zeměkouli.

„Sledujme jedno z nich — rychle — neztrácejme čas, ať nám neunikne!" pobízel pilota Severson.

„Je vidět, že jste zkušený hvězdoplavec," poznamenal pilot, když se mu opět vrátil humor.

Pomocné letadlo neznámých tvarů se zřejmě nesnažilo uniknout pronásledovatelům. Po vstupu do atmosféry zmírnilo rychlost na minimum.

„Podíváme se, jak jsou vyzbrojeni," prohodil pilot a velkým obloukem obletěl letadlo.

„Zdá se, že podvozky nemají, asi přistanou na vodě," mínil Severson. „Pod námi je Indie. Zaveďte je do Bombaje. Mohou tam přistát na moři a my na břehu na letišti. Leťte napřed, možná pochopí, že jim ukazujeme cestu."

Záhadní návštěvníci skutečně pochopili. Ještě než soudružka Bartošová stačila dokončit překvapující zprávu pro Světovou akademii, obě letadla přistála na indickém pobřeží.

Sotva letadlo zastavilo na letišti, Severson vyskočil rovnýma nohama na startovací plochu a pádil ke břehu. V posledním okamžiku naskočil na záchranný motorový člun, který se rozjížděl k nezvyklému návštěvníku.

„Jsou to návštěvníci z vesmíru," vysvětloval Severson cestou nedůvěřivé posádce.

„Nebo je to zase jeden z bláznivých nápadů našich astronautiků," namítal snědý muž v bílém plášti. „Kdo to kdy viděl, dát letadlu tak nemožný tvar? Vždyť vypadá spíše jako rejnok nebo platejs. Divím se, že se to už dávno neoctlo na dně moře…"

Asi třicet metrů před letadlem člun zastavil.

Severson se zatajeným dechem očekával, co se stane. Muž v bílém plášti nervosně poklepával na brašnu s pomůckami pro první pomoc.

Konečně se v plovoucím letadle objevil otvor. Do otvoru se postavil malý, něco přes metr vysoký človíček ve skafandru s neprůhlednou kuklou na hlavě. Zvedl obě ruce k obloze a opět je připažil. Tento pohyb opakoval několikrát.

Najednou se ozval lidský hlas. Vycházel z neznámého zdroje a z počátku byl nesrozumitelný. Za několik okamžiků se však vyjasnil v čistou angličtinu:

„Nebojte se nás, lidé na planetě Zemi. Přicházíme z vesmíru — Jako přátelé…“

2. TAJEMNÝ HOST

Blíží se půlnoc. Celá laboratoř je osvětlena pouze stolní lampou, u které sedí zahloubaný vědec. Chvílemi si něco poznamenává do silného bloku…

Pojednou ho z myšlenek vytrhlo jemné zaklepání na okno. Zvedl hlavu a naslouchal.

Nové zaklepání, tentokrát o něco důraznější.

Vědec vstal, přistoupil k oknu a čekal. Za skleněnou tabulí se objevila vyhublá ruka a opět zaklepala.

Muž opatrně otevřel okno a zeptal se do tiché noci:

„Kdo je?“

„Já.“

„Kdo — já? Co tu hledáte teď pozdě v noci?“

„Jsem ubohý poutník z neznáma. Přišel jsem poprosit o doušek vody…“

„Okamžik — hned přijdu…“ Vědec rozsvítil světlo před domem a pomalu otevřel dveře. Na prahu stál hubený vysoký stařec s prořídlým šedivým plnovousem. Když spatřil vědce, radostně mu zazářily oči.

„Konečně jsem tě nalezl, chlapče…“

Vědec si ho podezíravě prohlížel.

„Kdo jste? Neznám vás.“

„Zda mne znáš či neznáš, na tom teď nezáleží. Hlavní věc je, že já tě znám. Znám vůbec mnoho věcí, o kterých vy lidé ani nesníte. Nepozveš mne dál? Jsem utrmácen dlouhou cestou. Přicházím zdaleka, opravdu zdaleka. Z nepředstavitelné dálky. Přicházím totiž z jiného světa, než je ten váš, lidský…“

— Asi se zbláznil, chudák, — pomyslel si vědec a pozval starce dovnitř. Rychle otevřel konservu a její obsah vyklopil na talíř.

„Posilněte se, hned vám bude líp. Přišel jste mne požádat o pomoc — jako lékaře? Neřekli vám dole ve městě, že mám dovolenou, abych tu mohl na samotě dokončit větší vědeckou práci? Nu — nevadí — trpícím pomohu vždycky…“

Stařec si ho zpytavě prohlížel.

„Vidím ti na očích, že mne máš za blázna. Nevěříš mi, že přicházím z jiného světa, není-liž pravda. Dokážu ti, že jsem obdařen docela jinými schopnostmi než vy lidé. Podivám se ti třeba na čelo a hned vím, že pomoc trpícím není tvůj první zájem. Vidíš — jsi překvapen, to dokazuje, že mám pravdu.“

„Jezte, dědečku, jistě jste cestou pořádně vyhladověl,“ pobízel vědec starce, nedbaje na jeho řeči.

„Neříkej mi dědečku, jsem mladší než ty. Chybí mi pouze elixír života, který máte vy lidé. V našem světě — vlastně v *mém* světě — se

rychleji stárne než tu na Zemi. Můj svět je divočejší než váš… Ale vaše lidské jídlo chutná znamenitě — všechna čest," uklonil se obřadně. „Je to umělé jídlo, není-liž pravda? Vidíš, jak všechno vím! Vás lidi vůbec dobře znám. Jste přece jenom kouzelníci. Tak schopné lidi jsem ve svém království neměl. Já totiž — abys věděl, s kým máš tu čest — po mnoho let vládl stejně velikému světu, jako je vaše Země…"

„Kdo jste vlastně? Odkud přicházíte? Proč mi tu vyprávíte pohádky," zeptal se vědec nakvašeně.

Stařec odešel k oknu a ukázal na hvězdnou oblohu:

„Odtamtud přicházím, — divím se, že to dosud nevíš. Jak dlouho jsi už odtržený od světa?" Sklonil se k televisoru a otočil knoflíkem…… Další letadlo se záhadnými návštěvníky přistálo u Nového Yorku," hovořil hlasatel. „Hlavní letadlo pluje čtyřicet kilometrů nad Zemí. Návštěvníci nesundali skafandry, takže nevíme, jaké mají obličeje. Všichni hovoří anglicky. Posádka letadla, které přistálo v Středozemním moři, požádala o dovolení navštívit Světovou akademii věd…"

Vědec se chytl za hlavu a vytřeštil na starce oči.

„Je to možné? Vy patříte k nim? Ale vždyť je to nesmysl. Jste přece člověk jako já — nemějte mne za blázna…"

„Jsem člověk jako ty — a přece nejsem — jak se to vezme," zasmál se stařec záhadně. „V každém případě přicházím z jiného světa, to mi věř…"

„A proč jste přišel právě za mnou?" zeptal se vědec dutým hlasem.

„Znám tě o něco lépe než ostatní — a mé letadlo přistálo na jezeře nedaleko odtud. Zítra se o tom přesvědčíš…"

Vědec vyskočil a běžel k telefonu. Stařec ho zadržel.

„Vím, co chceš udělat. Chceš lidem ohlásit moji návštěvu. Je to zbytečné, nikam nevolej. Rád bych u tebe zůstal po nějaký čas na zapřenou — inkognito, jak říkáte vy lidé. Doufám, že můj návrh přijímáš. Nebudeš toho litovat. Všelicos tě naučím — a povyprávím ti, jak jsem žil v jiném světě a jakou jsme měli cestu. Jsem totiž vůdce výpravy na vaši planetu…"

„Rád vás přijmu jako hosta," řekl vědec nesměle. „Ale co řeknou naši lidé, až vás tu uvidí? Jak jim vysvětlím vaši přítomnost" Hned poznají, že tu něco není v pořádku."

„Poradím ti: řekni jim, že jsem tvůj pacient odněkud — třeba z Ameriky, není-liž pravda?"

Vědec bezmocně přikývl a zdrceně si sedl do křesla.

„Míníš tu tak prosedět celou noc?" zeptal se stařec po krátkém mlčení. „Pokud se mne týče, raději bych se vyspal, jsem opravdu po cestě notně unaven. A potom, jsem zvědav, jak se spí v pravé lidské posteli."

Vědec zavedl starce do pokoje pro hosty, popřál mu dobrou noc a vrátil se do laboratoře. Aby si zchladil rozpálenou hlavu, vyklonil se z okna. Zdálo se mu, že špičaté vrcholky Himálají tančí houpavý valčík.

Co teď? Proč ten záhadný člověk přišel právě za mnou? Oznámit jeho příchod akademii? Nebo ho tu skrývat? Nepomstí se mi, když ho prozradím? Či snad je to nějaká léčka — nějaký úskok…

Rychle zavřel okno a schoulil se do pohovky.

Proč je tu tak příšerné ticho?

Co vysílají v televisi?

„Přinášíme další zprávy o návštěvě neznámých myslících tvorů na naší Zemi," ozval se hlasatel. „Za okamžik vás s nimi seznámíme přímým přenosem ze Světové akademie věd…"

Lékař přímo visel očima na obrazovce televisoru. V okamžiku zapomněl na záhadného starce, spícího v sousední místnosti.

„Děkuji vám jménem nás všech za přátelské přijetí, kterého se nám dostalo v mozku vaší planety, ve Světové akademii věd," uklonil se člověk z neznáma, skrytý ve skafandru s neprůhlednou kuklou. „Děkuji také dámě, která nás sem ochotně doprovodila," uklonil se opět doktorce Bartošové. „Přiznáme se vám — představovali jsme si vás poněkud jinak. Předpokládáme, že k nám dosud nemáte plnou důvěru, jsme pro vás příliš vzdálenými tvory. Ale ujišťujeme vás, že jsme přišli s dobrými úmysly, že vám nechceme ublížit nebo dokonce s vámi válčit…"

President akademie byl slovy záhadného člověka ohromen i udiven zároveň:

„Ujišťuji vás, že jste našimi vzácnými — vzácnými hosty," řekl nejistě. „Překvapení, které na nás pozorujete, není projevem nedůvěry. Nemůžeme pouze pochopit, jak je to možné, že mluvíte stejnou řečí jako my. Přicházíte přece z velké dálky, kde je spojení s naší Zemí velmi obtížné, ne-li vůbec nemožné. Soudím podle našich, lidských předpokladů a znalostí."

„Máte pravdu, pane presidente. Naše znalosti ve sdělovací technice nejsou o nic větší než vaše. Rádi vás seznámíme se vším, co známe a umíme. Dovolte nám však, abychom na otázku, proč mluvíme stejnou řečí, mohli odpovědět později, až se lépe poznáme." Člověk drobné postavy se obrátil ke globu hvězdné oblohy, který stál na nízkém stolku a pomalu jím otáčel.

„Zde je náš domov, v souhvězdí „Ophiuchus," pomalu vyslabikoval obtížné jméno.

„V souhvězdí Hadonoše?" zeptal se president.

„Ano, na planetě, která obíhá kolem této hvězdy," ukázal na malý svítící bod na globu.

„Předpokládal jsem to," zvolal president. „Proxima Hadonoše — Šipka. Vzdálenost šest a jedna desetina světelného roku, spektrální

třída M5, hustota 62, svítivost 0,00048. Mnoho vás vaše slunce nezahřeje…“

„Opravdu nás mnoho nehřeje, i když potřebujeme o mnoho méně tepla, než máte na vaší planetě,“ souhlasil člověk ve skafandru. „To také byla hlavní příčina, proč jsme se vydali, do vesmíru…“

V lékařově pracovně zablikalo červené světlo. Muž u televisoru sebou nervosně trhl.

— Kdo mne obtěžuje tak pozdě v noci a právě při tomto ohromujícím programu? — pomyslel si, aniž se na nepříjemného rušitele — televisní telefon — podíval. Světlo však vytrvale blikalo dál. Za chvíli se k němu přidal bzučák, signalisující, že hovor je nanejvýš důležitý.

Lékař neochotně vstal a stiskl knoflík aparátu.

„Doktor Lykurgos?“ zeptal se muž na obrazovce. Když lékař přikývl, pokračoval:

„Chápu vaše rozladění. Jsem doktor Pasang z Khanba-Dsorigu. Před chvílí jsem byl stejně jako vy vytržen z pozorování přenosu. Ale v tomto případě to jako lékaři dobře chápeme. Jde o lidský život, dokonce o život nestaršího člověka na světě — Selenarcta.“

„Selenarctos umírá?“ vydechl lékař zdrceně.

„Upřímně řečeno — neumírá, i když nám neustále tvrdí, že umře brzy. Jeho zdravotní stav je docela dobrý. Zastupuji totiž jeho lékaře, který je na dovolené. Selenarctos má pouze špatnou náladu, to už někdy u příliš starých lidí bývá. Doktorka Bartošová mu oznámila, že ho jde navštívit. Ve slíbenou hodinu se jí však nedočkal. A když ji spatřil při televisním přenosu ze Světové akademie, urazil se, že dala přednost neznámým tvorům před ním. Marně jsem mu vysvětloval, že to byla její povinnost jak vůči hostům, tak vůči lidstvu, že se určitě co nejdříve dostaví, že na svého přítele Selenarcta nezapomněla. Prohlásil, že ji už nechce vidět a požádal mne, abych pozval vás.“

„Mne?“ vydechl Lykurgos „Skutečně mne? To přece není možné. Víte přece…“

„Selenarctos ví také. Chce prostě vás. Tvrdí, že jste Tibeťanům prokázal mnoho dobrodiní. Je to prostě jeho ‚poslední přání‘, jak říká, aby poslední chvíle prožil s vámi. Můžete se dostavit hned? Nerad bych, aby se zbytečně rozčiloval, škodí mu to…“

Lykurgos vrtěl nechápavě hlavou.

„Podivné… Poletím hned, samozřejmě. Ale — vždyť mi rozumíte.“

„Těším se na brzkou shledanou. Jdu oznámit váš příchod Selenarctovi,“ rozloučil se muž na obrazovce a přerušil spojení.

„Tedy přece jdeš, hochu?“ ozvalo se nečekaně u dveří. Lékař se rychle otočil a vyjeveně hleděl na starce, který bez klepání vstoupil do místnosti.

„Vy ještě nespíte?“ zeptal se zmateně.

„Jak mohu spát, když mně za uchem bzučí ten váš prokletý televisní telefon. Promiň, že jsem si váš rozhovor vyslechl. Radím ti upřímně — nedělej hlouposti…“.

„Hlouposti? Proč hlouposti? Jak to myslíte?“ vykoktal lékař.

„Říkal jsem ti už — jsem bystrozraký, vidím ti až na dno duše. Tak trochu se o Selenarcta bojím. Bylo by ho škoda.“

Lykurgos zbledl.

„Vy — myslíte, že jsem špatný lékař — že své práci nerozumím?“

„Lékař jsi určitě dobrý, o tom nepochybuji. Jistě jsi měl dobrého učitele. Ale říkám ti znovu: žádné hlouposti. Věř zkušenému tvoru z vesmírných končin.“

Lykurgos před záhadným starcem nevědomky couvl a opřel se o stěnu.

Když se trochu vzpamatoval, pokusil se o úsměv.

„Vím, že žertujete. A nevěřím vám, že přicházíte z vesmíru. Neznámí lidé jsou o mnoho menší než vy a všichni mají skafandr, protože asi nesnášejí naše prostředí. Řekněte mně otevřeně, proč si ze mne děláte blázna a co tím sledujete. Jsem nucen informovat o vás akademii.“

„Radím ti, s tím hlášením tolik nespěchej. Učiním to sám, až přijde čas. Mám velkou moc a mohl bych ti velmi uškodit. Vím o každém tvém hnutí, jsem prostě pánem tvého života. Chceš důkaz, že patřím k hostům z vesmíru? Podívej se.“ Stařec vytáhl z kapsy fotografii a podal ji lékaři.

„Jsem to já? Poznáváš mne? Výjimečně tu mám kuklu průhlednou. A ti ostatní kolem mne? Jsem sice o mnoho větší než oni, ale v přírodě to přece není nic zvláštního, že jeden roste víc než druhý. A krajina kolem nás určitě není vaše — pozemská, to uznáš. Takovéto rostliny u vás přece nerostou.

Nu — neztrácej tu se mnou drahocenný čas, Selenarctos čeká. A nezapomeň na má slova. Na shledanou.“ Lékař se vypotácel z místnosti.

Konvertoplan[1] rychle stoupal do výše. Svítalo.

Údolí a průsmyky ležely dosud na dně mléčného moře. Z ranní mlhy vystupovaly pouze velebné vrcholky Střechy světa — sluncem ozářený jiskřící Mount Everest, bělostný Gaurišankar a vznešená Kančindžinga.

Drsná krása věčných ledovců a rozervaných skal dnes Lykurgose nezajímala. V myšlenkách byl stále ještě ve svém horském sídle, u záhadného starce.

V průrvách mezi skalními štíty zasvítila hladina řeky Cang-po.

„Jsme na místě, pod námi je Khanba-Dsong,“ hlásil pilot. Lékař

mlčky přikývl a připoutal se.

Konvertoplan zaujal svislou polohu a pomalu klesal k bílému městu v horském údolí. Zamířil k mohutnému starobylému hradu, jenž byl kdysi klášterem, a dosedl na označenou plošinu pod hradbami.

„Jsem rád, že přicházíte," uvítal Lykurgose muž, který ho v noci pozval. „Se Selenarctem je to vážnější, než jsem se domníval. K ránu se uklidnil, ale stal se úplně netečným k okolí. Teplota stále klesá, puls ochabuje. Obávám se, že skutečně nastává konec. Volal jsem již doktorku Bartošovou…"

Muži spěšně vystoupili po starobylých klášterních schodech a vešli do hradu.

Selenarctos ležel na loži s nebesy v nevelkém, bohatě vyzdobeném sále. Když spatřil příchozí, jeho krásná ušlechtilá tvář ožila.

„Odpusťte pošetilému starci, že ho nalézáte zde, uprostřed nádhery minulosti," usmál se na Lykurgose. „Každý máme svoji slabost, každý je nějak minulosti zavázán. V dětství jsem toužil žít v těchto místech. Pravda, později, po osvobození jsem si žil mnohem lépe než kdysi lámové — ale teď chci zde zemřít. Na sklonku života se člověk vrací do dětství."

„Bolí vás něco, máte nějaké přání?" zeptal se Lykurgos stísněně.

„Neplačte nade mnou. Nechcete přece, abych žil věčně. Žil jsem krásně a dosti dlouho, abych teď mohl v klidu dohořet jako svíce. Umírání je těžké jenom pro toho, kdo musí odejít dříve, než chtěl. Já chci odejít. Před chvílí jsem se tomu sice ještě bránil — cítil jsem v žilách dosti sil — ale teď už vím, že svíce dohořívá. Bez smrti by nebylo života. Pro toho, kdo ví, že jeho děti žijí šťastně, není smrt těžká. Žije dál ve svých dětech. A mými dětmi jste vy všichni, celé lidstvo." Oba lékaři stáli tiše u jeho lože.

Zrak starce zalétl k oknu na panorama horských štítů.

„Můj otec i já jsme byli ubohými kuli, otroky bez ceny," řekl tiše po chvíli. „Sahibům — bílým pánům — a našim hnědým pánům v tomto kláštеře jsme dělali nosiče. Já i můj otec jsme mnohokrát jako nosiči nasazovali život ve výpravách na vrcholky světa. Můj otec při jedné takové výpravě zahynul — jako bezejmenný hrdina. Anglickým pánům, které doprovázel, byl postaven pomník… Říkali nám Himálajští tygři, pro naši odvahu a vytrvalost.

Nechápal jsem tenkrát, proč sahibové porušují klid bohů na vrcholcích. Proč vstupují do říše lavin a věčného ledu? Hledají tam snad poklad?

Otec na mé otázky odpovídal prostě: ‚Ptát se — na to nemáme právo. Když cesta skončí, dostaneme od sahibů peníze. Slíbili jsme jim věrně sloužit a doprovázet je všude, kam nám přikáží. Pomodli se, abychom se vrátili zdrávi…' Z kuliů se stali lidé — a lidé zvítězili i nad vrcholky světa. Do nenávratna zahnali letní i zimní monsuny,

údolí v horách proměnili v ráj. Važte si děti, tohoto ráje. Zachovejte ho neporušený svým dětem.“

Stařec odvrátil zrak od okna, zavřel oči a zůstal nehybně ležet.

„Proč jste pozval právě mne?“ zašeptal Lykurgos.

„Důvěra uzdravuje,“ odpověděl tiše stařec, aniž otevřel oči.

Lékaři vyvstaly na čele studené kapky potu. Přistoupil k starci a opatrně mu položil ruku na hrudník. Posunkem ruky naznačil, že srdce utichá.

„Zavolám akademii,“ řekl doktor Pasang sotva slyšitelně a po špičkách odcházel ke dveřím.

Lykurgos zoufale sepjal ruce.

„Nenechávejte mne tu samotného…“

Ve dveřích se objevila doktorka Bartošová a za ní president akademie s několika dalšími muži a ženami.

„Konec,“ zašeptal Pasang.

Lykurgos se chytl za hlavu a vyběhl ze sálu.

Selenarctos otevřel oči. Nehybné tváře mu na okamžik zjasněly sotva znatelným úsměvem.

„Byli jste — na mne hodní — děkuji — vám. Žijte tu v lásce — a — míru,“ vydechl těžce a hlava mu klesla na stranu…

3. CO JE HORŠÍ?

„Tys ho zabil," vykřikl záhadný stařec, když Lykurgos vstoupil do pracovny.

„Proč bych ho zabíjel, pro boha živého?" zasténal lékař. Doklopýtal se ke křeslu a sesul se. „Proč mne pronásledujete? Proč mne dohánite k šílenství? Co jsem vám udělal, čím jsem vám ublížil?"

„Já také kdysi zabíjel — a nevěděl jsem proč," pokračoval stařec neúprosně. „Také jsem byl za to dohnán k šílenství. Život je neúprosný — u vás na Zemi stejně jako kdekoliv ve vesmíru.

Ty trpíš — a sedíš si tu pohodlně v křesle, máš dostatek jídla a spáváš pod střechou v teple. Já trpěl jako zvíře…"

Stařec si přisunul křeslo blíže k Lykurgovi a zadíval se mu upřeně do očí.

„Poslechni si jen, jak já trpěl. Snad potom sneseš svoji bolest lépe."

„Na svých cestách po vesmírných dálkách zastavili jsme se jednou na neznámé planetě, kterou jsme nazvali — podle vaší lidské řeči — Gamma.

Na Gammě byly dobré životní podmínky. Postavili jsme si tam pohodlné obydlí a pomalu jsme se připravovali na další pouť vesmírem. Šťastný život netrval však dlouho. Nastalo údobí katastrof, které prožívají planety často. Moji soukmenovci odlétli a já vlastní vinou zůstal na Gammě sám, opuštěn, bez jakékoliv naděje na záchranu. A naděje ulehčuje i smrt — sám to víš nejlépe…

První noc ve věčné opuštěnosti byla dvojnásob strašná.

Váš pozemský geolog řekne suše vědecky: Nerovnosti zemského povrchu, mořské hlubiny i tvary povrchu pevnin vznikly silami různého původu. Jedna skupina sil má původ v zemském nitru… Nejstarším projevem endogenních sil v geohistorii, kterým vznikly různé tvary zemského povrchu, je činnost sopečná. Projevuje se vystupováním magmatu blíž k povrchu nebo až na povrch.

Stařec zaťal zuby a vztekle zasyčel: „Ano, tak to říká chladný geolog… ale já v tom pekle žil," vykřikl pronikavě. „Půda mi doslova hořela a bortila se pod nohama…" Sklonil hlavu a pokračoval klidněji:

„První noc… Země se třásla a pukala, hory soptily mně nad hlavou, roklinou, ve které jsem byl ukryt, hnala se ledová bouře. A v srdci zoufalství…

Lehl jsem si mezi rozházené, ještě teplé balvany, a čekal, až mne zaleje žhavá láva.

Ohlušivý výbuch nedaleké sopky mne znovu probral k životu. Strach o život zvítězil nad beznadějným zoufalstvím. Vyskočil jsem a

bezhlavě jsem pádil z hor do údolí. Na cestu mi svítily plameny vulkánů.

Několikrát jsem upadl, dnes už nevím, zda tím, že se chvěla země, nebo že mi nohy vypovídaly službu.

Brzy jsem se dostal k malé horské říčce, tekoucí v hlubokém korytě. Její voda vřelá jak v kotli nad plamenem. Dál jsem mohl jenom těsné podél břehu, protože po levé ruce se svažovala k říčce strmá skalní stěna. Pára, unikající z koryta, pálila mě ve vyprahlém hrdle a opařila mi celý obličej. Obklopila mne mléčnou mlhou, takže jsem musel postupovat vpřed krok za krokem.

Konečně jsem prošel úzkou soutěskou. Octl jsem se na široké rovině, končící na obzoru pralesem.

Dunění za mými zády mne opět popohnalo do šíleného běhu. Jako splašený kůň skákal jsem přes výmoly a rýhy, klopýtal přes kameny a hustou spleť rostlin.

V pralese jsem viděl svoji spásu. Vběhl jsem do jeho temna a jako divý zuřivě prorážel houštiny.

Liány a šupinaté kmeny drásaly mi obličej i ruce. Bolesti jsem však nepocítil — jen jakýsi vzdálený pocit, že po celém těle mi teče lepkavá krev.

Sil rychle ubývalo.

Doplazil jsem se až ke stromu se svítícími plody — a klesl jsem v bezvědomí.

Jak dlouho jsem tak ležel, nevím. Probudila mne palčivá bolest v nohou. S obtížemi jsem nadzvedl oteklá víčka.

Vykřikl jsem hrůzou. Ležel jsem na pokraji plamenů, boty a kalhoty mně již hořely. Vyskočil jsem a s vypětím posledních sil unikal před strašlivou smrtí. Prales nehořel na štěstí rychle. Silné dužnaté listy obsahovaly příliš mnoho vody. Kmeny plné mízy praskaly v žáru ohně jako vybuchující granáty.

Když jsem se dostal na okraj pralesa, svalil jsem se na zem a dlouho lapal po dechu. Chvílemi se mi zdálo, že se udusím — stažené hrdlo mi vypovídalo službu.

Se zatnutými zuby jsem se obrátil a rozhlédl se. Po šedivé obloze se válely chuchvalce dýmu. Přede mnou se zvedal kopulovitý kopec s holým písčitým vrcholkem.

Zvedl jsem se a po mnoha dlouhých odpočincích jsem se doplazil nahoru, abych měl lepší výhled po okolí. Jen matně si vzpomínám, že za kopcem jsem spatřil pravidelně zvlněnou rovinu, jako když vlna za vlnou běží po moři. Za okamžik jsem totiž usnul.

Do horečnatých snů mísil se jakoby rachot děl a hučení rozbouřeného moře.

Probudil mne liják a krutý pocit žízně. Posadil jsem se, abych vypátral, zda někde neobjevím potok nebo aspoň louži vody.

Nedovedeš si představit, jak jsem byl ohromen, když jsem se podíval na krajinu před sebou. Myslel jsem, že blouzním. Zvlněný terén se proměnil v řadu oblých horských hřebenů. Na jednom z nich jsem seděl já. Ta tam byla zprohýbaná rovina, zmizel i kopec, na jehož vrcholku jsem usnul.

Tělo jsem měl jako polámané — teprve za chvíli jsem zpozoroval, že půda pode mnou se chvěje a kmitá.

Hučení v uších přehlušil rachot, doléhající sem odněkud z nedohledna. Země pode mnou se přímo rozhoupala a v několika okamžicích tak popraskala, že jsem se zabořil do vlhkého písku.

Pojednou se mi zdálo, že hřebeny přede mnou klesají a já pomalu stoupám k nebesům. Jak jsem později poznal podle horstva, z kterého jsem uprchl, vydouval se a stoupal jedině hřeben, na kterém jsem bezmocně seděl v písku a ztrnule sledoval hrůzné změny krajiny. Během několika hodin byl jsem vyzvednut do obrovské výše. V dálce se rozběsnilo moře. Vlny vysoké jako hráze vztekle bily do pevniny a urvávaly celé kusy země,

Z pralesů vyběhli podivní ještěrové a ztřeštěně pádili k nově vzniklé hoře, jež mne vyzvedla. Vyškrabal jsem se z písku a klopýtal opačným směrem dolů, abych se před nimi zachránil.

Zvířata mne brzy dohonila. Jejich mohutná svalnatá těla míhala se kolem mne jako přeludy. Žádný z obludných tvorů nejevil o mne zájem. Dokonce se zdálo, že mne chtějí ušetřit, neboť někteří mne buď oběhli, nebo přeskočili.

— Unikají asi před velkým nebezpečím, — šlehlo mi hlavou a znovu jsem se vzchopil. Uběhl jsem několik kroků a opět klesl. Zoufale jsem se díval za prchajícími zvířaty. Kolem mne se právě plazil ještěr, který se pro své těžké tělo a neohrabané silné nohy opozdil za ostatními. Několika skoky jsem se octl u něho. Zachytil jsem se kostěných destiček, kterými bylo poseto jeho tělo, a vyšplhal se na hřbet.

Ještěr mne zřejmě ani nezpozoroval. Napínal všechny síly, aby dohonil ostatní.

Ohlédl jsem se. Kousek za námi supěl netvor s dlouhým krkem a obludnou tlamou, vyzbrojenou drobnými ostrými zuby. Stačilo, aby trošičku natáhl krk — a má pouť peklem rázem skončila. Ale — když už ti hrozí nebezpečí ze všech stran, přestaneš se bát a začneš chladně uvažovat. Možná mi nebudeš věřit, ale já v té hrůze začal přemýšlet, jak se nebezpečnému tvoru ubránit.

Zatím co jsem sledoval nebezpečí za zády, doběhl můj koráb k široké řece. Bez rozmyšlení se vrhl do vody a plaval na druhý břeh, nad kterým se již zvedaly první stráně velehor. Na vzpomínky nebylo času, proto jsem si ani neuvědomil, že dříve tu řeka netekla. Znal jsem totiž docela dobře okolí hor, ve kterých jsem delší dobu pobýval.

Údolím zazněl dunivý hukot.

Hukot sílil a stále více ohlušoval. Ještěr pode mnou vypjal všechny svaly, aby překonal několik metrů, které zbývaly ke břehu.

V zákrutu údolí se objevila mohutná hráz vody, která jako pohybující se vodopád řítila se přímo k nám.

Seskočil jsem s těla zachránce a několika tempy dorazil jsem ke břehu. Dodnes se tomu divím, kde se ve mně vzalo ještě tolik energie. Vyskočil jsem na břeh a chtěl utíkat nahoru po stráni. Sotva jsem se však zachytil balvanu, zaplavil mne déšť zpěněné vody.

Zavřel jsem oči a bezmocně očekával příští.

Příval vody se však přehnal — a já zůstal těsně nad ním viset na balvanu. Nebohý ještěr — můj zachránce — zmizel ve zběsilém živlu…

Nové nebezpečí číhalo na mne na stráni. Odpočívalo tu několik ještěrů, kteří neměli dosti sil, aby vyšplhali výš.

Voda stále stoupala — dosahovala mi až k chodidlům. Nedá se nic dělat, musím pokračovat v cestě.

Sklonil jsem se k hladině a dlouze se napil. Voda byla trošku slaná, ale bolestivou žízeň přece jen zahnala. Dokonce se mi zdálo, že mi poněkud vrátila sílu do paží a nohou.

— Využiji ochablosti zvířat a vystoupím výše do hor, — uvažoval jsem.

S námahou jsem vylezl až na malou náhorní rovinu a zalezl do svěže zeleného křoví. Štěstí se mi opět na chvíli vrátilo. Přímo na dosah ruky houpaly se ve větvích nachové oválné plody, které jsem znal a na kterých jsem si již vícekrát pochutnal.

Vítr skučel a občas objevila se nad křovím hlava některého z ještěrů. Já však ničeho nedbal. Hltavě jsem polykal šťavnatou sladkou dužinu.

Únava mi brzy zavřela těžká víčka. Když jsem se probudil, opět jsem sáhl po plodech, najedl se — a znovu usnul. Tak jsem v houštinách strávil několik dnů. A byly to dlouhé dny, to mi věř. Na obloze se střídala dvě slunce. Jedno již třeba dávno zapadlo a druhé stálo teprve na vrcholku klenby.

Pohyby horských masivů ustaly, sopky pohasly. Nitro planety se vybouřilo a teď odpočívalo. Na jak dlouho, o tom jsem pochopitelně neměl ani tušení.

Také počasí se zlepšilo. Temný kouř se rozplynul a ovzduší se očistilo od popelného prachu.

Z příjemného klidu mne vyrušil pouze ještěr, který dostal chuť na listy keře, pod kterým jsem odpočíval. Nahnal mi trochu strachu, ale jinak se nic nestalo.

Rány na těle se kupodivu rychle hojily a zasychaly. Jak vy lidé říkáte, brzy jsem se z nejhoršího vylízal.

Opustil jsem své doupě a pomalu putoval do hor, do rokle, kde jsem v zoufalství a záchvatu strachu zapomněl svůj jediný majetek: vysilač, který ještě ke všemu nefungoval, přijímač, bednu s konzervami, několik knih a hlavně — gumový člun a skafandr. Srdce se mi svíralo úzkostí, v jakém stavu opuštěné věci naleznu a zda je vůbec naleznu. Bez nich by se vyhlídky na udržení holého života zmenšily na minimum.

Čím výš jsem stoupal, tím širší byl rozhled. Zdá se ti to snad samozřejmé, ale mne to překvapovalo. Divil jsem se, kam se poděly hory, které pode mnou vyrostly, když jsem ležel v bezvědomí. Zdálo se mi, že se opět vyrovnaly v rovinu, jako by je vyválcoval obrovský válec. Mlžný opar, který se válel pod horami, nedovolil prohlédnout si rovinu důkladně. Teprve když záře obou sluncí mlhy rozehnala, poznal jsem tvrdou skutečnost: kol dokola se rozkládalo moře, poseté mnoha drobnými ostrůvky. Kopce, které se na kratičký čas pozvedly k obloze, propadly se zpět a vytvořily zvrásněné dno nového moře.

Jsou tyto hory v některém místě spojeny s pevninou, nebo se staly opuštěným ostrovem? To byla otázka, na kterou jsem si zatím nemohl dát odpověď. Jsem-li. skutečně na ostrově, pak bez člunu se odtud nikdy nedostanu. Dříví je na Gammě těžší než voda, takže na stavbu člunu není ani pomyšlení. A bez konzerv tu rovněž zahynu…

Obava o osud věcí, ukrytých v rokli, hnala mne stále nahoru.

Po několika hodinách výstupu jsem narazil na vážnou překážku — na tuhnoucí proudy lávy. Musel jsem je obcházet, čímž se mi cesta neustále prodlužovala.

V některých místech byly výrony lávy tak mohutné, že úplně změnily ráz krajiny a já brzy ztratil orientaci. Musel jsem se velký kus vrátit zpět až k houštinám a pralesům a zásobit se sladkými plody, které mi nahrazovaly nejen jídlo, ale také nezbytnou vodu, o kterou je v horách nouze.

Nejméně deset dnů jsem bloudil stržemi a soutěskami, po stráních a náhorních rovinách. O horolezectví dnes už nemohu ani slyšet, to mi věř, chlapče.

Konečně jsem dorazil k roklině, kterou jsem tak dlouho hledal. Obě slunce byla již za obzorem. Nad hlavou mi blikotaly hvězdičky.

Když jsem se přiblížil k vchodu do rokle, zdálo se mi, že v ní něco hoří. Prozrazovala to světla, která poletovala po protější stěně.

Dech se mi zarazil v prsou. Moje věci! Blesklo mi hlavou. Bez rozmyslu vřítil jsem se mezi skalní stěny. Hned jsem se však zarazil.

Uprostřed rokle plápolala pravidelně seřazená hranice dříví a kolem ní seděli — tvorové podobní nám…“

Záhadní tvorové, sedící kolem ohně, mne na štěstí nezpozorovali. Byl jsem ještě příliš vzdálen — dělila nás úzká klikatá soutěska. Přikrčil jsem se ke skalní stěně a opatrně se plížil do nitra rokle. Měl

jsem sice z neznámých tvorů strach — to se přiznám — ale ještě více jsem se obával o věci, ukryté v rokli.

Postup byl stále obtížnější. Nakonec jsem se musel plazit mezi rozházenými balvany po břiše.

Tvorové, kteří až dosud seděli mlčky jako sochy se skloněnými hlavami, náhle znervosněli. Ohlédli se a jeden z nich táhle zapískal.

Mráz mi přejel po zádech. Křečovitě jsem se přitlačil k balvanu a zatajil jsem dech — v bláhovém domnění, že se tak lépe stanu nepozorovatelným.

Minula minuta, pomalu se odvlekla další — ve strachu se čas prodlužuje — a stále se nic nedělo. Jen oheň občas zapraskal a ozvěna mu několikrát odpověděla.

Dodal jsem si konečně odvahy a opatrně jsem se podíval na tábořiště. Oheň vesele plápolal, ale kameny, rozestavěné do kruhu kolem něj — byly prázdné. Tvorové zmizeli.

Kudy mohli odejít? Věděl jsem docela určitě, že rokle je přístupná jedině soutěskou, ve které jsem ležel za balvanem. A kolem mne určitě nikdo nešel, to bych ho musel vidět nebo alespoň slyšet.

Tektonické poruchy — blesklo mi náhle hlavou. Při pohybech horských masivů praskla asi stěna rokle a tvorové prchli nově vzniklou škvírou.

Vstal jsem a celé doupě jsem důkladně prohledal. Srdce mi radostí poskočilo v těle. V matně osvětleném koutě jsem spatřil svůj vysilač. Opodál ležely rozházené knihy a konzervy — a nad nimi na skalním útesu visel — gumový člun…

Byl jsem tak nadšen, že jsem úplně zapomněl na opatrnost. Svůj drahocenný majetek jsem snesl na hromadu a jednotlivé předměty jsem hladil a ohmatával jako šílený.

Když jsem se konečně vrátil v myšlenkách opět do skutečnosti, při pohledu na strmé, příšerně osvětlené stěny rokle mně strach znovu sevřel hrdlo.

Neznámí tvorové se možná skryli v puklině a teď mne pozorují — a číhají na nestřežený okamžik, aby se vetřelce zbavili.

Chtěl jsem vstát a uprchnout, ale nohy mne prostě neposlechly.

Do strachu se vmísila další duševní trýzeň — strašlivý pocit opuštěnosti a ubohosti. Lidé, ke kterým patřím a kteří mne tu nevědomky opustili, žijí biliony kilometrů odtud, u hvězdy, která bliká právě nad mou hlavou.

Zhroutil jsem se na hromadu knih a konserv a křečovitě se rozplakal. Bezmocně jsem se odevzdal osudu. V tom okamžiku mně bylo docela jedno, zda neznámí tvorové přijdou a zabijí mne. Naopak — přál jsem si to. Rval jsem si vlasy a hlasitě proklínal sebe a celý vesmír.

Záchvat zoufalství mne k smrti vyčerpal. Ani nevím, kdy a jak

jsem usnul.

Probudil jsem se až ráno. Pršelo. Zima mnou třásla, v hlavě mi hučelo a všechny nervy na spáncích se bouřily bolestí.

Déšť se rychle měnil v liják. Doplazil jsem se pod skalní převis a tupě zíral na mokré lesknoucí se konservy.

Uprostřed rokle se brzy vytvořila kaluž kalné vody, která se stále zvětšovala. Můj jediný majetek, na kterém závisel život, octl se v nebezpečí. To mne vzpamatovalo.

Vstal jsem a vrávoravým krokem se vrátil ke konservám. Jednu z nich jsem otevřel a pustil se do jídla. Dešťová voda dodávala jídlu nepříjemnou příchuť síry, ale toho jsem nedbal.

Když jsem se posilnil, přenesl jsem všechny věci pod skalní převis, abych je uchránil před hustým, téměř neprůhledným deštěm.

Hladina vody uprostřed rokle však neustále stoupala. Brzy se přiblížila k mé skrýši. Místy dosahovala až ke kolmé stěně, čímž mně znemožnila ústup z rokle po souši. Uchopil jsem proto gumový člun a snažil se ho rychle nafouknout, abych na něm mohl uniknout vzrůstajícímu nebezpečí. Ať jsem se namáhal sebevíc a plíce nadýmal až k prasknutí, člun tvrdohlavě zůstával splasklý. Nemohl jsem to pochopit. I kdyby byl někde roztržený, plastická hmota ukrytá uvnitř by ho ihned automaticky scelila. Tak jsou přece vybaveny všechny gumové čluny.

Při důkladné prohlídce jsem však objevil trhlinu — a nescelenou. Na dlouhé úvahy již nezbýval čas. Voda začínala zaplavovat konservy, ležící na okraji hromady.

Splasklý člun jsem rozprostřel na jediný kousek suché země, který mi zbyl, naházel na něj drahocenné předměty — a z člunu vytvořil jsem tak jakousi nůši. Byla pořádně těžká, ale strach mi tentokrát dodal síly. Nadhodil jsem si nůši na záda a po pás ve vodě jsem se brodil těsně podle skalní stěny, kde nově vzniklé jezírko nebylo tak hluboké.

V soutěsce mně podrážel nohy prudký pěnící se a. hučící proud, kterým se snažila voda uniknout z rokle.

Klopýtal jsem a těžce se zvedal — a hlouběji v soutěsce jsem narážel hlavou na skály, protože sem denní světlo pro hustý déšť a mlhu neproniklo.

Sotva jsem unikl rozpoutanému živlu v soutěsce a octl se na volné horské stráni, bezvládně jsem klesl k zemi. Proudy vody, padající s nebe, příjemně ochlazovaly rozpálené tělo.

S vypětím posledních sil jsem rozbalil nůši a otevřel konservu. Jedl jsem bez chuti a bez pocitu hladu, čistě z příkazu rozumu, který mne varoval, že bez jídla zahynu.

Déšť ustal až k večeru. Mlhy, zrudlé září červeného slunce, se protrhly.

Vytřeštil jsem oči hrůzou. Několik set metrů pode mnou se rozkládalo — moře. Usilovně jsem se snažil otupělý mozek přinutit k činnosti.

Jsem přece vysoko v horách — nejméně tři tisíce metrů nad mořem. Hladina moře přece nemohla vystoupit tak vysoko, i kdyby po celý rok lilo jak z konve.

Či snad se mi popletl rozum a dostal jsem vidiny? Mám snad halucinace?

Protřel jsem si oči a znovu se podíval dolů.

Ne — nemůže to být sen ani vidina, zrak mne neklame. Moře vystoupilo až k horským štítům.

Nebo snad hory klesly do nitra planety? — blesklo mi hlavou. Ano — to je jediné vysvětlení, v tak obrovských geologických změnách nijak překvapivé.

To ovšem znamená, že pokles horstva může stále ještě pokračovat. Že nakonec zmizí i se mnou na dně zákeřného moře…

Bedlivě jsem sledoval místa, kde se hladina stýkala s horskými stráněmi. Zuřil tam prudký příboj, takže jsem nemohl odhadnout, zda hladina stoupá nebo ne.

Nevědomky jsem sáhl po člunu. Ihned jsem si však uvědomil, že je protržen. Ostatně — i kdyby, byl v pořádku, v tak prudkém příboji bych stejně odplout nemohl…

Obě velká slunce zapadla — bezútěšnou krajinu zahalila tma. Jen malinké červené slunce, připomínající spíše velkou hvězdu, třepotalo se nízko nad obzorem a na neklidné hladině vykreslovalo blikotající šňůru krvavých světýlek.

Znovu mne přepadl pocit bezmocnosti. Jako váš pštros v nebezpečí zahrabal jsem hlavu do hromady konserv a knih, přikryl se gumovým člunem a zanedlouho usnul…“

Stařec se odmlčel.

Lékař se zhluboka nadechl, jako by se probral z těžkého snu:

„Máte pravdu, starečku, něco tak strašného jsem opravdu neprožil. Skoro si to ani nedovedu představit. Ale teď jste již zase mezi svými — a na návštěvě u nás na Zemi, u nejlepších přátel. Nač vzpomínat na to nejhorší…“

Stařec odmítavě mávl rukou:

„Ne — nechci zapomenout, hochu. A právě ty musíš poznat celé mé utrpení. Právě ty… Dnes ti dávám volno. Je čas k večeři a ke spánku. Zítra budeme pokračovat…“

Lékař zmateně sklopil oči a chvějící se rukou si přejel po čele.

4. PRVNÍ SPOLEČNÍCI

„Volala mne akademie, mám hned navštívit presidenta," uvítal ráno lékař starce. „Nezlobte se na mne, Že vás na nějaký čas opustím. Můj domácí pořádek jste už poznal natolik, že se tu vyznáte i beze mne."

Stařec se zpytavě podíval na lékaře a uchopil ho za ruku.

„Nemysli si, Lykurgosi, že máš před sebou malého chlapce, kterého jen tak snadno ošidíš. Nikam tě nepustím. Vím dobře, že jdeš mou návštěvu ohlásit, aby ses mne zbavil. Upozorňuji tě, že vládnu netušeně velkou mocí. Žije-li se ti dobře ve zdravé kůži, zůstaň zatím raději zde. Celou záležitost s akademií je možno vyřídit televisně. Až přijde čas, představím se vašemu lidstvu sám. Dřív to však nebude, než splním tajný úkol…"

Doktor Lykurgos si resignovaně sedl do křesla, hlavu si opřel o ruku a zavřel oči.

„Jak vidím, jsi dobře připraven na další lekci," usmál se jizlivě stařec. „Kde jsme včera přestali? Aha, už vím. Spím teď na horském svahu, nad hlavou mám nedávno utichlé sopky a pod nohama stoupající moře. Spím však klidně — sen je kouzelná věc. Zdá se mi o dívce, kterou jsem kdysi miloval a která milovala mne. Procházím se s ní v rozkvetlých sadech, ptáci radostně zpívají na oslavu jara a někde v dáli zpívá skupina mladých lidi.

‚Odpočinu si tady, běž zatím dál, dohoním tě,' šeptá mi dívka a uléhá do svěží vonící trávy. Ihned usíná. Ve spánku se tak spokojeně usmívá….

Jdu tedy dál. Náhle se ocitám v pustých krajinách planety Gammy. Jsem sám, docela sám… A přece ne. Proti mně jdou tři lidé. Vesele se baví, jako by mne dosud nezpozorovali.

Znám je všechny tři. Volám na ně jejich jmény… Už mne uslyšeli. Přicházejí ke mně a mlčky si mě prohlížejí.

‚Co po nás chceš?' ptá se ten nejstarší.

‚Uzavřít přátelství, nemohu tu žít tak sám…'

‚Přátelství?' diví se muž. ‚Ty a přátelství?'

‚Ano, chci žít s lidmi, chci žít s člověkem, jakým jsem sám,' volám zoufale.

‚Chceš žít s lidmi,' chechtá se muž. ‚Ale žádní tu nejsou. Nás jsi přece zabil…'

Otočím se a bezhlavě prchám. Těsně za patami mi skřehotá příšerný smích šílence.

Najednou se ocitám v náruči matky. Hladí mě po vlasech a tiše konejší. Jsem opět malým chlapcem. Vypláču se a vesele se rozběhnu mezi děti, skotačící na hřišti. Pestře pomalovaný malý kolotoč

radostně tančí valčík, na malé lokomotivě mává mi na pozdrav ještě menší strojvedoucí. Usměvavá holčička s dolíčky ve tvářích mi dává kytičku fialek a já jí za to tisknu do náruče velikou plachetnici, kterou jsem si sám vyrobil.

Do tváře se mi opřel studený vítr. Zahvízdal a v jediném okamžiku odnesl do nedohledna holčičku i kolotoč a malý vlak.

Proč přišel ten ledový vítr? Vždyť je jaro?

Otvírám oči, probouzím se. Ledový vítr skutečně vane. Přede mnou — nekonečné moře s tisíci pustými ostrůvky…

Otřásl jsem se zimou i hrůzou. Z růžového sna — přímo do děsivé skutečnosti…

Pohlédl jsem na modrozelenou těžkou oblohu a vykřikl jsem úzkostí. Ač byla tak vysoko, připadala mi jako těsná klec, svírající mé srdce. Čím nekonečnější prostory, tím horším jsou vězením, jsi-li odsouzen žít sám, bez stisku ruky, bez zvuku lidského hlasu, bez objetí.

Všechno mně najednou připadalo k smíchu — já sám, hromádky věcí kolem mne, gumový člun — i nevraživé moře kolem dokola. Začal jsem se hlasitě smát, znovu a znovu jsem vybuchoval v záchvatech smíchu.

Zešílel jsem, řekl jsem si s hrůzou, když jsem se opět uklidnil. Uchopil jsem přijímač a zoufale se snažil zachytit lidský hlas. Po mnoha marných pokusech se konečně ozvala hudba, Beethovenova Pathetická sonáta…“

„Vy znáte naši hudbu?“ zeptal se Lykurgos překvapeně.

Stařec se odmlčel a dlouze se zadíval na lékaře.

„Znám,“ řekl za chvíli. „Často jsem poslouchal vaše pořady v rozhlase. A právě Pathetická se mně nejhlouběji vryla do vzpomínek. Jak hluboce tenkrát na mne zapůsobila. Nejprve mi rozryla srdce ještě víc — pak ale mi dala novou silu do boje s osudem…

Potěšen hudbou inteligentních tvorů, začal jsem přemýšlet o situaci, ve které se nalézám. Nejprve bylo nutno rozřešit dva problémy: zjistit, zda je horstvo spojeno s pevninou — a spravit gumový člun.

Veškerý svůj majetek jsem uložil mezi balvany a pustil jsem se na nejbližší vrcholek. Byl to kužel odpočívající sopky. Z hlavního kráteru unikal pouze bílý dým. Z malých bočních kráterů však stále ještě pramenily zlaté potůčky žhavé lávy.

Rozhled s vrcholku sopky mne přesvědčil o tvrdé skutečnosti: klesající horstvo se proměnilo v ostrov. Nejbližší pevnina — nebo velký ostrov — rýsovala se až na obzoru.

Na zpáteční cestě jsem přišel na dobrý nápad. V tu dobu jsem ještě rozumně uvažoval a plně využíval znalosti, které jsem získal od lidí. Když jsem přeskakoval svítící potůček lávy, vzpomněl jsem si na

gumový člun: trhlinu vulkanicky zacelím pomocí žhavé hmoty.

Podařilo se mi to, ne sice hned, ale přece. Při této práci jsem také zjistil, proč plastická hmota v člunu selhala. Při výbuchu nedaleké sopky byla vystavena vysoké teplotě a změnila své chemické vlastnosti.

Zacelená trhlina nevyhlížela zrovna esteticky, ale na kráse mně tenkrát mnoho nezáleželo," usmál se trpce stařec. „Hlavni věc byla, že jsem mohl člun opět nafouknout vzduchem a používat. Bez něj bych zahynul na ostrově, i kdyby se celý nepotopil. Nebylo na něm žádné vegetace a také o pitnou vodu byla nouze. Pralesy, které rostly níž, utonuly v moři. Také zvířata prchla s ostrova. Odplavala buď na drobné ostrůvky nebo na vzdálenou pevninu. Mnoho jich jistě při tom zahynulo…

Po několika dnech mne výstup moře zahnal ještě výše do hor. Pokles horstva se však zastavil. Také moře se postupně uklidnilo. Obloha znachověla, což byl příznak lepšího počasí.

Naložil jsem svůj drahocenný majetek do člunu a vydal se na dlouhou, nebezpečnou cestu přes moře.

Z počátku jsem malé ostrůvky míjel, aniž bych se zastavil. K pevnině jsem měl ještě pořádně daleko — a konzerv citelně ubývalo. Na některých ostrůvcích odpočívali prchající ještě i a velkohlaví ptáci. O moji kocábku, zmítající se na vlnách, nejevili zájem.

Veslováni mne brzy tak unavilo, že jsem musel stále častěji zastavovat u ostrůvků a nabírat nových sil.

K večeru se zvedl prudký vítr. Uchopil mne a závratnou rychlostí hnal vpřed, na štěstí směrem k pevnině. Člun rozpustile skákal po hřebenech vln a já — více letec než plavec — všemi silami ho udržoval v rovnováze.

Moře se začalo povážlivě bouřit. Jedna z vln mne vyhodila na břeh většího ostrova, do měkké podušky chaluh. Skočil jsem rychle na pevnou půdu a člun jsem zatáhl dál od břehu, aby nás nesmetla nová vlna. Měl jsem sice více štěstí než rozumu, ale zato jsem se dostal do podivné společnosti. Mezi skalními útesy uprostřed ostrova tísnila se obludná zvířata nejpodivnějších tvarů a velikostí. Neměl jsem zrovna mnoho chuti seznámit se s touto společnosti blíže, ale vzrůstající zuřivé vlnobití mne zahnalo až těsně k útesům.

Vytáhl jsem člun na nejvyšší skálu a zahájil přípravy pro případ nejvyšší nouze. Můj gumový člun byl totiž velmi důmyslně zařízen. V prostoru pro cestující byla vodotěsně upevněna plachta, opatřená patentním uzávěrem. Normálně ležela na bocích a na dně člunu. V případě potřeby se změnila bud v jakousi střechu nebo velký vak pro náklad. Zatím jsem měl v prostoru mezi plachtou a dnem uschovány jenom zásoby, vak s vodou a přijímač s vysílačem. Nyní jsem tam zalezl i já. Všechny předměty jsem si přivázal k tělu, aby mne při

pohybu nepotloukly, a plachtu nad sebou jsem uzavřel.

Odevzdán osudu, očekával jsem věcí příštích.

Nečekal jsem dlouho. Ozvala se ohlušivá rána a já cítil, že prudce letím do výše. Marně jsem čekal na okamžik, kde dopadnu. Zdálo se mi, že se volně vznáším ve vzduchu. Napínal jsem sluch, ale kromě rachotu jsem neslyšel ničeho.

Rachot se konečně poněkud utišil a pod člunem se ozvalo syčení a bublání vody.

Zřejmě mne nese na hřbetě obrovská vlna, pomyslel jsem si a schoulil jsem se do klubíčka, abych tak snáze vyvázl z nárazu, který jsem očekával.

Každá minuta se mi zdála věčností…

Něco pode mnou zapraskalo.

Teď — teď —

Náraz…

Pozbyl jsem vědomí.

Sotva jsem se probral z mrákot ohmatal jsem si nejprve paže a nohy. Ouvej — levá noha byla zlomená. Ležel jsem v husté trávě pod spletí divoce pokroucených větvi.

Můj člun, zaúpěl jsem zoufale.

Za nevýslovných bolestí v levé noze plazil jsem se po nejbližším okolí a prohledával trávu i houštiny nad sebou. Výsledek prohlídky byl skrovný — a přece potěšující. V trávě jsem nalezl pouze dvě konservy, to však znamenalo, že člun není daleko. Asi se nárazem roztrhl a já i s majetkem jsem vypadl dolů.

Nejprve je nutno ošetřit nohu, řekl jsem si a s námahou jsem se posadil. Se zatnutými zuby jsem si ji prohmatal, až jsem nalezl zlomeninu. Náraz odnesla holenní kost, nalomila se mi právě uprostřed.

Narovnal jsem si kost a vrátil ji do původní polohy. Nohu jsem si obalil širokými měkkými listy a přivázal k ní liánami suchou rovnou hůl. Nebylo to tak jednoduché, jak ti to teď vyprávím, chlapče. Než se mi operace podařila, několikrát jsem omdlel bolestí, ale to dnes už není důležité. Nohu jsem si dal jakž takž do pořádku a tenkrát to byla hlavní věc.

Když jsem se vzpamatoval a trochu si odpočinul, vydal jsem se na další pouť za konzervami. Berly jsem si vyrobil z dvou větví s vidlicemi na konci.

Postupně jsem objevil téměř všechny konzervy i knihy a vysílač s přijímačem. Člun zůstal viset někde ve větvích nahoře, ale na šplhání po stromech nebylo ani pomyšlení.

Strom, jímž jsem propadl, označil jsem prázdnou plechovkou od konzervy a zamířil jsem k moři, které šumělo nedaleko.

Moře bylo již zase klidné, jako by se vůbec nic nestalo. Na obzoru

dýmala a zářila vybuchující sopka. Možná, že to byl zrovna ostrov, z kterého jsem unikl na člunu…

Podél pobřeží táhla se do nedohledna široká písčina. Kam oko dohlédlo, nebylo na pevnině žádných vysokých hor.

Největší žluté slunce se již naklánělo k obzoru. Blížila se noc — a já dosud nevěděl, kde a jak přenocuji. Kdybych mohl šplhat po stromech, sundal bych člun a proměnil ho v primitivní stan. Nebo bych přespal na stromě ve spleti větví. Na zemi v trávě spát nemohu, byl bych v nebezpečí, že mne zašlápne některý ještěr nebo napadne neznámé krvelačné zvíře. Hady jsem zatím neobjevil, ale není vyloučeno, že se tu někde skrývají také.

Zbývá mi jediná možnost: vyhrabat v zemi jámu, jako to dělali pravěcí lidé, a přikrýt ji suchými kmeny stromů, které byly zpřeráženy nebo vyvráceny za bouří.

Ono se to krásně řekne — vyhloubit podzemní skrýš — ale čím, když nemáš potřebných nástrojů a navíc vláčíš za sebou zlomenou nohu.

Dobelhal jsem se na okraj pralesa, sedl jsem si na zem a pokoušel se vyhrabat díru nejprve rukama. Šlo to těžce, hlína byla naskrz prorostlá drobnými pevnými kořínky. Po delší námaze jsem práce zanechal. Bezmocně jsem sledoval červánky zapadajícího slunce. Teprve při pohledu na moře jsem si uvědomil, jak pošetile jsem si počínal. Chtěl jsem si vykutat doupě v místech, kde bych možná ještě tuto noc byl zaplaven vodou.

Vrátil jsem se tedy k místům, kde jsem tak šťastně i nešťastně přistál, vzal jsem prázdnou plechovku a pronikl ještě hlouběji do pralesa.

Pomocí plechovky šlo kutání daleko rychleji. Pomáhal jsem si i ostrými kameny a odštěpky silných větví. Přes to si práce vyžádala celou noc a ještě celý den. A to jsem měl jenom jámu, primitivní střecha si vyžádala další dva dny úmorné dřiny. Práce mne tak zaujala, že jsem chvílemi zapomínal i na svoji děsivou opuštěnost…“

„Nechápu, jak se vám podařilo vyhloubit jámu, když jste pro zlomenou nohu nemohl ani pořádně stát ani klečet,“ využil lékař krátké starcovy pomlky.

„Je vidět, chlapče, že pozorně sleduješ mé vyprávění, to chválím, tak je to správné,“ usmál se stařec.

„V nejvyšší nouzi zmoudří i hlupák. Postupoval jsem zcela jednoduše, i když nemohu tvrdit, že to byla zvlášť velká rozkoš. Sedl jsem si prostě na zem a nohy jsem natáhl před sebe. Jámu jsem hloubil nejprve kolem sebe — a pak pod sebou. Abych si zajistil návrat z jámy, přivázal jsem se dlouhou liánou ke kmenu stromu. Když jsem se pomalu propadl až na dno budoucího doupěte, vytáhl jsem se na liáně zpět nahoru. Protože takovýto výstup je dost

namáhavý, vyrobil jsem si později z lián a větví provazový žebřík.

Časem jsem objevil keře s jedlými sladkými plody, takže 1 o zásoby jsem měl na nějaký čas postaráno. Pitná voda se mi brzy objevila přímo v doupěti. Nejprve jsem z toho neměl velkou radost, to snad chápeš — později jsem si to však velmi chválil. Voda na dně nepřevýšila nikdy určitou úroveň. Překlenul jsem ji prostě primitivní podlahou ze spletených větví, ve které jsem ponechal malý otvor pro „studnu“. Sklenici, hrnec i džbán mi nahrazovaly plechovky od konzerv.

Uplynul týden — pak měsíc — a já stále žil životem nejubožejšího primitiva. Přijímač sice fungoval, ale neustálé atmosférické poruchy mi znemožňovaly příjem. Obstarávání potravy bylo stále obtížnější, na poslouchání knih mi už skoro nezbýval čas. Abys rozuměl, hochu — knihy u nás nejsou z papíru, jako tyhle, co máš v knihovně. Jsou to vlastně kotouče tenkého drátu, které se vsouvají do přijímače. Ostatní obstará přijímač sám — dokonale tlumočí autora slovem i obrazem.

Noha se mi hojila jen velmi pomalu, stále jsem se ještě nemohl vypravit na delší výlety. Jediným mým světem bylo nedaleké okolí, propletené hustou sítí cestiček, které jsem si vyšlapal.

Z klidného života mne vyrušila podivná událost. Začala docela prostě: jednoho večera jsem zapomněl venku plechovku. Ráno byla pryč.

Žádné zvíře jí nesežralo, v plechu nejsou vitamíny — uvažoval jsem. A velké zvíře to jistě nebylo, našel bych tu stopy. Někdo plechovku prostě ukradl.

Zloděje je nutno polapit, rozhodl jsem se a důmyslně jsem na něho políčil. Další plechovku jsem přivázal na motouz, vložil do ní několik šroubků, aby při sebemenším pohybu zahrkala a večer jsem ji položil těsně k východu z doupěte.

Probděl jsem marně několik nocí, ale trpělivost mi nakonec přinesla růže, jak vy říkáte.

Plechovka konečně zašramotila. Několika skoky jsem byl nahoře. V záři svítilny, kterou jsem si vyrobil z vysílače, spatřil jsem podobného tvora, jaké jsem viděl v rokli. Obličejem a částečně i postavou připomínal vašeho šimpanze…“

„Měl blanitá křídla mezi pažemi a nohama?“ skočil Lykurgos starci do řeči.

„Ne, neměl,“ odpověděl klidně stařec. „Neprozřetelně strčil pracku do plechovky a marně se snažil ji vytáhnout. Pískal tenkým hláskem a ustrašenýma očkama mžoural na mne. Omotal jsem ho liánou, aby mne snad nepokousal nebo nepoškrábal a klidně jsem ho uložil na střechu svého sídla. Již jsem se chtěl vrátit na lože, když tu podezřele zachrastilo křoví. Na malé mýtince se objevil podobný tvor. Přimhouřil oči, oslněné světlem, ale neutekl. Naopak — pomalu se

blížil ke mně. Sestoupil jsem několik příček do doupěte a ve střehu očekával, co se bude dít. Dvounohý tvor mi nevěnoval mnoho pozornosti. Připlížil se k mému vězni a sklonil se nad ním. Očekával jsem, že se pokusí vyprostit ho z pout, ale nestalo se tak. Sedl si pouze těsně k němu a objal ho. Občas táhle zapískal, ale jinak nejevil ani stopy nepřátelství ke mně.

Nebezpečni zřejmě nejste, pomoz tedy kamarádovi a jděte svou, pomyslel jsem si a zalezl jsem do doupěte.

Ráno jsem klidně vstal a vystoupil na povrch. Ani si nedovedeš představit, jak jsem byl překvapen, když jsem se ohlédl. Oba návštěvníci seděli na střeše mého domova — a oba volní…

„Proč jste neutekli, jste přece volní?“ zeptal jsem se dvounohých tvorů nahlas. Tolik jsem cítil potřebu s někým si porozprávět, i když mi třeba vůbec nerozumí. Bylo to stále lepší, než hlasitě hovořit sám se sebou. Obával jsem se totiž, že hlasitá samomluva je prvním příznakem šílenství….

Když tvorové uslyšeli můj hlas, trhli sebou, ale zůstali na místě. Zvědavě si mne prohlíželi, jako by hledali orgán, kterým jsem vyloudil ten podivný zvuk. Zasmál jsem se a zaujal pózu operetního zpěváka:

„Nebojte se mého hlasu, vychutnejte jeho krásu,“ zpíval jsem s humorem a široce přitom otevíral ústa: „Je to pouze lidský hlas, takto mluví každý z nás.“ V originále to ovšem znělo docela jinak a značně lépe — překlad do vaší řeči je neumělý.

Avšak tvorové se na mne stále dívali mlčky.

Prohlížel jsem si oba tvory pečlivěji. A tu jsem si všiml záblesků vysoké inteligence, která zářila z jejich moudrých očí. A zároveň jsem objevil další zvláštnost, která mi v noci unikla: Jeden z tvorů — právě ten, který přišel svého kamaráda zachránit — měl mezi pažemi a nohama blanitá křídla, na která jsi se před chvílí ptal. Nešlo mi to do hlavy. V obličeji si byli tak úžasně podobní, jako by náleželi k témuž druhu zvířat — a přece tak velký anatomický rozdíl. Či snad je na planetě Gammě vzdušný oceán přístupný pouze samečkům, zatím co samička je připoutána k zemi a rodině?

Podivní návštěvníci mě vytrhli z úvah tenounkým pískáním, které se ztrácelo v nejvyšších tónech. Buď mi chtěli něco říci, nebo se chlubili svým nádherným zpěvem — nevím. Stejně jsem jim nerozuměl. Cítil jsem pouze, že je to projev přátelství. A to se skutečně brzy projevilo. Když se ještě více osmělili, vodili se se mnou za ruce a často napodobovali mé pohyby. Připadali mi jako dvě děti. Přiznám se, že jsem se do těchto roztomilých tvorů zamiloval hned první den. Poněvadž jsem dosud neměl žádného kalendáře, nemohl jsem je pojmenovat podle dne, ve kterém jsem se s nimi seznámil, jak to učinil váš známý Robinson s Pátkem. Nazýval jsem je tedy běžnými jmény, jakými jsou u vás Frantík a Mařenka. Frantík byl ten s křídly, Mařenka

bez křídel.

Po několika dnech jsme se tak sblížili, že Frantík s Mařenkou se chtěli mermomocí nastěhovat ke mně, do mého podzemního obydlí. Lhal bych, kdybych tvrdil, že jsem byl jejich úmysly nadšen. Obydlí bylo pro tři příliš těsné — a co hlavního, byla to pro mne přece jenom zvířata. Štítil jsem se jich natolik, že bych v jejich těsné blízkosti nemohl klidně spát.

Frantík s Mařenkou spávali tedy venku v husté trávě, kde si vytvořili pohodlné hnízdečko. Den co den skotačili dlouho do noci — a druhého dne spali pak až do poledne. Všemožně jsem se snažil změnit jejich životosprávu, ale marně. Jednoho večera jsem si dokonce lehl do jejich hnízda, abych jim jasně naznačil, že mají spát. Napodobili mě a předstírali, že spí. Sotva jsem však zalezl do podzemí, vyskočili a skotačili po pralese dál. Pochopil jsem, že noc je jejich dnem a zanechal jsem převýchovy. Dokonce jsem byl rád, protože mé obydlí mělo takto alespoň nočního strážce.

Noví přátelé se mi stali užitečnými i v jiném směru. Hned po první výpravě za sladkými plody a pitnou vodou pochopili, co potřebuji k životu a za krátký čas mne téměř zasypali zásobami jídla. Některé plody sice nebyly pro mne jedlé, ale zato velmi chutnaly Frantíkovi a Mařence.

Po krásných slunných dnech nastaly deště — a tím i starosti s obydlím pro přátele. Na kůži promoklá Mařenka se neustále třásla zimou, jako by dostala horečku. Marně ji obětavý Frantík halil do svých blanitých křídel. Rozhodl jsem se tedy, že hned po skončení dešťů postavím přátelům primitivní chatu z větví a velkých listů. Zatím jsem je ubytoval v podzemní skrýši. Bylo to moudré opatření, neboť hladina na dně začala stoupat a bylo třeba co nejrychleji vylévat vodu prázdnými plechovkami od konzerv. Bez pilných rukou Frantíka a Mařenky bych na tuto práci nestačil — voda by mě brzy vyplavila z doupěte.

Tak jsme ve společném boji s nepohodou strávili celý týden. Byl to smutný týden, plný strastí, přerušovaných jen kratičkým spánkem.

Mračna se však přece jen protrhla a na obloze se opět objevila obě slunce. Uvítali jsme je veselým tancem v mokré trávě. Aniž jsem si to uvědomoval, stále více jsem od svých přátel přejímal dětinské chování. A oni naopak se snažili napodobit moje chování, takže docházelo ke komickým situacím.

Na okraji malého paloučku nedaleko mého obydlí rostly blízko sebe dva veliké stromy. Jejich kmeny byly od sebe vzdáleny necelý metr a obě koruny vytvářely jedinou spleť větví, jako by se velikáni objímali.

Kmeny obou stromů se staly základními pilíři budoucího obydlí Frantíka a Mařenky. Asi dva metry nad zemí jsem je spojil silnou

větví, která se proměnila v hřeben střechy. Po obou stranách jsem připevnil další dvě větve, jež jsem opřel o zem a zajistil kolíky. Tak jsem vytvořil hlavní kostru chaty. Byla to vlastně ochranná střecha, opřená o kmeny stromu. Vyplnil jsem ji větvemi a propletl liánami. Nakonec jsem střechu pokryl silnými hladkými listy. I ty jsem zajistil před větrem liánami. Podobným způsobem jsem vyrobil obě boční stěny. Otvor mezi kmeny stromů jsem poněkud zmenšil a ponechal jej jako vchod do obydlí.

Přátelé velmi pozorně sledovali mé počínání. Frantík se konečně rozhýbal a pomáhal mi přinášet stavební materiál, ale Mařenka stále jen poskakovala kolem mne a jako u vyjevení koukala mi na ruce, nebo si udiveně prohlížela rostoucí dílo. Kdykoliv jsem se na ni podíval, musel jsem se smát.

Mařenčin zájem o mou práci mi vrátil dobrou náladu a jakési hrdé sebevědomí inteligentního tvořivého tvora. Pustil jsem se do zpěvu. Do omrzení jsem si zpíval oblíbenou píseň z mládí: Tram tam tam tá rá ra rá," zanotoval tiše stařec a tvář se mu na chvíli vyjasnila.

„Sotva jsem chatrč vystlal suchou travou, Frantík s Mařenkou se do ní za radostného pískotu nastěhovali. A hned předstírali, že spí. Ponechal jsem je v jejich dětinské hře a učinil jsem totéž; uložil jsem se ke spánku. Byl jsem tak unaven, že jsem hned usnul.

Ráno mne probudilo podezřelé praskání v pralese.

— Přátelé určitě ještě spí, blíží se nějaké nebezpečí, snad ještěr, — blesklo mi hlavou. Skočil jsem na žebřík a nadzvedl poklop.

V korunách stromů znovu zapraskalo. Překvapením jsem vykulil oči. Frantík se tam právě pokoušel ulomit silnější větev. Když se mu to konečně podařilo, hodil ji na zem, roztáhl paže a krásnou spirálou splachtil dolů. Po prvé před mýma očima použil svých blanitých křidel.

Uchopil větev a s námahou ji přivlekl na okraj pralesa. Tam mne čekalo další — ještě větší překvapení. Mařenka upevňovala mezi dvěma kmeny silnou větev, podobně jako jsem to včera dělal já. Počínala si docela zručně, i když mnohé pohyby musela několikrát opakovat.

Frantík opřel větev o strom a šel si prohlédnout chatu, kterou jsem včera postavil. Pak se vrátil a větev proměnil v nosný trám střechy.

Vyměnili jsme si role: teď zase já udiveně pozoroval, jak Frantík s Mařenkou stavějí podobnou chatu, jakou jsem včera postavil já. A musím přiznat, že jim to z počátku šlo celkem dobře. Až jsem byl překvapen učenlivostí svých přátel.

Kostru z větví vytvořili báječně. Když však začali větve proplétat liánami, dostavily se velké potíže. Po několika marných pokusech se do lián tak zapletli, že se sotva mohli pohnout.

Přispěchal jsem jim na pomoc. Radostně zamávali uvolněnými pažemi a Mařenka se mi upřeně podívala do očí. Najednou se jí vydralo z hrdla: Tram tam tam tá rá ra rá — vlastně fi fi fi fí fí fi fí, neboť nezpívala, ale pískala. Byl jsem zmaten, ale nakonec jsem přece jen pochopil, co mi tou melodií chtěla říci. Moji píseň spojovala s budováním chaty, prosila mne, abych učenlivým tvorům pomohl.

Vzal jsem liánu a pomalu ji proplétal mezi větvemi, aby přátelé pochopili systém. Hned to pilně zkoušeli. Několikrát se ještě zapletli jako do sítě, ale naučili se to. Práce se jim strašně zalíbila. Střechu a boční stěny chaty propletli tak hustě, že by jimi ani oblázek nepropadl. Měl jsem z toho radost.

— Za čas je tak vycvičím, že nebudu muset ani prstem hnout. Všechno udělají za mne, — řekl jsem si.

Během příští noci postavili další chatu.

A pak další. Nebyli prostě k zastavení. Za deset dnů to na paloučku vyhlíželo jako ve vesnici. Konec stavitelské vášni učinil teprve nedostatek volných stromů, rostoucích na okraji paloučku.

Frantík s Mařenkou dlouho střídali obydlí, až nakonec se trvale usídlili v chatě, kterou jsem postavil já jako první. Asi ze zdvořilosti.

5. ZA NOVÝM OBYDLÍM

Po prudké bouřce, která se přehnala přes prales a vyvrátila cestou několik stromů i s kořeny, vzpomněl jsem si opět na člun uvízlý ve spleti větví.

Noha se mi sice už zahojila natolik, že jsem mohl pohodlně chodit, ale šplhat po stromech jsem se stále ještě neodvážil. Snažil jsem se naznačit Frantíkovi, jak člun vypadá a kde se nalézá, a přimět ho k tomu, aby mi člun přinesl.

Frantík opakoval po mně všechny pohyby, i Mařenka se do toho pilně pustila, ale ani jeden ani druhý nechápal, co chci. Beznadějně jsem mávl rukou a zanechal dalších pokusů. Později se o to pokusím sám, — utěšoval jsem se.

Jednoho dne jsem u Frantíka i Mařenky zpozoroval podivný neklid. Počasí bylo krásné, bouře nehrozila — a prales v bezvětří tak tiše dýchal, že ani list nezašelestil. Marně jsem pátral po příčině neklidu, který se stále stupňoval.

Přátelé opustili chatu a snažili se vniknout do mého podzemního obydlí. Velkomyslně jsem je tam vpustil a ostražitě jsem naslouchal, co se děje. Ať jsem se sebevíc namáhal, nezaslechl jsem ničeho.

Za chvíli Mařenka vylezla z doupěte a jala se z nepochopitelných důvodů vytrhávat trsy trávy a hrabat v zemi. Počínala si tak hbitě, že brzy vykutala jámu, ve které se klidně mohla schovat.

Dělá si skrýš, myslel jsem si. Vypadalo to opravdu tak. Mařenka si počínala podobně jako já, když jsem budoval svoji podzemní skrýš. Vykutanou jámu pokryla větvemi a listím — a pustila se do další jámy, zřejmě pro Frantíka.

Když byly obě jámy přikryty, učinila něco, co já nedělal: vyhrabanou hlínu začala házet na střechu první díry. Uprostřed práce se však zarazila, jako by přemýšlela. Dlouze se zadívala na střechu mého doupěte.

— Asi si vzpomněla na Frantíka, pomyslel jsem si a netrpělivě jsem očekával, co se bude dít dál.

Mařenka najednou změnila původní plán. Místo na své jámy začala hlínu házet na střechu mého obydlí. Ačkoliv jsem nechápal, proč tak činím, pomáhal jsem Mařence ze všech sil. I Frantík vylezl z doupěte a pomohl nám dokončit započaté dílo.

Přátelé uplácali pak naházenou hlínu rukama a hned nato se všemožně snažili vtáhnout mne do podzemí. Ustrašeně při tom pískali, jako by jim šlo nejméně o život. Když se jim to nepodařilo, zalezli do skrýše sami. Já zůstal stát v zamyšlení nad čerstvou vrstvou žluté hlíny.

Proč začala Mařenka házet hlínu na moji střechu? Vždyť suché

listy a výhonky svěže zelené trávy, vyrostlé z nově vzniklého humusu, maskovaly skrýš daleko lépe než vrstva čerstvé hlíny. Bála se snad, že nastanou mrazy a hlínou chtěla skrýš lépe isolovat před nepohodou?

Vysvětlení se dostavilo dřív, než jsem očekával. Odněkud zdáli se ozval podezřelý šelest, který se za chvíli proměnil v zlověstný bzukot. Nad pralesem se objevilo první mračno jakéhosi hmyzu. Sneslo se do korun stromů — a přiletělo další, daleko mohutnější. Následující mračno zastřelo již celou oblohu, takže prales rázem utonul v šeru.

Hmyz rychle pronikal do všech koutů pralesa, až ho celý zaplavil. Několik brouků sedlo i na mne a pořádně mne pokousalo.

Uprchl jsem do skrýše a rychle za sebou přibouchl poklop. Frantík s Mařenkou se tiskli k sobě, třásli se a pískali v tak vysoké tónině, že mi to rvalo uši.

Když uplynula asi hodina, chtěl jsem se podívat, co se venku děje, ale ustrašení přátelé se mi pověsili na ruce a táhli mne zpět. Poučen několika kousnutími, poslechl jsem a bezmocně se uložil na primitivní lůžko. Hodina za hodinou míjela, a já jsem přes pronikavé pískání konečně únavou usnul.

Nevím, jak dlouho jsem spal, ale probuzení nebylo nijak příjemné. Na obličeji i v ústech jsem měl slanou hlínu — a přátelé byli pryč. Jen malá zářivka, napájená z atomové baterie vysílače, smutně ozařovala pusté stěny doupěte.

Přátelé utekli, ve strachu utekli…

Skočil jsem na žebřík a nadzvedl poklop. Pramének suché hlíny se mi vsypal na hlavu a na ramena.

Vykřikl jsem hrůzou. Pohled na krajinu kolem mne byl tak úděsný, že se mi sevřelo srdce.

Prales zmizel. Do nedohledna se rozkládala pustá rovina, z níž jako náhrobky na obrovském hřbitově trčely pahýly ohryzaných kmenů. Dílo zkázy bylo dokonáno, mračna hmyzu proměnila bujný prales v poušť. Ty tam byly i boudy Frantíka a Mařenky, žlutou hlínu nezpestřovalo ani stéblo slámy. A na druhé straně se rudě lesklo vlnami zvrásněné moře…

Čím se budu živit? Zásoby potravin, ukryté ve skrýši, nevydrží mi déle než měsíc, i kdybych jedl sebeskromněji…

Musím pryč, do míst, které hmyz nezpustošil. Při pohledu na nedohlednou pustinu se mi tajil dech v prsou.

Jak dlouho se budu trmácet děsivou pouští? Vydrží mi zásoby do té doby, než naleznu další prales? Najdu ho vůbec? Nezničil prokletý hmyz všechnu vegetaci?

Ve skupině pahýlů se pojednou něco pohnulo.

Frantík — a Mařenka.

A člun. Ano, táhnou za sebou gumový člun.

Zajásal jsem. Konečně zákmit naděje.

Běžel jsem přátelům vstříc a vroucně je objal. Bránili se — asi nerozuměli mým projevům vděčnosti a přátelství — ale mně to bylo jedno.

‚Jste pašáci,‘ vykřikoval jsem jako smyslů zbavený. ‚Tisíceré díky za zachráněný život. Bez tebe, Mařenko, by mne ta havěť sežrala i se střechou nad hlavou. A člun — člun — víte vy vůbec, co to pro nás znamená? Brzy to poznáte sami. Jaké štěstí, že naše guma té havěti nechutnala.‘

Člun jsem ihned podrobil zevrubné prohlídce. Poškození nebylo tak zlé. Při nárazu na spleť větví se protrhla jenom plachta, chránící za nepohody náklad nebo cestující. Při nafukování jsem sice objevil v člunu několik malých dírek, ale byly tak nepatrné, že vzduch jimi unikal jen velmi pomalu. Ty, které byly na dosah, ucpali jsme rukama. Označil jsem je kolečky a po krátkém zacvičení se o ně staral pouze Frantík s Mařenkou. Já měl obě ruce volné k veslování.

Jedinými našimi vesly byly ruce, protože původní vesla zmizela v útrobách žravých brouků.

Zmítáni vlnami pluli jsme těsně kolem písčitého břehu. Postupovali jsme vpřed opravdu hlemýždím tempem. Nebylo nic snazšího, než ochrannou plachtu proměnit v opěrnou, ale vítr na neštěstí vál od moře přímo proti břehu a byl příliš slabý pro jakékoliv rejdování.

Frantík s Mařenkou mi brzy odkoukali veslování, takže jsme se mohli střídat. Veslovali tak vytrvale a houževnatě, že jsem mohl většinu času odpočívat, staraje se pouze o dírky v člunu a o doplňování uniklého vzduchu.

Na noc jsme vytáhli člun na břeh a uložili se na jeho dně pod ochrannou plachtou.

Dlouho jsem nemohl usnout. V tichu noci celou vahou padla na mne tíže opuštěnosti, beznadějné opuštěnosti na neznámé, nemilosrdné planetě, plující vesmírem biliony kilometrů od domova.

Frantík i Mařenka již spali. Rozepnul jsem plachtu a vylezl z člunu. Velká rudá hvězda plakala nad obzorem, mezi blikajícími hvězdami prolétl občas meteor, zanechávající za sebou stříbrnou, rychle mizící čáru. Ačkoliv mi do tváře vál teplý větřík, zdálo se mi, že z nekonečného vesmíru padá na mne ledový dech nezměrných prostorů bez jediné známky života. Připadal jsem si jako štvanec, vyhozený z mezihvězdného letadla a plující teď sám, samotinký v naprosté, ničím neohraničené prázdnotě.

Má to ještě smysl dál se beznadějně ploužit pustinami a nakonec bídně zemřít? Pohled na hvězdnou oblohu se mi stal nesnesitelným. Vrátil jsem se do člunu a hořce se rozplakal.

Teprve k ránu jsem se jakž takž uklidnil. Dokonce jsem začal chladně uvažovat, jak nejrychleji se dostat z vypleněného kraje do

lepšího prostředí.

Rozsvítil jsem kapesní svítilnu a pokoušel se opravit porouchaný přijímač. Nešlo to, ale při pohledu na cívky drátu jsem přišel na dobrý nápad. Frantík i Mařenka mají dobré běhy, proč by mne nemohli táhnout? Z drátu jsem rychle upletl několik metrů dlouhé lanko a hned po rozbřesku zahájil výcvik svých spolucestujících. Brzy pochopili, co chci — a dokonce měli z nové funkce radost.

Vesele hopsali po břehu a člun za nimi jenom letěl.

Jejich radost však neměla dlouhého trvání. V poledne byli již tak unaveni, že se sotva vlekli. Nechal jsem je chvíli odpočinout a pak znovu je přinutil k běhu. Přiznám se, že se to bez bití neobešlo.“

„Jak jste je mohl bít?“ přerušil starce rozhořčený Lykurgos a štítivě se od něho odtáhl. „Jak o tom můžete s takovým klidem vyprávět?“

„S klidem? Myslíš si o mně, že jsem cynik, viď. Ty rány, kterými jsem je častoval, bolí dnes i mne. Byl jsem takový, chlapče. Chci, abys mne takového viděl. Poslouchej dál moji zpověď.

K večeru Mařenka upadla a zůstala bez hnutí. Frantík ji objímal, dýchal na ni a ronil velké slzy. Po prvé jsem tyto tvory viděl plakat.

Mařenka se konečně probrala. Byla tak zesláblá, že sotva seděla.

Pochopil jsem, že bez jídla to dlouho nevydrží. S těžkým srdcem jsem každému strčil několik plodů a velkomyslně dovolil, aby se vyspali.

Příští den jsem použil jiné taktiky. Na břeh jsem poslal jen jednoho — a ten druhý se se mnou vezl v člunu a nabíral nových sil. Pracovali teď daleko ochotněji, ale přesto jsme postupovali vpřed stále pomaleji: Tvorové, proměnění v otroky, vůčihledně ochabovali. Nepolevil jsem však. Ať se třeba uštvou k smrti — co mi na jejich životech záleží? Hlavně když se zachráním já.

Nebohé přátele zachránil před zkázou — vítr. Zesílil a otočil se právě po směru naší plavby. Chvíli jsem uvažoval, zda mám Frantíka a Mařenku ponechat na pospas osudu v pustinách, ale nakonec jsem je k smrti zesláblé naložil do člunu.

— Pohon mě nic nestojí, možná mi ještě prokážete dobré služby, — řekl jsem si.

Bylo to moudré rozhodnutí; Frantík s Mařenkou vytvořili velmi potřebnou zátěž, dávající mé ubohé plachetnici větší stabilitu.

Počasí nám přálo. Po několikadenní plavbě jsme se dostali do nevelké zátoky, ohraničené většími kopci a několika nízkými kouřícími krátery sopek.

Frantík s Mařenkou opět zneklidněli. Ustrašeně jsem se rozhlédl, zda se někde na obzoru neobjevilo nové mračno žravých brouků. Obloha byla sice čistá, ale to mne neuklidnilo. Příliš dobře jsem věděl, jak úžasně vyvinutý a neomylný sluch mají moji spolucestující.

Rychle jsem přirazil ke břehu, abychom si mohli v písku vykutat skrýš, kterou bychom chránili gumovým člunem. Ale Frantík ani Mařenka neměli do práce nejmenší chuti. Nepomohlo spílání ani bití. Schoulili se do klubíčka a jenom žalostně pískali.

Hnán nevýslovným strachem, začal jsem díru vyhrabávat sám. Zbrkle jsem rozhazoval písek na všechny strany, až jsem si prsty rozdrásal do krve.

Pojednou mi něco zašustělo nad hlavou.

Vyděšeně jsem se ohlédl. Nedaleko mne dosedávali na břeh okřídlení tvorové, téhož druhu, jako byl Frantík.

V rukou svírali zašpičatělé kameny a sukovité klacky. Myslel jsem, že udeřila má poslední hodina. Nohy se mi podlomily a já bezvládně klesl do vykutané prohlubně. Jako králík hypnotisovaný hadem ztrnule jsem se díval do hrozivých obličejů létajících Gammanů.

Když zpozorovali, že se nehýbu, přistoupili k Frantíkovi a Mařence. Vyměnili si s nimi několik táhlých písknutí, pak je zvedli se země a vznesli se s nimi do výše. Několikrát nade mnou zakroužili a odlétli k nedalekému pohoří.

Trvalo to hodně dlouho, než jsem se vzpamatoval z úleku. Posilnil jsem se několika sladkými plody a posledními doušky čpavé teplé vody z měchu.

Co teď? Na úpatích kopců se zelenaly pásy neporušených pralesů, ale zrovna do těch míst odlétli ozbrojení Gammané. A na pustých březích hrozí smrt hladem a žízní.

Rozhodl jsem se pro menší nebezpečí — odejdu do pralesa. Snad se tam nějak skryji před nepřáteli.

— Což jestli pískání je jejich dorozumívacím prostředkem? — uvažoval jsem cestou. — V tom případě si Frantík s Mařenkou postěžovali na moji krutost a se mnou bude zle… –

Několik desítek metrů před pralesem jsem narazil na potůček s čistou křišťálovou vodou. S chutí jsem se napil a osvěžil si paže a obličej. Dlouho jsem se však v těch místech nezdržoval — lépe budu ukryt v houštinách.

Prales se hemžil zvířaty nejrůznějších tvarů a barev. Na štěstí to byli tvorové vesměs plaší a mírumilovní; zděšeně přede mnou prchali do nitra temného lesa.

Zastavil jsem se u prvního stromu se sladkými plody, abych si obnovil vyčerpané zásoby.

Průchod spletí lián a chaosem povalených zahnívajících kmenů byl obtížný. Vlekl jsem s sebou svůj drahocenný majetek — vysílač s přijímačem a knihy, zabalené do gumového pláště. Situaci ještě zhoršoval nedostatek světla, které nemohlo proniknout hustou spletí nejrůznější vegetace.

Za pralesem bylo údolí, klikatě se vinoucí podél horské bystřiny.

Držel jsem se potoka, protože mi zaručoval neomezené zásoby čerstvé pitné vody. Z nepochopitelných důvodů byla voda tak studená, že mi málem mrzla v ústech.

Údolí bylo zakončeno úzkou soutěskou, ve které se potok ztrácel. Chtěl-li jsem se dostat dál, musel jsem nafouknout Člun a pokračovat v cestě po vodě.

Proplouval jsem mezi zvlněnými skalními stěnami, rozrytými ostře řezanými svislými škrapy, až jsem se dostal k místu, kde potok vytékal z nitra skal. Jat zvědavostí a nadějí, že objevím výbornou skrýš, pustil jsem se do hlubin kopce.

Brzy jsem se octl v obrovské nádherné jeskyni. V záři svítilny leskly se třpytivé ledové krápníky, které jako mramorové sloupoví podpíraly vysoký strop. Kolem stěn rostl křišťálový prales a nad nimi se majestátně vznášely mohutné varhany, které jen čekaly na kouzelného varhaníka, aby se rozezpívaly rajskou písní.

Na zamrzlých okrajích jezírka bělostně svítily ledové lekníny.

Vchod do další jeskyně uzavíral závěs dlouhých rampouchů — neklamná to známka, že tudy ještě nikdo neprošel.

Opatrně jsem jeden rampouch ulomil a pomocí něj srazil několik dalších. Jeskyní se rozlehl řinkot, jako když se rozbíjí sklo — a část závěsu se zřítila do vody.

Další jeskyně měla poněkud jiný ráz. U stěny vyčnívaly z vody nažloutlé mísy, vytvořené z vápence. Na skalních převisech plazily se jako chobotnice pestré závěsy. Potok protékal kolem pravé stěny a ztrácel se opět v další jeskyni.

Vystoupil jsem na pevnou půdu a člun připoutal k stalaktitu.

Do další jeskyně jsem se dostal pěšky — uzounkým průchodem mezi dvěma mohutnými stalagmity. Zde potok končil — vlastně se ztrácel pod skalní stěnou.

Jeskyně byla o mnoho menší, jednodušší — a hlavně teplejší než ta první. Kuželem světla prosvěcoval jsem všechny kouty, abych objevil otvor, kterým bych mohl proniknout dál — když tu najednou jsem se zarazil. Na poměrně hladké stěně bylo něco namalováno.

Přistoupil jsem blíž a s úžasem hleděl na velkou nástěnnou malbu, znázorňující útěk nejrůznějších tvorů před výbuchem sopky. Mezi ptáky, letícími v povětří, vznášeli se i okřídlení Gammané.

Když jsem se probral z úžasu nad dokonalostí malby, přemýšlel jsem, kdo asi byl autorem tohoto nádherného díla. Vchod do jeskyně byl přece uzavřen; rampouchy a krápníky v jeskyních nenarostou přes noc, Činnost vody je vytváří po celá staletí a tisíciletí.

Či snad někdy v dávné minulosti žili na této planetě stejně vyspělí a inteligentní tvorové, jako jsem já? Kam se poděli? Zahynuli snad?

Nebo se dodnes skrývají v podobných jeskyních, jako jsou tyto?

Znovu jsem se zadíval na nástěnnou malbu. Byla zajímavě provedena. Tvůrce malby použil totiž nezvyklé techniky: aby dosáhl většího dojmu skutečnosti, na kresby zvířat nalepil srst a chloupky, které zřejmě získal z živých zvířat. Při pohledu zblízka to nepůsobilo zrovna esteticky.

6. V PASTI

Z úvah mě vyrušil podezřelý šramot. Rychle jsem zhasl kapesní svítilnu a přikrčil se ke stěně. Těsně vedle mne se ozvala dutá rána, znásobená ozvěnou jeskyně. Po těle mi přeběhl mráz, údy hrůzou zdřevěněly. Jen sluch byl napnut k prasknutí.

Jeskyně však mlčela tíživým tichem.

Po několika minutách jsem se vzpamatoval z úleku. Opatrně jsem šmátral v temnotě, abych zjistil, co mi dopadlo k nohám.

Byl to balvan, který se nárazem o dno jeskyně rozštěpil na tři kusy,

— Utrhl se kus skály, měl jsem z pekla štěstí, — pomyslel jsem si a znovu jsem rozsvítil kapesní svítilnu. Překvapilo mě, že skalní stěna nade mnou byla hladká a také strop byl stesán do pravidelné plochy.

Odkud tedy kámen vypadl? Něco tu není v pořádku

— rychle pryč!

Sotva jsem však popošel několik kroků k východu z jeskyně, za mými zády dopadl další kámen. Bleskurychle jsem se otočil.

Těsně nad nástěnnou malbou jsem spatřil pravidelný kulatý otvor, který tam před chvílí určitě nebyl, a v něm — člověk navlečený do jakýchsi pestrých cárů. Oslněn září svítilny přikryl si dlaněmi oči a o krok ustoupil do tajné chodby. Vtom se vedle něho objevil podobný tvor. Uchopil svého druha za paže, násilím ho posadil a hned nato odvlekl do nitra skal.

Kulatý otvor zůstal otevřen.

Vše se událo tak rychle, že jsem v prvním okamžiku nevěděl, zda to byla skutečnost nebo vidění. Otvor ve stěně však podával neklamné svědectví: v podzemním bludišti žijí inteligentní tvorové, podobní nám, lidem. Na Gammě žijí kromě primitivů, jakými byli Frantík a Mařenka, ještě daleko dokonalejší bytosti…

Myšlenky mi vířily hlavou…

Nejsem tu sám — sám mezi němými tvory, uprostřed kruté přírody.

První záchvat radosti byl vzápětí vystřídán pocitem strachu a nejistoty. Ten podivný člověk v otvoru mě chtěl přece zabít — obyvatelé podzemí mě považují za nebezpečného vetřelce…

Proč však byl útočník svým druhem odstraněn?

Na dlouhé úvahy nebyl čas. Ve strachu před novým útokem spěchal jsem ke svému člunu, abych se co nejrychleji dostal do bezpečí.

Člun u stalaktitu nebyl…

Jako šílený utíkal jsem podél podzemní říčky až k ledovému závěsu. Dál jsem nemohl.

Co si teď počnu — bez člunu i bez zásob?

Vrhl jsem se do říčky, ale voda byla tak ledová, že jsem se v křečích sotva vyšplhal zpátky na břeh.

Octl jsem se v pasti. Nejprve jsem bezradně bloudil ledovou jeskyní, pak jsem ji bedlivě prohlížel, zda nenajdu nějaký tajný východ z vězení.

Všechno bylo marné. Vrátil jsem se tedy k nástěnné malbě. Otvor byl již uzavřen.

‚Pusťte mne, nenechte mne tu zemřít!' vykřikl jsem jako smyslů zbavený. Jen jeskyně mi dutě odpovídaly mým vlastním hlasem… Sedl jsem si na zem a rozplakal se.

Najednou jsem byl uchopen pod pažemi a než jsem si mohl uvědomit co se se mnou děje, stál jsem v kruhovité chodbě — a vedle mne dva okřídlení Gammané a dva podivně oblečení lidé drsných, ale inteligentních tváří.

Pustili mě a trhavými posunky mi naznačovali, že mám zhasnout svítilnu, kterou jsem měl pověšenu na prsou.

Uposlechl jsem. Jeden z tvorů mě vzal za ruku a táhl mě vpřed, druhý mě postrkoval zezadu. Jistě si dovedeš představit, s jakými pocity jsem klopýtal v naprosté tmě — do neznáma. Za každým krokem jsem očekával, že mě svrhnou do propasti…

Konečně se přede mnou objevil blikotavě osvětlený kroužek, který se neustále zvětšoval, až se proměnil v bránu, vedoucí do nádherného skalního chrámu. Krásou podzemního sálu jsem byl přímo ohromen. Malbami zdobený strop podpíraly bohatě členěné sloupy — či spíše složitá sousoší fantastických bytostí. Boční stěny chrámu tvořily reliéfy pomalované různými odstíny hnědé, modré a žluté barvy.

Uprostřed chrámu byly do kruhu seřazeny kvádry s klikatými ornamenty. Ve středu kruhu plápolal modrý plamen, vycházející z otvoru v dlažbě.

Nepříjemní průvodci mě beze slova posadili k patici sloupu a odešli.

Usilovně jsem přemýšlel, co mám učinit. Daleko jsem se však v úvahách nedostal. Oba mužové se za chvíli vrátili — a s nimi řada dalších. Zvedli mě se země a posadili na sedátko v kruhu — zády k plamenu. Jeden ze záhadných obyvatel podzemí si přisedl ke mně, ostatní zůstali stát před námi.

Střídavě otvírali ústa, jako by mluvili, ale já nezaslechl ani hlásek. Teprve později jsem pochopil, že se domlouvají neslyšitelným ultrazvukem.

Také můj soused živě hovořil. Vrtěl se na kamenném sedátku a zmateně mával rukama, při čemž občas ukázal na mne, jako by mě z něčeho obviňoval.

Povstal jsem. Nějak přece musím těmto lidem naznačit, že nejsem

jejich nepřítelem, že naopak bych se chtěl s nimi sblížit a pomáhat jim, nabídnout jim k službám všechny své vědomosti a zkušenosti, kterých přece není málo.

Záhadní lidé překvapením ucouvli, jako by se báli, že se na ně vrhnu. Pak jako na povel se všichni posadili a široce rozevřenýma očima se vpili do mého obličeje.

Neubránil jsem se úsměvu. Ve svých bláhových, čistě lidských představách jsem se domýšlel, že mě považují za nějakého boha, který sestoupil na jejich planetu. Ačkoliv jsem věděl, že mi neporozumějí ani slovo, pronesl jsem k nim dlouhou plamennou řeč. Nejprve jsem hovořil o sobě, o svých cestách po vesmíru a o trudném životě na rozbouřené planetě — a když jsem látku vyčerpal, recitoval jsem básně a zpíval árie z oper. Na dovršení účinku jsem roz — že — hl…“

Stařec nedořekl. Jako podťatý skácel se z křesla na podlahu.

Doktor Lykurgos skočil k němu, rychle mu uvolnil blůzu a rozepnul košili. Srdce bilo pomalu, sotva slyšitelně.

Lékař chtěl znovu přiložit ucho k hrudníku, když tu se zarazil. Ztrnule hleděl na malý křížek, vytetovaný právě v místě, pod kterým skomíralo starcovo srdce.

Nemocný se zatím probral z mrákot. Překvapeně se rozhlédl. Když zpozoroval, že je rozepnut, křečovitě si u krku sevřel košili. Lykurgos ho vzal do náruče a položil na pohovku.

„Musím vám poněkud uvolnit oděv — aby se vám lépe dýchalo,“ řekl třesoucím se hlasem. Stařec zděšeně vykřikl:

„Ne, ne — nikdy, je-li ti život drahý.“

„Už je pozdě, McHardy,“ zašeptal lékař. „Znamení Bratrstva silné ruky skrýváte zbytečně — viděl jsem je. A tušil jsem to. Jen si teď klidně uvolněte oděv — nebo se raději svlékněte, přinesu vám pokrývku. Musíte si odpočinout. Se srdcem si nezahrávejte…“

Starcův ztrhaný obličej se zacukal v křeči. Kalnýma očima doprovázel odcházejícího lékaře. Chtěl vykřiknout, ale hlas se mu zaškrtil v hrdle.

„Proč jste se nesvlékl?“ zeptal se lékař udiveně, když se vrátil s pokrývkou. „Čeho se ještě bojíte, McHardy? Pomohu vám…“

„Ne — ne — proboha ne,“ bránil se stařec zoufale. „Nesahej na mne. Odpočinu si i v šatech…“

Lykurgos se usmál…

„Jak vidím, máte strach, že vás upoutám na lůžku, abyste mi neupláchl, až půjdu ohlásit váš příchod. Nebojte se — na to je času dost.“

Stařec se s námahou posadil.

„Ty mě chceš udat? Ty? Dovol, abych se ti srdečně zasmál…“ Pokus o smích skončil dusivým kašlem.

„Potřebujete klid,“ zašeptal lékař. „Pohovoříme si o tom, až se

uzdravíte.“

„Ale ty se do té doby ode mne ani nehneš, rozumíš. Nevěřím ti ani slovo. Rád bys upláchl, vid? Ano, slyšíš dobře — ty bys mohl upláchnout a ne já. Já se ničeho nebojím, představím se Světové akademii sám — a brzy. Jen co ti dám lekci z matematiky života. Však já tě vyléčím z šílenství, vždyť jsem ti to povinován jako příteli… Kam jdeš? Varuju tě — zůstaň…“

„Jdu jen do ordinace pro léky, potřebujete se uklidnit, McHardy,“ vykoktal zbledlý lékař.

„Stůj!“ zachroptěl stařec. Lykurgos se otočil a napjatě pozoroval nemocného, který si právě sahal do náprsní kapsy.

— Zbraň, blesklo lékaři hlavou. Jediným skokem byl u dveří. Místností šlehl plamen provázený ohlušující ranou. Tlak vzduchu srazil Lykurga k zemi.

„Neboj se, to bylo jen varování,“ vydechl těžce stařec. „Dávej dobrý pozor: dokážu ti, že jsem nemluvil do větru, když jsem ti říkal, že mám neomezenou moc. Jak vidíš, má ruka je prázdná…“

Stařec rozevřel pravou ruku a nastavil holou dlaň.

„Z holé ruky mohu rozsévat oheň — dívej se…“ Mávl paží a vzápětí nato vyšlehl z protější stěny nový záblesk a ozvala se další třeskutá rána. Lékař, stálé ještě ležící na podlaze, schoulil se do klubíčka.

„Pojď blíž a pokojně si sedni. Uklidni se zase ty, potřebuješ to,“ zasmál se McHardy bolestným úšklebkem, když se v pokoji rozhostilo opět ticho. „Jak jsi dobře viděl, ruka byla naprosto prázdná, ani ekrasitové kuličky v ní nebylo. Ostatně — dětská hračka by neměla takové účinky, to uznáš sám. Výbuch byl způsoben silou, o které nemáš ani tušení. A byla to jen malá ukázka toho, co dovedu, to mi věř. Chceš-li, vyvolám daleko větší výbuch…“

Ohromený lékař se křečovitě přitiskl k zemi.

„Zbabělce,“ zasykl McHardy opovržlivě. „Rád bys rozséval oheň — a teď se třeseš.“

„Co chcete učinit?“ zašeptal lékař, když se poněkud vzpamatoval. „Chcete zaútočit na celé lidstvo? Vždyť je to šílenství! Neznámí tvorové, s kterými jste se vrátil z vesmíru, jsou vaši vojáci?“

„Vojáci? Nepotřebuji žádných vojáků. Úkol, který jsem si vytkl, splním sám.“

Lékař se zvedl se země a dlaněmi si zakryl hrůzou znetvořený obličej.

„To nesmíte udělat — nesmíte — nesmíte,“ zavzlykal. Najednou se vzchopil a zamířil k televisnímu telefonu.

„Stůj!“ vykřikl stařec, ale lékař toho nedbal. Sklonil se nad aparátem a vytočil první číslo.

Třeskla rána.

Lykurgos těžce dopadl na aparát a strhl ho s sebou k zemi.

„Neblázni, zbytečně riskuješ život. Stejně se nikam nedovoláš.“

Stařec vypjal všechny síly, které mu ještě zbývaly. Slezl s pohovky, přitiskl si ruku na srdce a těžce se vybelhal z místnosti.

Pološílený lékař se nepřítomně díval na dveře, kterými McHardy odešel. Netrhl sebou, ani když se z laboratoře ozvala další dunivá rána. Teprve volání o pomoc ho vrátilo přítomnosti. Zvedl se a jako ve snách klopýtal do laboratoře.

Celá místnost byla zdemolována. Stařec ležel u dveří. Lékař ho odnesl zpět na pohovku a sedl si k jeho nohám.

„Děkuji ti,“ zašeptal stařec sotva slyšitelně. „Nemusíš mít ze mne strach — nezbláznil jsem se. Dávám ti slovo, že ti neublížím. Žádám tě jen o trochu trpělivosti. Nějaký čas tu se mnou zůstaneš. Nesnaž se uprchnout; moje třaskavina tě hlídá spolehlivě — zbytečně bys obětoval život. A telefonovat také nemůžeš — sám jsi se o tom přesvědčil v laboratoři.“

„Ustaňte, netrýzněte mě,“ zvolal lékař a chytl se za hlavu. „Což jste na Kvartě ztratil poslední špetku citu? Nebo mě snad chcete dohnat k šílenství?“

Stařec se posadil a položil Lykurgovi ruku na rameno.

„Citu mám dost. Mám ho tolik, až mi z něho srdce krvácí. Překvapuje mě, že právě ty se dovoláváš citu. Chceš ode mne cit — nebo soucit? Soucit s tebou nemám. Jen trp, jen dobře vychutnej palčivou bolest a trýzeň — to jediné tě může vyléčit. I já se přerodil v bolestech. Nic není zadarmo, chlapče. A teď mě nech spát, jsem příliš unaven…“

Lykurgos odešel do ložnice, ale na spánek nebylo ani pomyšlení. Stále se nemohl zbavit mučivého pocitu, že leží v kráteru sopky, která hrozí výbuchem.

— Rozum do hrsti — rozum do hrsti — chladnokrevnost — rozvahu — rozkazoval si umíněně. Ale obava z budoucnosti dál neúprosně vládla nad jeho myšlenkami.

A v noci jsou černější i myšlenky:

McHardy ovládá dosud neznámou energii, o tom není pochyby. Mluví o výbušnině, ale jeho ruka byla přece prázdná… Či snad má pod blůzou ukryt zdroj ničivých paprsků? — Při této myšlence se lékař zachvěl.

— V tom případě by se starcova vyhrůžka mohla lehce uskutečnit…

Něco musím podniknout, vždyť je ohrožen osud celého lidstva… McHardy je přece šílenec…

Lykurgos vstal a vplížil se do pokoje. Stařec spal tvrdým hlubokým spánkem.

— Co teď — opravit přístroje v laboratoři, nebo uprchnout do

Šekaru a odtud přivolat pomoc? —

Uprchnu…

U východních dveří se však lékař nerozhodně zastavil. ‚Moje třaskavina tě hlídá spolehlivě,‘ zazněla mu v uších starcova varovná slova. Pravděpodobně vytvořil kolem samoty ochranný kruh, jehož překročení znamená výbuch a smrt… Jedinou nadějí je laboratoř…

Ničivý výbuch byl volen opravdu promyšleně. Zasáhl nejdůležitější přístroje a zařízení. Přijímač energie vysílané na dálku byl zničen úplně. Atomová baterie byla vážně poškozena. Hlavní zdroje elektrického proudu byly tedy vyřazeny z provozu. A bez nich je spojení se světem nemožné.

— Sláva, půjde to, jen trochu trpělivosti a času, — zajásal Lykurgos, když si důkladně prohlédl všechny součástky atomové baterie. Vyhledal potřebné nástroje a s horečnatou pílí se pustil do práce. Nešlo mu to však tak rychle, jak by si přál. K práci je potřeba klid — a zde neustále hrozilo nebezpečí — stařec se svým pekelným strojem…

Svítalo — a Lykurgos dokončoval teprve přípravné práce k opravě.

— Potřebuji ještě nejméně pět dnů, — uvažoval.

— Za každou cenu tu musím McHardyho zdržet nejméně týden. Ve dne ho nějak zabavím a v noci budu pracovat v laboratoři. Týden to vydržím…

7. ZÁHADNÍ POMOCNÍCI

Když se ráno stařec probudil, Lykurgos již seděl v jeho pokoji.

„Jak jste se vyspal, je vám již lépe?“ zeptal se lékař s předstíranou účastí.

„Chceš-li, zatancuji ti kozáčka,“ usmál se stařec a posadil se na posteli. „Jsem rád, že jsi se rozhodl pro věrnost starému příteli. Obával jsem se, že se pokusíš o útěk — bylo by tě opravdu škoda. Kdo seje vítr, sklízí bouři, pamatuj si to. Nu — a co máš dobrého k snídani? Jak vidíš, všechno je zase v pořádku — mám pekelný hlad.“

Lykurgos přinesl ze spíže konservu a její obsah vyklopil na talíř.

„Žel, musíte se spokojit studenou snídaní, jsme bez energie,“ usmál se zdvořile. „Možná vám poslouží oheň, kterým tak neomezeně vládnete…“

Stařec neodpověděl. Klidně se najedl a zase si lehl.

Lykurgos přemýšlel, jak navázat rozhovor. Konečně dostal nápad:

„Váš příchod na Zemi mě nesmírně překvapil, McHardy. Podle hlášení posádky Paprsku jste zahynul na Kvartě v bažinách u Nové Volhy. Vaše osudy v neznámých končinách vesmíru jsou úžasně zajímavé. Mohl byste laskavě pokračovat ve svém vyprávění, které jste včera tak nešťastně přerušil? Teď už nemusíte Kvartě říkat Gamma.“

Starcův nehybný obličej náhle ožil:

„Hraješ na moji nejcitlivější strunu, chlapče. Mám toho tolik na srdci, že mě to až dusí. Skutečně cítím potřebu vymluvit se, vyzpovídat se. Škoda jen, že se teď musím zpovídat právě tobě…“

Mávl rukou.

„Nu což — někdy se člověku uleví, když se vyzpovídá i mlčenlivému deníku…

Kde jsem vlastně včera přestal? Aha — už vím, v zajetí u skalních lidí na Kvartě.“

„Zpráva posádky Paprsku o nich nehovoří; jak to?“ přerušil ho Lykurgos.

„Není na tom nic zvláštního. Skalní lidé jsou velmi plaší a na rozdíl od Kvarťanů, které viděla posádka Paprsku, nemají křídla. Jsou nejvyspělejšími tvory na Kvartě. Zabývají se uměním a technikou, zatím co létající Kvarťané obstarávají potravu. Většinu času tráví v podzemních obydlích — přinutily je k tomu i přírodní katastrofy na planetě. Do volné přírody přicházejí jedině v noci. Sám uznáš, že těch několik let, které strávila posádka Paprsku na Kvartě, naprosto nestačí k důkladnému prozkoumání celé planety. Na druhé straně však naše výprava silně ovlivnila život skalních lidí, jak ostatně poznáš z mého dalšího vyprávění.

Z počátku jsem nevěděl, zda mě skalní lidé přijali přátelsky, nebo

mne považují za zajatce. Brzy jsem však pochopil, Že to bylo obojí: obdiv i strach, důvěra i opatrnost. Ve skalním bludišti jsem měl volnost pohybu, ale za hranice své říše mě z počátku nepouštěli.

Za několik dnů jsem si zvykl i na jejich obyčeje a docela dobře jsem jim rozuměl. Z duše nenáviděli sezení. Jedli, rokovali i odpočívali buď vstoje nebo vleže. Sezením projevovali jen pokoru, bezmocnost nebo vědomí vlastní viny. Z toho jsem usoudil, že muž, který při prvním setkání v skalním chrámu seděl vedle mne, byl oním útočníkem s balvany — a kolegium stojící před námi soudním tribunálem. Já byl pravděpodobně obžalován z vyzvědačství, nebo ze zločinu trýznění Frantíka a Mařenky. Tím, že jsem při výslechu sám povstal, prokázal jsem asi svoji nevinu.

Podzemní obydlí skalních lidí, to nebylo jen několik jeskyní a chodeb. Byl to dokonalý labyrint uměle vytvořených podzemních prostorů, měřící mnoho kilometrů a obydlený několika tisíci Kvarťany. Sdružovali se v menší celky asi o padesáti lidech, v nichž žili a hospodařili společně. Každý takový kolektiv měl svoji vlastní zásobárnu. Živili se rostlinnou stravou, především různými plody a dužinou obrovských keřů. Potraviny ukládali v ledových jeskyních. Jejich zásoby byly nezměrné — a neustále je doplňovali. Dohánět je k tomu strach z přírodních pohrom a z mračen žravých brouků.

Jako správnému hostu přidělili mi menší pokojík, kde jsem bydlel sám, bez společníků. Brzy jsem si ho zařídil podle vlastního vkusu.

První dny jsem prospal. Po trudných dnech jsem potřeboval nabrat nových sil. A potom — brzy jsem ztratil přehled, kdy je den a kdy noc. Nečinnost brzy pro mne ztratila půvab, zatoužil jsem po tvůrčí práci. Tak dlouho jsem to hostitelům naznačoval, až mně porozuměli. Zavedli mě do skalního chrámu, který právě budovali.

Ohromen dovedností a důvtipem budovatelů zůstal jsem stát jako ve snách. V bohatém reliéfu, který zachycoval poslední události na Kvartě, objevil jsem také naše letadlo — Vlaštovku, a u ní tři postavy. Přistoupil jsem blíž a údivem vykulil oči. V postavách jsem poznal Navrátila, Frateva a Seversona. Jejich obličeje byly zachyceny dosti přesně.

Výtvarníci nejevili o mne zájem. S napjatou soustředěností vdechovali mrtvé skále život a ani se neohlédli, jako bych tam ani nebyl.

Na dalším reliéfu byla vytesána osada neviditelných. Nebyla tak opuštěna, jako tenkrát, když jsme ji po prvé navštívili. Na nádvoří mezi záhadnými stavbami stálo a pobíhalo mnoho drobných lidiček, zakuklených ve skafandrech. Nedaleko osady, na Nové Volze, kolébalo se podivné letadlo, připomínající velkého rejnoka. Dnes už vím, že to bylo letadlo, ale tenkrát jsem se ještě domníval, že na řece sedí nějaké zvíře.

Reliéfy, to byly vlastně listy z dějin planety. Skalní Kvarťané byli skvělými pozorovateli; dokonale se skrývali před očima zvědavců, ale sami viděli všechno.

Zajímaly mě nástroje, kterými pracují ve skále. Přiblížil jsem se proto až těsně ke skupině výtvarníků, pracujících na novém reliéfu. Překvapilo mě, že dláta měla dobře promyšlený tvar — podobný jako naše — a kov byl dostatečně tvrdý. Jen palička, kterou bušili do dlát, vypadala poněkud jinak, než paličky našich sochařů.

— Kde asi vyrábějí své nástroje? — zamyslil jsem se, když tu najednou mi při pohledu na reliéf přejel po zádech mráz.

Ta sedící postava — vždyť to jsem já, já — ubohý poutník po neznámém světě! Ano, ty neupravené ježaté vousy, vráskami rozrytý obličej! Je to táž tvář, kterou jsem občas vídal na lesknoucí se vodní hladině nebo na dně konzervy.

Na reliéfu jsem zachycen právě v okamžiku, kdy moje bezohlednost vůči Mařence a Frantíkovi dostupuje vrcholu. Sedím v gumovém člunu a dlouhým bičem šlehám nebožáky. A nad nimi — jako spásní andělé — vznášejí se Kvarťané. Mlčenlivá obžaloba, před kterou se nemohu obhájit…

Srdce se mi sevřelo úzkostí. Kdyby mi Kvarťané rozuměli, vysvětlil bych jim, že jsem měl Frantíka i Mařenku rád, že k surovostem mě dohnal strach o život. Omluvili by mě? Je vůbec omluvitelný zločin spáchaný pro záchranu vlastního života?“

„Není,“ odpověděl za starce lékař.

„Jsem rád, že jsi to pochopil…“

„Mám však obavy, že vy jste to dosud nepochopil…“

Stařec se prudce otočil k Lykurgovi a jeho tvář zrudla do nachova:

„Nemáš právo mě osočovat, Jonesi. Na srdci nosíš totéž znamení jako já — jsi členem Bratrstva silné ruky. U Tarabkina jsi zabil neandrtálce, v Africe jsi z chorobné nenávisti k lidstvu rozséval malárii. Jsi stejným zločincem, jakým jsem byl kdysi já. Jenže ty jsi měl více štěstí než já. Žil jsi v pohodlí a přepychu, zatím co já bloudil vesmírnými končinami, chvěl se o život a třel bídu. Nenávidím tě…“

„Přišel jste se mně pomstít, McHardy? Chcete mě snad z nenávisti zabít? Pak mě tedy zabijte hned,“ řekl dutě Lykurgos.

„Proč bych tě zabíjel? Nemám na to nejmenšího práva. Brzy pochopíš, proč jsem tě navštívil — jen co se uzdravím…“

Lykurgos si dlaněmi tiskl spánky, jako by se snažil zastavit prudký tep, bušící do mozku. Trpce litoval, že svou poznámkou vyprovokoval konflikt a tím přerušil starcovo vyprávění. McHardyho tím možná dohnal k zoufalému činu, který nejen znemožní dokončení oprav v laboratoři, ale který zároveň může mít vážné následky pro celé lidstvo.

„Nemyslete si, McHardy, že jsem tu měl na růžích ustláno,“

zašeptal lékař po dlouhé pomlce. „Také jsem trpěl — a proto vám tak dobře rozumím. Mé utrpení však nebylo tak velké jako vaše… Vždyť i vám se chvílemi žilo lépe, na příklad u skalních lidí…“

Lykurgův manévr se podařil. Stařec se dlouze zadíval na lékaře.

„Máš pravdu, u skalních lidí se mi žilo lépe, měl jsem tam všechno, čeho je třeba k uhájení holé existence: střechu nad hlavou, dostatek jídla a ochranu před nelítostnou přírodou. Ale copak tohle všechno stačí, aby byl člověk šťasten? Skalní lidé mi byli cizí — a domov byl miliardy kilometrů vzdálen.

Situace se o mnoho nezlepšila, ani když jsem našel dorozumívací prostředek. Využil jsem totiž výtvarných schopností Kvarťanů a domlouval jsem se s nimi jakýmsi obrázkovým písmem, pomocí kreseb do písku, který v podzemních chodbách i místnostech nahrazoval koberec. Takovýmto způsobem jsem na příklad získal zpět gumový člun i s věcmi, které v něm byly ukryté.

Na oplátku za jejich šlechetnost jsem jim předvedl přijímač a promítl několik knih. Vynálezem byli tak uneseni, že by mi darovali třeba celou zásobárnu potravin — a to je již co říci.

Stesk po domově jsem později léčil prací. Na moji žádost mě ochotně pozvali do dílen, kde vyráběli nástroje.

Pracovali velmi primitivními prostředky. Kovy, hlavně bronz a ocel, tavili v jednoduchých pecích, vtesaných do čedičové skály a vyšamotovaných zvláštní směsí hlíny a slídy. Hlavním zdrojem energie tu byl podzemní plyn, kterým také svítili. Naskytla se mi vhodná příležitost k tvůrčí práci — k uplatnění svých bohatých vědomosti.

Nejprve jsem vypracoval plán nové, daleko dokonalejší pece. Poněvadž jsem potřeboval nové suroviny, které Kvarťané dosud nepoužívali, vydal jsem se na geologický průzkum. Po dlouhém vysvětlování skalní lidé pochopili, co chci a vydatně mi pomáhali. Pustili se do toho tak horlivě, že mě málem zavalili úlomky různých rud a nerostů.

Novou pec jsme šťastně dokončili a za velké slávy vypustili první tavbu. V tu dobu jsem již řešil další problém: jak uchránit užitečné rostliny před katastrofami, hlavně před žravými brouky. Kdybych vládl atomovou energií, nelámal bych si tím hlavu. Tu jsem však musel všechno řešit od základu, jak to dělali třeba staří Egypťané. Měl jsem však více znalostí než oni a to mi velmi pomáhalo. Brzy jsem přišel na nápad — z okrajových jeskyní vytvořit jakési skleníky, do kterých by byla sluneční energie dopravována pomocí dobře promyšleného systému zrcadel. To ovšem znamenalo naučit Kvarťany vyrábět sklo.

Především bylo nutno vyhledat potřebné suroviny.

Jedné jasné noci vydal jsem se společně se dvěma Kvarťany hledat vhodný materiál pro výrobu skla.

Vynaložil jsem sice mnoho úsilí, abych svým průvodcům vysvětlil, co chci, ale zřejmě to bylo marné. Vedli mě právě opačným směrem, než jsem předpokládal. Dlouho jsme bloudili spletí chodeb a jeskyní, až jsme konečně vstoupili na nevelkou náhorní rovinu, pokrytou kobercem nízkých širokolistých rostlin.

Rovina byla ze tří stran ohraničena špičatými balvany, které tvořily jakousi hráz proti vpádu nepřátel.

„Proti komu jste to postavili?“ zeptal jsem se bezkřídlých Kvarťanů za vydatné pomoci paží i nohou.

„Proti ještěrům,“ odpověděli mi stejným způsobem. Někteří hadovití ještěři pronikli prý hluboko do podzemní říše a natropili tam mnoho škod.

Snažil jsem se pokračovat v náznakovém rozhovoru, špatně mi ale rozuměli, neboť místo odpovědi mě táhli do klikatého, stromovitě rozvětveného údolí.

Když jsme se přiblížili k okraji pralesa, zmateně zamávali pažemi a přikrčili se k zemi. Učinil jsem totéž — bez toho mávání — a napjatě sledoval okolí. Nezpozoroval jsem sice nic podezřelého ale důvěřoval jsem dokonalému sluchu Kvarťanů, který mě již tolikrát včas varoval před nebezpečím.

„Frantík a Mařenka,“ zvolal jsem najednou a bez rozmyslu se rozběhl k chatrči, kterou jsem spatřil v šeru pralesa. Takovouto boudu mohli postavit jenom Frantík a Mařenka. Vždyť jsem je to před časem naučil.

Moji průvodci se rychle vzpamatovali z úleku a za okamžik mi stáli po boku. Chatrč byla tedy příčinou jejich obav.

Opatrně jsem nahlédl dovnitř. Obě lože, upravená z větviček a listí, byla opuštěná. Majitelé domu se někde toulají.

Škoda — tak rád bych se setkal se starými přáteli… Nu nic — navštívím je později…

Průvodci si s velkým zájmem prohlédli celou primitivní stavbu. Pak mi naznačili, že jsou s prací spokojeni, jako bych chatrč postavil já.

Nechal jsem je při tom a pokračovali jsme v cestě.

O kousek dál jsme narazili na další chatrč.

— Frantík s Mařenkou se tužili, — řekl jsem si, když jsme objevili další chatrče, které jako korálkový náhrdelník lemovaly okraj pralesa.

V jedné z nich jsme zaslechli šramot. Na táhlé písknutí mých průvodců osadníci okamžitě odpověděli a hned přiběhli k nám.

Žel, nebyli to mí přátelé, ale dospělí okřídlení Kvarťané. Přivítali mě nevraživými pohledy, které změkly teprve po delším rozhovoru s mými průvodci.

Vyspělí Kvarťané si s primitivními dobře rozuměli. Chovali se k nim jako starší bratr k mladšímu. Nejprve jsem se domníval, že jsou

laskaví jenom k těm, kteří s nimi žijí společně v podzemí a pomáhají jim v práci i obraně. Tu však jsem se přesvědčil, že ve stejném přátelství žijí i s těmi Kvarťany, kteří se pohybují ve volné přírodě.“

„Jaký byl mezi nimi rozdíl?“ zeptal se Lykurgos. „Myslím mezi těmi vyspělými a primitivními.“

„Anatomicky hlavně v tom, že vyspělí neměli křídel. Pravděpodobně jim za tisíciletého pobytu v podzemí zakrněly. Tím se zřejmě urychlil jejich duševní vývoj, neboť se už nemohli tak volně pohybovat jako dříve. Tam, kde dříve překonávali překážky pomocí křídel, musel nyní nastoupit důvtip, na příklad při přechodu přes řeku nebo přes skalní stěnu.

I primitivní Kvarťané měli již svoji řeč, které ti vyspělí rozuměli. Měli asi na ní také svůj podíl.“

„Ještě jedna věc mi není jasná,“ přerušil opět lékař starce. „Říkal jste, že Mařenka byla bez křídel. Patřila snad k těm vyspělým Kvarťanům?“

„Také jsem si to myslel. Brzy jsem se však přesvědčil, že to není pravda. Ještě v tu osudnou noc jsem se s nimi setkal. Uvítání bylo z počátku rozpačité ale za chviličku mi již dali jasně najevo, že mi všechno odpustili. Objali mě, jako já je objal tenkrát, když mi přinesli gumový člun. A v jejich projevech přátelství nebylo nic otrockého, věř mi. Naopak, byla to velkomyslně podaná ruka — až jsem se sám před sebou zhloubi duše zastyděl. Byl to jeden z léků, který mi pomáhal z chorobné touhy po moci…

Mařenka přišla o křídla někde v sopečném ohni nebo při požáru pralesa, poznal jsem to podle jizev na pažích a na rukou. Dříve jsem si jich nevšiml — milosrdně je skrývaly nově narostlé chloupky.

Obě děti nehostinné planety mě doprovázely po celou noc. Trochu mi pozměnily původní plán průzkumu. Zatáhly mne nejprve do míst, kde několik okřídlených Kvarťanů pilně budovalo chudičké chatrče podle mého návodu — a tím se vlastně pochlubily, jak dobrými jsou žáky — i učiteli.

Rudě zářící Proxima pomalu plula nad obzorem a celý kraj zalévala zlatým svitem. Rostliny fantastických tvarů se ani nepohnuly. Všechno mi připadalo jako ve snu.

— Kdybych se tak najednou probudil — doma, na Zemi — napadlo mi. Hrdlo se mi stáhlo úzkostí, oči se zarosily slzami.

Hned jsem se však vzpamatoval. Smutek podlamuje vůli — vůli k životu dává jen velký cíl. Zahynu tu — na návrat není naděje — ale zanechám za sebou veliké dílo. Naučím Kvarťany ovládat vědu a techniku — popoženu jejich vývoj. A až sem zase jednou přijdou lidé, budou ohromeni, co všechno se na planetě změnilo.

Aby mé dílo neutonulo v zapomenutí, budu si psát deník, který nechám uložit v mohyle, postavené na viditelném místě…

Ponořen do těchto úvah vystoupil jsem se svými přáteli na nevysoký kopec. Přidali se k nám dva okřídlení tvorové, takže s Mařenkou a Frantíkem nás bylo sedm.

Zamířil jsem ke břehu, tam nejspíše naleznu písek potřebný k výrobě skla. Hladina moře hrála všemi barvami, jako by byla pokryta vrstvou oleje.

Kvarťané se o něčem bavili, já kráčel stále mlčky.

Od moře nás dělila ještě příkrá skalní stěna, v jednom místě protržená úzkou soutěskou. Chtěl jsem jí projít, ale Kvarťané mě zadrželi. Bez dlouhého vysvětlování mne objali a vznesli se se mnou do výše.

— Chtějí mi usnadnit cestu, pomyslel jsem si, i když mi takovýto způsob cestování nebyl zrovna nejpříjemnější. Rozhodně bych šel raději po svých.

Kvarťané najednou prudce změnili směr a místo k moři uháněli se mnou do vnitrozemí.

Ohlédl jsem se — a krev mi ztuhla v žilách. Za námi letělo několik obrovských ptáků. Klapali silnými dlouhými zobáky a zvolna mávali křídly — jako vysněný přízrak. A přece se vzdálenost mezi námi vůčihledně zkracovala.

Kvarťané opět změnili směr a téměř střemhlav snesli se se mnou do koruny pralesa. Bezohledně mě vrazili do spleti lián a opět se vznesli do výše. Obratně unikli kroužícím dravcům a zmizeli z dohledu.

Ptáci se pustili za nimi.

Zvědavost překonala strach. Rychle jsem vyšplhal na vrchol stromu, abych mohl sledovat nerovný souboj.

Dravci ztratili o létající Kvarťany zájem. Klouzavým letem zamířili k bezbranným tvorům, kteří zůstali pod skalní stěnou.

— Frantík a Mařenka — a moji průvodci z podzemí, vydechl jsem zlomeně.

Ptáci, jisti si svým vítězstvím, v ladné spirále snášeli se na svoji kořist.

Vtom se stalo něco nepochopitelného. Let dravců se najednou zlomil, jako by byli zasaženi neviditelným bleskem. Bezvládně klesli k zemi.

Jeden z nich se za okamžik vzpamatoval a znovu se vznesl do výše. Zasáhl ho však další blesk, tentokrát viditelný a ohlušující — a dravec zmizel.

Kdo zasáhl do souboje? Kdo vládne tak obrovskou mocí? Dravce nezasáhl přece přirozený blesk — obloha je jasná jak studánka…

Na planetě žijí ještě jiní tvorové, vysoce inteligentní a vyspělí — zajásal jsem.

Či snad se sem vrátili naši lidé, lidé ze Země? Jakou zbraní však

zneškodnili útočníky? Druhá rána mohla být způsobena raketou. Ale co ta první, neviditelná a neslyšitelná, která ochromila ptáky v letu?

Hlava mi hořela plamenem, srdce se roztančilo nadějemi. Rychle jsem slezl ze stromu a jako šílený prodíral se pralesem, abych neztratil ani minuty. Tajemní zachránci by mohli odejít, aniž by mě spatřili…

„Lidé, lidé, neodcházejte, já jsem člověk, člověk jako vy!“ řval jsem ze všech sil, sotva jsem vyběhl z pralesa.

„Zachraňte mě, nenechte mě tu zahynout samotného…“

Když jsem dorazil ke skalní stěně, ztrhané hlasivky mi selhaly. Kvarťané seděli schouleni do klubíčka a třásli se strachy. Zasažení ptáci nehybně leželi v nízké trávě.

Kde je zachránce? Zoufale jsem pobíhal kolem a znovu se pokoušel o volání, ale nikdo se neobjevoval.

Zato ranění ptáci se opět probouzeli k životu.

Bezkřídlí Kvarťané se rychle probrali z ohromení. Ozbrojili se kameny a s neuvěřitelnou odvahou vrhli se na dravce.

Konec zápasu jsem již nespatřil. Ztratil jsem půdu pod nohama a opět se octl ve vzduchu. Kvarťané mě unášeli k podzemnímu obydlí.

Bránil jsem se, zoufale naznačoval, že chci zpět.

„V podzemí mě přece lidé neobjeví!“ křičel jsem chraplavým hlasem.

Prokletí hlupáci — zuřil jsem v duchu — domníváte se, že mě zachraňujete před dravci a zatím mě odsuzujete k doživotnímu vězení.

Brzy jsem pochopil, že podzemní říše se mi stává skutečně vězením. Od onoho dne mě Kvarťané vytrvale hlídali. Přestěhovali mě do dílen, odkud jsem se nesměl hnout. Marné byly všechny pokusy o útěk, marně jsem spílal a zuřil. Nakonec jsem resignoval, zlomen na duši i na těle.

Jednoho dne nastal v podzemí rozruch, jako když vhodíš do mraveniště kostku cukru. Kvarťané z neznámých příčin pobíhali sem tam, o něčem se dohadovali a přenášeli své nářadí z místa na místo.

Neklid zachvátil i strážné. Nervosně přešlapovali na místě, začali přecházet, až nakonec mi zmizeli z očí.

Dlouho jsem se nerozmýšlel. Vyběhl jsem z dílny a utíkal spletí chodeb, jako by mi někdo zapálil košili. Střetl jsem se s několika Kvarťany — dokonce jsem do jednoho vrazil, ale žádný se mě nesnažil zadržet.

Aniž jsem věděl jak, octl jsem se najednou ve skalním chrámu, ve kterém jsem byl před časem souzen. Zřejmě jsem zabloudil.

Mám se vrátit, nebo uniknout do ledových jeskyní, jimiž jsem sem přišel po prvé?

Ne, nevrátím se, to by možná znamenalo nové vězení nebo trest za útěk.

Rozžehl jsem svítilnu a pustil se chodbou k jeskyni s nástěnnou

malbou.

Vchod do jeskyně byl uzavřen kamennou deskou. Po mnoha marných pokusech jsem ji konečně odstranil. A co teď dál? Jak se dostanu dolů? Dno jeskyně bylo hluboko a stěna hladká…

Skočím dolů, snad to dopadne dobře…

Ale dopadlo to se mnou špatně, vlastně já špatně dopadl. Něco mi ruplo v noze, tělem projela horká bolest. Zaúpěl jsem.

Pokoušel jsem se vstát, ale nešlo to. Vzpomněl jsem si na zlomeninu holenní kosti, nedávno zahojenou. Ohmatal jsem ji — noha byla v pořádku. Vyvrtnul jsem si pouze kotník a trochu narazil koleno.

Nicméně jsem se zatím nemohl pohybovat. Proklínal jsem svoji zbrklou nerozvážnost a ukvapenost. Proč jsem tam nechal člun? Na čem propluji jeskyněmi? A na zásoby potravin jsem také zapomněl.

A přijímač — proč jsem si na něj nevzpomněl dřív, ještě v jeskyních? Možná bych zachytil pro mne důležitou zprávu… Prokletý život…

8. SETKÁNÍ

K bolestem v noze se přidala trýzeň žízně. Odplazil jsem se proto k potoku do sousední ledové jeskyně a opatrně srkal studenou vodu. Chlad, který vydechoval staletý led, působil na oteklou nohu blahodárně. Dlouho jsem se však neradoval. Se studenou vodou v prázdném žaludku se špatně odpočívá v chladničce. Brzy jsem se tak roztřásl zimou, že jsem se musel vrátit do jeskyně s nástěnnou malbou.

Po mnoha bolestivých operacích se mi konečně podařilo uvést nohu do správné polohy.

Bolesti se poněkud utišily — usnul jsem únavou.

Na Kvartě nebylo o překvapení nouze, ale překvapení, které mi připravilo probuzení, překonalo snad všechno, co jsem dosud prožil.

Rozsvítil jsem svítilnu, kterou jsem měl neustále připevněnou na prsou — a ustrnul jsem úžasem. Jeskyně se změnila k nepoznání. Podstatně se zmenšila a přijala kulovitý tvar.

To přece není možné. Blouznim, nebo prožívám fantastický sen?

Posadil jsem se, abych si mohl jeskyni prohlédnout důkladněji. Teď teprve jsem zpozoroval, že ležím na pohodlné posteli, navlas podobné postelím, jaké jsme měli v Paprsku.

Důkladně jsem ji ohmatal. Ano, je to naše postel.

Naši jsou zde.

Hlava se mi zatočila štěstím.

A kde vlastně ležím? V kulovité kovové kabině bez oken.

Jsem snad ve vězení — na palubě mezihvězdného letadla?

Svěsil jsem nohy z postele, abych se postavil. Pod chodidlem jsem ucítil nějaký předmět. Posvítil jsem na podlahu. Byla pokryta podivnými předměty nezvyklých tvarů a barev.

To přece nejsou naše výrobky. Přístroje tak podivného vzhledu jsem ještě neviděl. Ostatně — za ta léta, co jsem na Zemi nebyl, všelicos se mohlo změnit.

Čemu však tyto předměty slouží? Jak se s nimi manipuluje? Proč mi je dali do kabiny?

Letíme nebo jsme dosud na Kvartě? Letíme-li, rozhodně nejsme dlouho na cestě. Tíže působí ještě normálně.

— Proč má kabina kulovitý, tvar? — napadlo mi najednou. Sousední kabiny Jsou také kulovité? To by bylo přece nehospodárné využití drahocenného prostoru…

Vstal jsem. V kotníku mě trochu píchlo. Teď teprve jsem vzpomněl na bolavou nohu. Dupnul jsem si. Opět jenom píchnuti. Sláva, noha je už v pořádku.

Jak dlouho jsem vlastně spal?

Musím si s někým promluvit, musím se setkat s lidmi, s takovými lidmi jako jsem já. Ať mě soudí, ať mi spílají — hlavně když uvidím skutečného člověka. Tolik let tu žiji tak strašlivě sám, tolik let jsem neslyšel živý lidský hlas.

„Haló, lidé — to jsem já, McHardy“, zvolal jsem vzrušeně.

Žádná odpověď. Bušil jsem tedy pěstí do stěny kabiny.

Opět mrtvolný klid. Asi je mé vězeni příliš vzdáleno od obytných prostorů.

Snad se mi podaří otevřít dveře. Kde jen jsou?

Konečně jsem je objevil. Byly směšně malé, necelého půl druhého metru vysoké a sedmdesát centimetrů široké. Má to snad být zostření trestu?

Nu, co na tom, hlavně když jsem zase mezi svými.

Čím jsou dveře zamčeny? Šmátral jsem po jejich obvodu, při čemž jsem se o ně opřel.

Povolily samy — málem jsem si natloukl hlavu o stěnu.

Do kabiny proniklo denní světlo. Vytřeštil jsem oči: za dveřmi se kymácela ve větru pokroucená větev s širokými silnými listy.

Bydlím snad vedle skleníku?

Kvapně jsem vylezl ven. Byl jsem tak ohromen, že jsem zůstal na kolenou, jako bych byl přibit k zemi. Mé sny o letu v mezihvězdném letadle se rozplynuly jak pára nad hrncem. Pokorně jsem klečel uprostřed kvarťanského pralesa, do něhož byla vsazena kovová koule. Až k ní byla — neznámo odkud — proklestěna pěšina.

Na obloze se jízlivě usmívala dvě slunce.

Myšlenky se mi zmateně honily hlavou, burácely a vybuchovaly. Jistě si dovedeš představit, jak trpce jsem byl zklamán.

Kdo sem tu kouli položil? Kdo přenesl mne? Jedině lidé.

Určitě lidé, to dokazuje i ta postel z letadla. Opět mi zasvitl zákmit naděje. Naděje je vůbec to poslední, co s člověkem umírá.

Nejprve musím prozkoumat, kam vede pěšina.

Zavřel jsem dveře svého nového obydlí, aby mi tam nevlezl nevítaný host, a vyrazil jsem. Cestou trhal jsem sladké plody a hltavě polykal, abych znovu nabral sil.

Pěšina byla zcela čerstvá. Místy vedla průsekem, v němž proťaté větve a kmeny plakaly dosud svěží mléčnou mízou.

Po několika zákrutech dostal jsem se z pralesa. Stál jsem na břehu moře či spíše nevelkého zálivu, sevřeného kopcovitou pevninou.

Břeh byl téměř neschůdný. To znamená, že kovová koule byla sem dopravena po moři, nebo vzduchem.

Sedl jsem si a pátravým zrakem těkal jsem po hladině i po pobřeží. Nespatřil jsem však nic podezřelého, krajina byla liduprázdná, ani sebemenší lodička nekolébala se na mírně zvlněném moři.

Nespěchal jsem. Kam také pospíchat? Zpět do pralesa, do záhadné, koule? Co tam? Zde na břehu je příjemněji. Sluníčka září, vítr mile chladí — a žaludek je plný.

Po celý dlouhý kvarťanský den se nic nezměnilo.

Večer jsem se vrátil do koule, ulehl jsem, ale dlouho jsem nemohl usnout. Neustále mě trápila záhada s koulí, vzrušovalo mě pomyšlení, že už nejsem na planetě sám, — že někde — možná nedaleko — buší lidská srdce.

Ráno mě znovu zaujaly předměty, uložené na podlaze. Některé byly celkem jednoduché, až primitivní. Tak třeba jsem mezi nimi objevil jakousi podivnou sekyrku, nůž a dláto.

Horší to bylo s přístroji. Marně jsem si lámal hlavu, nač který je. Teprve po delším bádání jsem odhalil smysl jediného nástroje: byla to elektrojiskrová vrtačka, poháněná atomovou baterií. Proč však měla tak nezvyklé uspořádání a tvar?

Marně jsem se pokoušel kterýkoliv přístroj nebo nástroj rozmontovat, abych si mohl prohlédnout vnitřní zařízení. Nešlo to ani důvtipem, ani násilím. Připadal jsem si jako kluk, který se nemůže dostat do atomových hodin — a tak rád by se jim „podíval na střeva“.

Nedaleko mého obydlí se zvedal nad prales kuželovitý kopec sopečného původu. Dobytí jeho vrcholku, to byl program třetího dne na novém působišti. Kopec mi umožní větší rozhled, budu se moci lépe orientovat — a možná také objevím sídlo naší výpravy.

Výstup nebyl tak snadný, jak se na první pohled zdálo. Úpatí kopce pokrývala tříšť balvanů, jejichž překonání vyžadovalo přímo horolezeckého umění. Výstup po úbočí byl ještě nebezpečnější. Pohyblivé vrstvy štěrku a písku po každém kroku měnily se v laviny.

Kráter nahoře byl zalit dávno utuhlou lávou.

Krajina kol dokola byla překrásná. Na jedné straně připomínala mírné krajiny střední Evropy, na opačné straně píchaly do narůžovělé oblohy protáhlé špičaté štíty velehor. Připadaly mi jako přísní strážci poklidného koutu na nevlídné planetě.

V jednom z kopců jsem rozpoznal starého známého — starostlivého strážce podzemní říše. A údolí, které ho dělí od souseda, je domovem Frantíka a Mařenky. Co asi dělají? Od nešťastného výletu k moři jsem je neviděl.

— Frantík a Mařenka — blesklo mi najednou hlavou. Ti by mi mohli teď pomoci.

„Ano, navštívím je,“ řekl jsem nahlas. Jak už jsem ti říkal, často jsem vedl hlasité samomluvy, abych vůbec nezapomněl mluvit.

Prodíral jsem se pralesy, — prolézal soutěskami, procházel údolími. Vzhled krajiny mě tak okouzlil, že jsem na nebezpečí ani nepomyslil. Dokonce jsem si vesele prozpěvoval.

Vykračoval jsem si to právě podél vesele bublajícího potoka, když

tu mi něco zašumělo nad hlavou.

Byl to Frantík. Lehce dosedl přede mne a objal mě — někde v kolenou, protože byl proti mně příliš maličký. Potřásl jsem mu přátelsky pravicí a pohladil ho po štětinaté hlavě.

„Přišel jsi mi naproti, vid?“ rozhovořil jsem se, jako by mi rozuměl. „Máš ty ale sluch,“ klepl jsem mu na ucho.

„Jistě mi pomůžeš, viď?“ Zavedl jsem ho blíž k potoku a suchou větvičkou nakreslil jsem do naplavené písčité hlíny gumový člun a přijímač. Pak jsem ukázal na kopec, v jehož nitru bydleli bezkřídlí Kvarťané.

Frantík znázorněné předměty okamžitě poznal ale velkou radost z nich neměl. Vzpomněl si asi na smutné chvíle, prožité na pobřeží a teď se obával, že ho snad chci vylákat na podobnou výpravu. Všemožně jsem mu naznačoval, že člun i přijímač potřebuji pro sebe, že míním cestovat sám. Ještě jednou jsem ukázal na kopec, abych naznačil, že jsem své drahocenné věci nechal v podzemí.

Zdálo se, že Frantík pochopil. Zatřepetal blanitými křídly a zamířil k podzemní říši.

Vrátil se asi za hodinu — i s přijímačem. V podzemí prožil asi dramatické chvíle, neboť byl pořádně vyplašen. Neustále ukazoval na mne, pak na sebe, něco kreslil ve vzduchu, žalostně pískal.

„Přistihli tě při krádeži — nu nic, jen když se ti nic nestalo,“ utěšoval jsem ho. Frantík však nebyl k uklidnění. A to už bylo podezřelé. Přitáhl jsem ho k naplavenině a do ruky jsem mu strčil větvičku.

„Nakresli, co jsi viděl,“ pobízel jsem ho. Chvíli se rozmýšlel, až si konečně dodal odvahy a neumělou rukou načmáral do písku panáka s kulatou hlavou, oválným břichem a krátkýma silnýma nohama. Nechápal jsem, co tím chtěl říci. Vzal jsem mu z ruky větvičku a do kolečka, představujícího hlavu, dokreslil jsem oči, nos a ústa — abych kresbu zdokonalil. Frantík však s mým zásahem nesouhlasil. Obličej smazal a kolečko znovu pečlivě obtáhl.

„Lidé ve skafandrech,“ vykřikl jsem najednou. „Už jsem to pochopil. Pozemšťané jsou právě na návštěvě v podzemní říši. Proto ten rozruch…“

— Musím za nimi, rozhodl jsem se.

Frantík chvíli nesměle hopsal po mém boku. Pak se najednou vznesl do výše a ulétl.

Zamával jsem mu na pozdrav — a pospíchal dál. Rychlý krok se změnil v klus.

U kamenné hradby před vchodem do podzemí jsem se zastavil. Rozuměl jsem Frantíkovi dobře? Nechtěl mi říci něco docela jiného? Neřítím se do zkázy?

Odplížil jsem se do pralesa, zapnul přijímač a začal lovit. Jsou-li

tu někde nablízku lidé ve skafandrech, určitě zachytím jejich rozhovor.

Přijímač však mlčel. Je snad pokažen?

Ne, byl v pořádku…

Oranžové slunce zapadlo a také zlaté sklánělo se k obzoru…

Za světla se již do kovové koule nedostanu, přespím u Frantíka…

Procházel se na okraji pralesa, jako by mě čekal. Ochotně mě zavedl do své chatrče a nabídl své lůžko.

„A kde máš Mařenku?“ zeptal jsem se, když jsem uléhal. Ukázal někam do hloubi pralesa.

Ráno jsem se probudil — opět v kovové kouli. Nemohl jsem to pochopit. Proč si naši přejí, abych bydlel zrovna tam? Co tím sledují? Chtějí mě snad pozorovat?

Záhadné obydlí jsem podrobil nové důkladné prohlídce. Stěna koule byla dvojitá, s prázdným prostorem uprostřed. Podezřelé. V tom prostoru může být všelicos ukryto…

Sledujete mě. Nu dobrá, však já na vás vyzraji…

Vylezl jsem z koule, ale nešel jsem po pěšině.

Vplížil jsem se do houštin pralesa a vyčkával, co se bude dít. Čas se nemožně vlekl, míjely hodiny — a stále se nikdo neobjevoval.

Přestalo mě to bavit, ztratil jsem trpělivost. Podívám se k moři…

Aby mě opravdu nikdo nespatřil, plížil jsem se pralesem.

Pořádně utrmácen dorazil jsem konečně na okraj houštin. Pomalounku jsem rozhrnul větve a pohlédl na moře.

Po hladině plavalo nějaké podivné zvíře, připomínající platýse.

Čím více se blížilo ke břehu, tím mohutněji vyvstávaly přede mnou jeho obrovské rozměry.

— Ne, není to zvíře, je to nějaké plavidlo nevídaných tvarů — uvědomil jsem si, když obluda uvízla na mělčině.

Opravdu, v čele plavidla se objevil otvor, z kterého vylezli lidé ve skafandrech.

Již jsem chtěl radostně vykřiknout, když tu jsem si všiml, že lidé jsou nepřirozeně malincí. Také jejich skafandry byly jiné než naše. Kukle měli neprůhledné, takže jsem jim neviděl do obličeje.

Vyložili něco na písčinu a vrátili se do plavidla. Kolos se dal do pohybu. Plul stále rychleji, až se najednou vznesl do výše. Zakroužil nad zálivem a odlétl do vnitrozemí.

Všechny naděje se mi zhroutily jako domek z karet. Na planetu nepřiletěli naši ze Země, ale neznámí tvorové bůhví odkud…

Kde však vzali postel, kterou mi položili do kabiny?

Hluboce zamyšlen kráčel jsem pomalu k písčině, abych si prohlédl vyložený předmět.

Byl to elegantní člun, opatřený jakýmsi pohonem, jehož systém jsem zatím nepochopil.

Marně jsem si lámal hlavu, proč záhadní tvorové vyložili člun na břeh a odlétli. Vrátí se pro něj — nebo je to velkomyslný dar, určený trosečníku na nehostinné planetě?

Připadal jsem si jako šimpanz v zoologické zahradě, kterému vhodili do klece nezvyklý předmět. Chodil jsem kolem člunu jako pes kolem horké kaše, až jsem v písku vyšlapal slušnou pěšinu. Zkoumal jsem, z jakého materiálu je postaven, nahlížel jsem dovnitř a studoval řízení pohonu.

Svezu se, ať už to dopadne, jak chce, rozhodl jsem se konečně.

Člun byl překvapivě lehounký, takže jsem ho bez velké námahy dotáhl k moři.

Odrazil jsem se od břehu a dlouho se nechal kolébat vlnami přílivu.

Znovu mne zaujala řídící deska. Konečně jsem objevil páčku, kterou se zapínal motor. Člun se dal do pohybu. Klouzal po vlnách s lehkosti racka, lovícího na hladině jezera.

V několika minutách jsem uháněl napříč zátokou s větrem o závod. Rozkoš z nádherné plavby mi na chvíli dala zapomenout na všechny strasti života.

Brzy jsem se však vzpamatoval. Uvědomil jsem si, že nejsem pánem člunu, ale naopak, že člun mne nese, kam chce. Rychle jsem vypnul motor, abych plnou rychlosti nenarazil na protější břeh.

Byl nejvyšší čas. Člun zkrotl jak beránek; ještě několik skoků a já šťastně přistál na písčině pod převislou skalní stěnou.

První neúspěch mne však neodradil. Při druhé plavbě jsem si počínal opatrněji — a při třetí jsem již jakž takž pochopil princip řízení plavidla.

Večer jsem ho zatáhl do křoví a uložil se v kovové kouli.

Najdu ho ještě, nebo si ho tvorové v noci odnesli? To byla otázka, která mně vířila v hlavě, když jsem ráno pospíchal na břeh.

Jak jsem se zaradoval, když jsem člun našel tam, kde jsem ho včera zanechal.

Obloha byla stále ještě bezoblačná, moře klidné. Povozím se na vlnách, prohlédnu si celou zátoku a podívám se i o kousek dál, rozhodl jsem se. A hned jsem se vydal na cestu.

S prohlídkou zátoky jsem byl hotov za necelou hodinu. Neobjevil jsem nic zvláštního ani podezřelého, pouze jsem si doplnil zásoby pitné vody a potravin.

Trysky na zádi se opět rozezpívaly a já vyplul do širého moře. Pobřeží bylo stále divočejší a romantičtější. Na skalách, znetvořených živelnými pohromami, plazily se zkroucené rostliny, z roklí táhly se k obloze mohutné stromy.

Skřehotající hejno ptáků mi připomnělo nebezpečí, kterému jsem nedávno tak tak unikl, ale obával jsem se zbytečně. Když mě ptáci

zpozorovali, ulétli do vnitrozemí. Polekali se asi mého člunu.

K poledním, když obě slunce dostoupila vrcholu, zamířil jsem ke břehu, abych se mohl ukrýt před jejich žárem. Člun jsem vytáhl na písčinu a zvolna vystupoval po stráni na širokou náhorní rovinu.

Najednou se mi překvapením zatajil dech. V průhledu mezi stromy objevil jsem něco nezvyklého. Na hladké, pečlivě upravené ploše stál štíhlý vysoký jehlan.

Sídlo neznámých tvorů.

Srdce se mi prudce rozbušilo. Zde se tedy skrývají drobní človíčkové, zahalení do neprůhledných skafandrů…

Podobný jehlan jsem už na Kvartě viděl. Ano, v osadě neviditelných, vzpomněl jsem si. Osadu neviditelných postavili tedy tito tvorové…

Jsou tu stálými obyvateli, nebo jenom hosty? Jsou-li skutečnými Kvarťany, kde tedy skrývají svůj průmysl? Bez dobře vyvinutého průmyslu by přece nepostavili tak dokonalé letadlo. Navrátilova výprava ani já jsme nic takového na planetě nenalezli…

Ne, nejsou stálými obyvateli Kvarty. Chodí ve skafandrech, zdejší atmosféra je pro ně nedýchatelná. Odkud tedy přiletěli?

Na úvahy není čas; je třeba se rozhodnout. Vrátit se nebo navštívit obyvatele jehlanu?

Rozhodl jsem se pro to druhé. Vylezl jsem z houštin a pomalu kráčel k záhadné stavbě.

Několik metrů před jehlanem jsem se zastavil a vyčkával, co se bude dít.

Uplynula hodina napjatého očekávání a stále nic. Dveře v podobě koule se ani nehnuly, nikde vůkol nebylo živého tvora.

Obcházel jsem tedy kolem štíhlé pyramidy a chvílemi klepal na její stěny.

Mlčela dál, jako sfinga zívající do pouště. Asi tu nikdo nebydlí, možná je to jenom nějaký památník nebo hrobka významného Kvarťana, dohadoval jsem se.

Rovinou prolétl stín. Nad pyramidou zakroužilo velké letadlo, připomínající platýze. Totéž letadlo, které jsem včera spatřil v zátoce. Tmavě modrý kov matně se leskl v záři dvou sluncí.

Letoun pomalu klesal a s neuvěřitelnou lehkostí dosedl na plošinu u pyramidy.

V hlavě kolosu se otevřely dveře. Nejprve vystoupili tři drobní lidé ve skafandrech a za nimi dalších pět.

Zamávali na mne, jako by mne zdravili, nebo volali k sobě. Když jsem se nehýbal z místa, postoupili několik kroků ke mně a zastavili se. Učinil jsem totéž, abych tak dal najevo, že se nebojím.

Teď teprve jsem si je mohl lépe prohlédnout. Zrak mi totiž na Kvartě pořádně zeslábl, asi z nedostatku vitamínu C.

Neznámí lidé mi sahali asi po pás. Stavbu těla měli podobnou jako my. Obličeje jsem nespatřil, skrýval je neprůhledný skafandr. Co teď? Přemýšlel jsem. Jak se s nimi domluvím?

‚McHardy', ukázal jsem na sebe a uklonil se. Mlčeli. Buď nechápou, že se jim představuji, nebo jsou hluchoněmí… ‚McHardy!' opakoval jsem své jméno. ‚McHardy,' řekl nečekaně kdosi z nich a všichni se uklonili.

Byl jsem ohromen. Zřejmě mají podobné hlasivky jako my, obyvatelé Země. Také jejich sluch je výtečný — opakovali mé jméno téměř dokonale.

Zaradoval jsem se. Budou-li po mně opakovat všechno, co jim řeknu, časem je určitě naučím anglicky. Hned jsem to také zkusil. Ukázal jsem na letadlo a pojmenoval je nahlas. Za chvíli to učinili po mně — a hned několikrát, aby se pocvičili.

Zasmál jsem se srdečně. Připadal jsem si jako učitel ve škole.

Strom — les — obloha — dům — kámen…

Tak jsme se bavili až do večera. Po západu sluncí mi opět zamávali na pozdrav, nasedli do letadla a odlétli.

Pomalu jsem kráčel ke břehu, k člunu, který jsem tam zanechal. Na okraji lesa jsem se posadil do trávy a ponořil se do myšlenek. Srdce mi prudce bušilo v prsou.

Již nejsem opuštěn. Planetu navštívili myslící tvorové, kteří navíc dokáží mluvit stejně jako já. Jen je to naučit. Možná — možná mi jednou umožní návrat domů. Jistě mají velké meziplanetární letadlo…

Z myšlenek mě vytrhl zvuk přistávajícího letadla. Neznámí lidé se vrátili.

Spatřili mě okamžitě, ačkoliv jsem byl skryt v šeru pralesa. Zamávali na mne, jako by mne volali zpět. Jeden z trpaslíků se vrátil do letadla. Hned nato se v horní stěně letadla otevřel kulatý otvor — a z něj vystoupila na povrch kovová koule.

Moje obydlí! Vyskočil jsem a běžel k letadlu.

Velký jeřáb, či spíše jakási magnetická ocelová ruka, posadila kouli na travnatý pás nedaleko pyramidy.

Rázem jsem pochopil: přátelé mě přestěhovali, abych jim byl blíž.

Rád jsem souhlasil.

Ráno druhého dne jsem pokračoval ve vyučování. Nešlo to tak rychle, jak se z počátku zdálo. Záhadní přátelé denně odlétali na několik hodin do neznáma a občas kutili něco v pyramidě. Na učení zbývalo málo času.

Za půl roku ovládli osm set podstatných jmen, čili dokázali pojmenovat téměř všechny předměty, které nás obklopovaly.

Horší to bylo se slovesy. A což teprve s abstraktními pojmy! Opakovali je sice po mně se slušnou výslovností, ale dlouho je nechápali.

Nebudu tě unavovat zdlouhavým vyprávěním, jak jsem ty drobné lidičky naučil nakonec slušně mluvit anglicky. Trvalo to téměř dva roky. Uvedu ti pouze jediný příklad pro ilustraci.

V tu dobu jsme se už docela slušně domluvili, ovšem jen v běžných věcech. Napadlo mi, že bychom si mohli vyměnit názory v tom nejdůležitějším, v nazírání na hmotu.

Nakreslil jsem schéma nejjednoduššího atomu — vodíku. Nepochopili. A nedivil jsem se. Schéma, jak my je běžně kreslíme, neodpovídá skutečnosti, to víme. Nakreslil jsem tedy atom helia i jeho isotopu.

Tentýž výsledek. Nepomohlo ani lithium ani berylium.

V mých kresbách viděli spíše náznak slunečních soustav.

Musím jim vysvětlit pojmy: malý, menší, nejmenší, abychom se tak nakonec dostali k nejmenším částečkám hmoty, myslel jsem si.

Konečně pochopili, kam mířím. Sláva. Ale mé názory na atom se s jejich názory dosti rozcházely. Pro ně byl atom složitější, než jak my si ho představujeme. Tenkrát jsem si plně uvědomil, že trpaslíci nejsou tak nepatrnými tvory, jak mně připadali na první pohled. Později to mnohokrát dokázali — a přesvědčíš se nakonec i ty sám. Uvidíš, jak budeš překvapen…“

Stařec se odmlčel. Zrak upřel k Himálajím, ale nedíval se na válející se mlžný opar na velehorách. Pronikal atmosférou do nekonečných vesmírných prostorů, aby si oživil vzpomínky na dny, kdy končilo jeho utrpení a začínala slavná a dobrodružná cesta…

„Marně jsem si lámal hlavu, jak se trpaslíci domlouvají mezi sebou,“ pokračoval McHardy ve vyprávění.

„Pravděpodobně používali vysílaček, poněvadž i se mnou hovořili pomocí reproduktoru. Bezprostředně jsem jejich hlasy nikdy neslyšel.

Když jsme si už docela slušně rozuměli, zaplavoval jsem je spoustou otázek. Po mnoha hovorech a nákresech vesmíru jsem se dozvěděl, že jsou z jedné planety souhvězdí, kterému my říkáme Hadonoš.

Vyprávěli mi také, že jsou na Kvartě již po třetí. První výprava skončila ztroskotáním.“

„Ztroskotáním?“ vpadl McHardymu do řeči doktor Lykurgos. „Nu ano, Navrátilova výprava našla na Kvartě pomník, který nasvědčoval nějaké katastrofě meziplanetárního letadla. Ostatně, posečkejte okamžik!“ Lykurgos vyskočil ze svého místa a za chvíli se vracel s mapou Kvarty, kterou posádka Paprsku zhotovila.[2]*)

„Vidíte? Na té mapě je ještě uvedeno — Záhadná značka na globu. Dnes se už může mapa i celá zpráva Navrátilovy výpravy doplnit a rozšířit.“

McHardy si ze zájmem prohlížel mapu. Přepadla ho i lítost, že on kdysi tuto práci chtěl zmařit.

Avšak doktor Lykurgos netrpělivě vyžadoval další vyprávění.

„Lidé ze souhvězdí Hadonoše, mohu-li je tak nazvat," začal opět vyprávět McHardy, „prozradili mně i důvod svých mezikontinentálních letů. Hledají ve vesmíru planetu, kterou by mohli časem osídlit.

‚Proč?' divil jsem se. ‚Vaše rodná planeta je snad přelidněna?'

Chvíli trvalo, než pochopili pojem přelidněna. Pak se zase divili oni. Řekli mi, že na jejich planetě je místa víc než dost. Trápí je vážnější problém. Rodná planeta obíhá prý kolem podobného slunce, jakým je Proxima Centauri, tedy kolem velmi malé a málo hřející hvězdy.

Vlivem gravitačních sil, kterými působí sousední sluneční soustava, obydlená planeta se neustále vzdaluje od svého slunce. Tím pochopitelně klesá teplota na jejím povrchu.

Neznámí lidé vládnou tak velkou energií, že sluneční teplo nahrazuji umělým zářením. Hrozí jim však nebezpečí, že se planeta časem odpoutá od slunce na trvalo a promění se v těleso bloudící vesmírem.

Vypracovali plán, jak tomuto neštěstí čelit: pomocí atomové energie vrátit planetu do původní polohy.

Pokus se podařil, jenže — přestřelili. Planeta se sice vrací na své místo, ale vlivem setrvačnosti bude na své pouti pokračovat, což znamená, že se časem nebezpečně přiblíží k slunci.

Připravili se už na to, že ji zabrzdí, ale nejsou si jisti, jak dalece se jim to podaří. Planeta není míč na hraní, aby se s ní dalo pohazovat.

Jistě chápeš, že život na takové oběžnici není nijak radostný. Je to jako když bydlíš v kráteru sopky, která může kdykoliv vybuchnout.

A tak se vědecké výpravy těchto lidí vydávaly hledat jinou, vhodnou, ale neobydlenou planetu, na kterou by se všichni jejich spoluobyvatelé mohli postupně během několika generací přestěhovat.

Proto také navštívili Kvartu. Proto se pokusili navštíviti zničenou radioaktivní planetu u Proximy…"

„Planetu X?" zeptal se překvapeně lékař. „Planetu, která prožila děsivou atomovou válku?"

„Ano," přikývl stařec. „Také jsem byl překvapen, když mi to říkali." Stařec se na okamžik odmlčel.

„Nikdy nezapomenu na osudné dny té nešťastné oběžnice.

Naše mezihvězdné letadlo Paprsek se tehdy blížilo k svému cíli. Hlasy dvou vysílačů na planetě X jsme slyšeli už docela jasně a zřetelně. Watson se tenkrát domníval, že neznámou řeč rozluštil.

Podle jeho pracně sestaveného slovníku přeložili jsme zprávu, že přilétáme na přátelskou návštěvu a vyslali jsme ji neznámým lidem. Odpověď už nepřišla. Na planetě X byla rozpoutána strašlivá, ničivá atomová válka.

Když jsme se přiblížili k povrchu planety, zastihli jsme již několik posledních výbuchů a obraz nevýslovné zkázy. Nemohli jsme přistát.

Vyprávěl jsem o tom neznámým lidem, nebyli však překvapeni. Znali osud planety X.

‚Proč válčili?' ptal jsem se jich. ‚Byli přece vyspělí a jistě dobře věděli, že atomová válka je vážným nebezpečím pro existenci celého života na planetě.'

Souhlasili se mnou. Vysvětlovali mi, že na jejich rodné planetě odsoudili války už dávno. Tak dávno, že jejich historikové nemohou přesně určit datum poslední bitvy.

O tom, jak vznikla atomová válka na planetě X, se dohadují podobně jako my. Atomových vymožeností se pravděpodobně zmocnila část tvorů, kteří chtěli ostatní obyvatele planety zotročit.

To víš, právě tak jako pro nás i pro přátele ze souhvězdí Hadonoše je ta válka velkou výstrahou.

Samozřejmě, že jsem jim vyprávěl i já o lidstvu na naší Zemi, o naší kultuře, o výpravě do trojhvězdí Centaura. Vyprávěl jsem jim i o sobě, vylíčil jsem jim, jak jsem omylem zůstal na Kvartě a co jsem tam dosud prožil.

Zamiloval jsem si ty drobné lidičky a také oni mi dávali najevo své sympatie. Zavezli mne k osadě dobyvatelů vesmíru, kterou před časem vybudovala naše výprava. Obytná budova ležela sice v rozvalinách, ale část zásob a zařízení přece jen unikla zkáze. Odtud získali trpaslíci postel pro mé obydlí v kovové kouli.

Nejcennějšími předměty byly pro mne dva neporušené skafandry pro meziplanetární lety a množství konzerv. Proč, to jistě pochopíš.

Prostě — požádal jsem své přátele, aby navštívili také naši sluneční soustavu — a Zemi — a mne vzali s sebou.

Ochotně souhlasili. Stejně měli v úmyslu vydat se na další průzkum okolních soustav. Obávali se však, že jejich letadlo bude pro mne příliš nepohodlné.

A bylo. Alespoň z počátku, než na něm provedli některé úpravy.

Tvar jejich mezihvězdného letadla už znáš — z televise a z časopisů. Je to obrovská koule, vsunutá mezi čtyři křídla, která jsou zároveň pohonným zařízením.

Vnitřní zařízení je pochopitelně jiné než v našich letadlech. V řezu připomíná cibuli. Pod vnějším obalem jsou kabiny cestujících a pozorovatelny. Nikdy jsem je nenavštívil, prostě jsem se do nich nedostal — tak jsou malé. V další vrstvě jsou uložená pomocná letadla tvaru platýze a zásobárny potravin a vody. Několik dalších vrstev vyplňují pohonné hmoty.

Uprostřed je prostor pro společenský život. Tam jsem prožil většinu času. Spojovací chodby jsou na štěstí dosti široké, takže jsem se mohl přece jen trochu pohybovat po letadle.

Překvapilo mne, že ani pomocné letadlo, kterým mne dopravili do kolosu, obíhajícího Kvartu, ani kolos sám neměl jediného průhledného okna. Trpaslíci však tvrdili, že z kabin sledují hvězdnou oblohu pouhým zrakem.

Později se záhada vysvětlila. Zrak mých přátel je daleko citlivější než náš. Je schopen zachycovat téměř celé světelné spektrum, zatím co my reagujeme jen na několik málo vlnových délek. Většina jejich oken byla opatřena hmotou, která propouští právě jen paprsky nám neviditelné.

9. NÁVRAT

Ještě jednou — naposledy — obepluli jsme Kvartu — a vyrazili k souhvězdí Andromedy, kde blikala nepatrná hvězdička — Slunce. Po úpravách získal jsem pohodlnou kabinu pod vnějším obalem letadla, s průhledným oknem, zaskleným materiálem z osady dobyvatelů.

Kvarta se mi pomalu ztrácela z očí. Teď teprve jsem si uvědomil dosah posledních událostí. Vracím se z vyhnanství, z beznadějné opuštěnosti. Vracím se k lidem — ke svým…

Srdce mi vyskočilo do krku, horečnatě jsem se třásl po celém těle. Napětí uvolnil pláč, dlouhý usedavý pláč. A pak jsem se zase rozesmál.

Připadal jsem si prostě jako malé děcko nebo šílenec

Přátelé byli ke mně až dojímavě pozorní. Obávali se, že těžce snáším pobyt v letadle. Jak jsem se později dověděl, zmírnili dokonce rychlost letu, abych lépe snášel zrychlování.

Po několika týdnech jsem se nervově zotavil natolik, že jsem získal duševní rovnováhu.

Ne však na dlouho. Jednotvárný život v letadle, byť denně zpestřovaný rozhovory a zábavou s trpaslíky, působil na mě skličujícím dojmem. Nejtíživěji na mě doléhala dlouhodobá nečinnost. Řízení letadla jsem nerozuměl, a i kdyby, nevešel bych se do řídící kabiny. Stejně tomu bylo s observatořemi.

Abych překonal tísnivý pocit, vymýšlel jsem si nejrůznější činnost. Psal jsem své paměti, konstruoval fantastická letadla, přehrával slavné partie šachu — pokud jsem si je pamatoval.

Nepomohly ani společenské hry, ani poslouchání rozhlasu ze Země.

Čím dál častěji mě přepadaly černé myšlenky.

Neobelhali mne trpaslíci? Neunášejí mne na svoji planetu, kde mne budou ukazovat v zoologické zahradě jako exotické zvíře?

Doletí letadlo až na Zemi? Nezahynu cestou?

A na Zemi — tam mne čeká soud — a nemilosrdný trest za mé zločiny…

Nervy opět povolily. Ztratil jsem vědomí, nebo jsem blouznil… Nevím. Nevím také, jak dlouho jsem žil v tomto ubohém stavu.

Přátelé mne udržovali při životě a vrátili mi také jasnou mysl. V ten den jsme právě proťali dráhu desáté planety naší sluneční soustavy.

Sotva jsem se trochu zotavil, nakreslil jsem schéma oběhu planet kolem Slunce a zřetelně označil Zemi.

Přesto jsme ji hledali několik týdnů. Já neměl po ruce potřebné přístroje — a hosté postupovali vpřed opatrně. Na mé informace se příliš nespoléhali.

Cestou prohlédli si Saturn a Uran, ovšem jen z dálky, aby neztratili příliš mnoho času. S ohledem na mé zdraví snažili se dosáhnout Země co nejdříve. — Tak byli ke mně pozorní," vzdychl stařec a na chvíli ustal ve vyprávění.

„Bratrstvo silné ruky jste už dávno odsoudil. Mám pravdu, McHardy?"

Stařec sebou trhl a zpytavě se zadíval do Lykurgova obličeje. „Ano, byl jsem z té nemoci vyléčen — životem," řekl zvolna.

Vytušil jsem to z vaší zpovědi. Z počátku jsem se sice domníval, že se vracíte jako mstitel — a měl jsem z vás strach."

„A ty?"

„I já pochopil, že celé bratrstvo byl čirý nesmysl. Šílenství."

„Domníváš se snad, že ti věřím? Znám tě již dosti dlouho, než abych mohl jen tak lehce zapomenout, že jsi had, který vyklouzne z ruky. Byl by z tebe dobrý herec. U Tarabkina v biologickém ústavu v Moskvě jsi svou roli sehrál báječně. Všichni tě považovali za nejlepšího asistenta. A přece jsi vraždil…"

„Z jedné nemoci jste se ještě, McHardy, nevyléčil — z chorobné podezíravosti. Ano, máte pravdu, u Tarabkina jsem vraždil, zabil jsem neandrtálce, jemuž věda pomalu vracela život. A na Sahaře — na bývalé Sahaře — rozšiřoval jsem choroboplodné viry. Měl jsem pokřivený charakter, či lépe — byl jsem ještě duševně chorý.

Ale vyléčili mě…"

„Kdo?" vykřikl stařec rozrušeně. „Zaklepal jsi na dveře léčebného ústavu a zdvořile požádal o léčbu?" zasmál se zlomyslně. „Na to jsi příliš zbabělý — a bez pořádné lekce bys na to ani nepřišel…"

„Máte pravdu, nepřihlásil jsem se sám. Byl jsem odhalen."

„Kým?"

„Krausem."

„Krausem?" zvolal stařec překvapeně. „Toho jsem přece zastřelil v zátoce u osady neviditelných — ještě na Kvartě."

„Ne, nezastřelil, můžete si s ním pohovořit. Byl pouze raněn."

„Kraus — Kraus — vždyť byl rovněž členem bratrstva…"

„Ano, byl. Jako my dva. A přišel k rozumu."

„Stejně ti nevěřím," opakoval stařec umíněně. „Vyprávíš mi tu pohádky — ze strachu před trestem. Ostatně — uvidíme. Zítra se všechno dovím."

„Kde jste získal tu záhadnou výbušninu? Dosud jste o ní nemluvil," pokoušel se lékař změnit námět vyprávění.

„To se zase dovíš zítra ty."

„A prozradil jste tvorům v mezihvězdném letadle, že vás na Zemi očekává trest?" zeptal se Lykurgos tiše.

„Nejsem Jones, příteli, abych hrál dvojí hru. Řekl jsem jim všechno otevřeně. I to, že se trestu nebojím, že jsem si vědom své

viny. Slíbili mi, že se za mne přimluví.

Očekávám trest nejvyšší, i když trest smrti je dávno zrušen. Proto jsem své přátele a zachránce požádal o velkou laskavost: aby mě nepředávali hned Světové akademii. Chtěl jsem alespoň několik dnů prožít na rodné planetě svobodně.

Ochotně mi to slíbili — a také splnili, jak vidíš. Mezi tím jsem si vzpomněl na tebe — na nejnebezpečnějšího člena bratrstva. Rozhodl jsem se, že tě bud přivedu na správnou cestu, nebo zneškodním — a tím aspoň částečně smyji svoji vinu. Věděl jsem, že žiješ v Himálajích pod krycím jménem Lykurgos. Proto mě naši hosté dopravili sem, na nedaleké jezero.“

Lékař zbledl.

„Co chcete učinit? Jak mě chcete zneškodnit? Chcete mě snad zabít?“

„Proč bych tě zabíjel?“ divil se stařec. „Nepřišel jsem vraždit. Ostatně — uvidíš zítra. Zítra…“ McHardy si podepřel čelo dlaní a dlouho hleděl ztrnule do země.

„Do posledního okamžiku svého života budu vzpomínat na poslední dny v letadle trpaslíků,“ pozvedl konečně hlavu.

„Po mírném obratu kolosu jsem na hvězdné obloze spatřil malou kuličku, do poloviny ozářenou Sluncem. Kulička pomalu rostla a dostávala výraznější barvy. Země!

A nedaleko ní věrný Měsíc!

Kolik let jsem vás neviděl, drazí, — šeptal jsem se slzami v očích. Celou, celičkou bych tě zlíbal, rodná Země. Jak jsi krásná, jak jedinečně krásná v celém nekonečném vesmíru!

Se závratnou rychlostí se blížil povrch Měsíce, avšak já viděl jen Zemi.

Co všechno se na tobě změnilo?

Se zatajeným dechem pozoroval jsem obrovský globus; plující hvězdnou nocí. Na severním ani na jižním pólu není již typických bílých čepiček, jak jsem je vídal při prvních letech na Měsíc. Zdá se mi, jako by celá Země zrůžověla, jako by se proměnila v panenské jablko.

Minuli jsme Měsíc a blížili se k Zemi. Poutníci vesmírem se snažili k planetě přiblížit nepozorovaně.

Až po stratosféru se jim to dařilo. Těsně nad atmosférou jsme se však málem srazili s raketovým letadlem.“

„Vím o tom. Letadlo neslo na palubě akademičku Bartošovou. Nemohu však pochopit, proč pilot spatřil váš kolos tak pozdě. Proč selhal radar, a to nejen jeho, ale všechny radary na Zemi.“

„Není v tom žádný zázrak,“ usmál se McHardy. „Hosté z vesmíru umí víc, než si dovedeš představit. Jsou prostě kouzelníci, u nichž o překvapení není nouze.

Radary musely selhat, protože látka, z které je kolos postaven, absorbuje elektromagnetické vlny.

A teď už dost vyprávění, musím si odpočinout. Připrav se na cestu, zítra navštívíme presidium Světové akademie.“

Lékař mlčky přikývl a odešel do svého pokoje.

McHardy osaměl. Lehl si na pohovku, ale na spánek neměl ani pomyšlení. Musí přece hlídat Lykurga, aby mu v noci neuprchl. Daleko více však starcovu mysl zaměstnával jeho vlastní osud. Zítra — již zítra se všechno rozhodne. Zítra končí volný, ničím nespoutaný život. Ale zítra končí mnohaleté vyhnanství a krutá odloučenost od lidstva.

Čeká mne krutý trest za zradu, nebo návrat do náruče rodné Země? Čeká mne trest, o tom není pochyb. Proč jen jsem si od přátel z Hadonoše vyžádal tak krátkou lhůtu pro volný život na Zemi? Jsou dobří, povolili by mi třeba rok. Na zapřenou jsem mohl procestovat celou Zemi a podívat se, co se na ní změnilo.

A takto: když se zítra nepřihlásím sám, oznámí můj příchod na Zemi oni. Tak jsme se přece domluvili.

Tedy zítra…

Čím déle o tom stařec přemýšlel, tím rychleji ztrácel odvahu. Se závistí pozoroval zbloudilou mouchu, která bezstarostně poletovala nad jeho hlavou.

Zdálo se mu, že vzduch v pokoji je nedýchatelný. Otevřel okno a vyklonil se do vlahé letní noci. Drsné skalní stěny změkly v mlžném oparu. Úzkou soutěskou na obzoru nahlížel do údolí zvědavý měsíc. Vysoko v horách svítila okna starobylého kláštera.

Možná právě v tomto klášteře zemřel stařičký Selenarctos, který ke své smrtelné posteli pozval Lykurga…

Co asi dělá Lykurgos? Neutekl snad? Stařec se odvrátil od okna a opíraje se o stěnu, dobelhal se do lékařova pokoje. Lykurgova postel byla prázdná.

Tedy přece! Utekl, zrádce! Pokus o jeho záchranu selhal — a zítra všechno končí…

McHardy bezmocně klesl do křesla. Za okamžik se však vzchopil. Do ticha noci zazněly vzdálené hlasy.

Přichází někdo?

Ne, hlasy se ozývají z přízemí. Lykurgos tedy neuprchl. Asi se s někým radí…

Stařec opatrně sestoupil ke dveřím laboratoře a přitiskl na ně ucho. Uvnitř někdo hovořil a právě o neznámých lidech z Hadonoše.

Pravděpodobně už oznámili Světové akademii věd, že jsem se vrátil z Kvarty. Či snad se Lykurgos sešel s dalším členem Bratrstva silné ruky a nyní se s ním radí, jak mne odstranit?

McHardy dlouho neváhal. Tichounce otevřel dveře a pátravým zrakem přelétl laboratoř.

Lykurgos byl v místnosti sám. Skláněl se právě nad vysílačem, jehož součástky ležely rozložené po stole.

Hlas, který stařec zaslechl za dveřmi, patřil hlasateli televise.

„Jak vidím, tužíš se," řekl McHardy nahlas. „Atomovou baterii jsi už dal do pořádku. A proč opravuješ vysílač?"

Lékař se tak lekl, že mu jedna ze součástek vypadla z ruky.

„Jen zachovej klid a rozvahu," usmál se stařec. „S laboratoří si zatím nedělej starosti. Dnes vysílač nepotřebuješ — a zítra…" Mávl rukou.

„Zítra se prostě uvidí," dodal zdánlivě bezstarostně.

Lékař se stále ještě neprobral z překvapení:

„Vy… vy nespíte? Říkal jste přece, že jste unaven," řekl rozpačitě.

„Klid a rozvahu," opakoval stařec a sedl si do křesla proti televisoru. „Co vysílají?"

„Reportáž o lidech z Hadonoše," rozpovídal se lékař. „Navštívili několik našich velkých závodů a podrobili je kritice. Vytkli nám, že v technice příliš lpíme na tradicích. Zdokonalujeme prý staré nedokonalé stroje, zatím co bychom měli lépe prozkoumat přírodní zákony a hledat nepřímější cestu, jak jich využít ve prospěch lidstva. Jako příklad uvedli textilní stroje. Po staletí jsme prý zdokonalovali primitivní tkalcovský stav, místo abychom hledali cestu, jak nejlépe a nejjednodušeji člověka obléci. Máme přemýšlet o tom, jak na jediném stroji vyrobit současně vlákna, látku i oděv, aniž by ten stroj byl příliš složitý.

Tytéž námitky měli proti našim zemědělským strojům. Zdá se jim, že jsme jenom zmechanisovali a zautomatisovali primitivní práci prvních rolníků. I zde, ve výrobě obilí, máme hledat cesty, jak nejjednodušším způsobem získat látky, které potřebujeme k výživě."

Lykurgos si oddechl. Domníval se, že překonal tíživou atmosféru nepříjemného setkání.

Stařec přikývl a jeho tvář na chvíli zjasněla.

„Přátelé z Hadonoše jsou moudří lidé. Znají mnoho. Přesvědčíš se o tom sám — a budeš překvapen. V mnohém směru jsou daleko praktičtější než my, pozemšťané. A co hlavního: o mnoho lépe znají složení atomu a jeho zákonitost. Vtom nám mohou přinést největší užitek… Kolik je hodin?" zeptal se nečekaně.

„Za chvíli budou tři. Proč vás to zajímá? Do rána je času dost."

„Ne, máme nejvyšší čas, jdeme. Ve čtyři nás čekají přátelé z Hadonoše — na Zlatém oku."

Lékař se překvapeně podíval na starce:

„Přátelé z Hadonoše! Jak to? Říkal jste přece, že dnes navštívíme presidium Akademie…"

„Správně. Ostatně — uvidíš. Máš nějaká zavazadla?"

„Ne, nepotřebuji. Můžeme vyrazit."

Kráčeli mlčky horskou cestou. Vinula se podél skalní stěny nad hlubokou roklí, ve které hučelo několik vodopádů.

Svítalo. Stařec se zastavil a dlouze se zahleděl na ranní červánky.

„Slunce, naše slunce," zvolal dojatě, když se nad horským hřebenem objevil okraj zlatého kotouče. „Zase mi vychází — a možná mi brzy zapadne naposledy…"

Zmlkl a se skloněnou hlavou pokračoval v cestě.

Vstoupili do široké kotliny objímající horské jezírko. Zbytečně se mu neříkalo Zlaté oko. Lesklo se v záři slunce jak roztavené zlato.

Na hladině se mírně kolébalo letadlo připomínající platýze.

Stařec sestoupil až na břeh a několikrát zamával. Letadlo se dalo do pohybu. Lykurgovi připadalo jako přízrak.

Těsně u břehu se zastavilo. Čelo trupu se otevřelo, vysunuly se drobné schůdky a v otvoru se objevili neznámí lidé ve skafandrech.

„Buďte zdrávi, přátelé," zvolal na ně stařec. „Jak vidíte, držím slovo. Vracím se přesně ve stanovené lhůtě. Provází mne můj přítel. Doktor Lykurgos," představil lékaře.

„Zdravíme vás, přátelé," odpověděl jeden z mužů ve skafandru. „Přijměte místo na palubě našeho letadla." McHardy s Lykurgem vstoupili do kolosu.

Starci nabídli místo v kabině hlavního pilota a lékaře pozvali na prohlídku letadla. Spojovací chodba byla tak nízká, že musel kráčet hluboce skloněn.

Na konci chodby se zastavili a otevřeli kovové oválné dveře.

„Kabina pro cestující, pro vás trochu malá," vysvětlovali. „Křesla se dají proměnit v lehátka, takže můžeme pohodlně cestovat i vleže. Za protějšími dveřmi je prostor pro zboží."

„Znáte se dlouho s McHardym, doktore?" zeptal se další muž ve skafandru.

„Studovali jsme spolu. A od té doby jsme se občas setkali," řekl Lykurgos nejistě.

„To je dobře. Chceme vás totiž požádat o přátelskou službu. Život McHardyho je vážně ohrožen. Zjistili jsme to teprve včera, celkem náhodou.

Naše letadlo je poháněno antihmotou, složenou ze záporných protonů. Jak víte, antiproton musí být od positivního protonu isolován, protože při těsném setkání se obě částice okamžitě promění v záření.

Abychom mohli s antihmotou volně zacházet bez nebezpečí, isolujeme ji od positivní hmoty zvláštními vlnami, které vysíláme tímto přístrojem," muž ukázal na malou krabičku, kterou měl připevněnou na skafandru.

„Přístroj působí do okruhu asi tří metrů. Chrání nás tak dokonale, že se můžeme bez nebezpečí antihmoty dotýkat nebo ji dokonce nosit

v kapse.

Jeden z těchto přístrojů má také McHardy. Vypůjčil si ho bez našeho vědomí…“

„A má u sebe také antihmotu,“ zvolal lékař. „Přesvědčil jsem se o tom na vlastní oči. Teď už je mi všechno jasné. Marně jsem si lámal hlavu, jakou výbušninou způsobil v mém horském obydlí několik výbuchů. Drobné částečky antihmoty byly v jeho ruce neškodné a tak nepatrné, že jsem je nespatřil. Sotva je však odhodil z okruhu ochranného vlnění, při prvním setkání s positivní hmotou vybuchly. Výbuchy nebyly na štěstí katastrofální, protože antihmoty bylo nepatrné množství.“

„Těší nás, že nám rozumíte. Byli bychom velmi neradi, kdyby naší vinou došlo k neštěstí. Ptali jsme se už McHardyho, zda si od nás nevypůjčil antihmotu a přístroj, ale popřel to.

Nevíme, co chce s antihmotou dělat. Možná, že ji potřebuje k vědeckým účelům. V každém případě mu domluvte a varujte ho. Je to příliš nebezpečná hra.“

„Nevím, zda si dá ode mne říci,“ pokrčil rameny lékař. „Znáte celou jeho historii?“

„Doufáme, že ano…“

„Teď už chápu, proč mi po záchvatu nedovolil, abych mu svlekl blůzu a košili. Někde na těle má ukryt ochranný přístroj,“ řekl Lykurgos zamyšleně.

„Vraťme se do řídící kabiny,“ řekl jeden z neznámých lidí. „Za chvíli přistaneme na letišti Světové akademie.“

„Copak my už letíme?“ zeptal se lékař překvapeně.

Sotva přišli do kabiny, dveře se rozevřely a před užaslým zrakem lékaře se objevily paláce akademie.

„Naše raketová letadla létají také rychle, ale tohle překonává všechno,“ řekl nadšeně, když s McHardym vystupoval z kolosu.

Lidé na letišti jim zamávali na pozdrav, ale jinak je nezvyklé letadlo nijak nevzrušilo. Zřejmě je už znali.

„Dále,“ ozvalo se z pracovny presidenta akademie

Lykurgos a McHardy vstoupili.

President se překvapeně podíval na starce. Nevěřil vlastním očím. Ta ztrhaná tvář plná hlubokých vrásek, vyhublé ruce a skloněná šíje — to přece není člověk dneška. To je přízrak, který nás navštívil z neblahé minulosti…

Rychle se však ovládl. Jeho tvář roztála v přátelském úsměvu.

„Vítám vás, přátelé. Sedněte si u nás. Buďte hodně zdráv, doktore,“ obrátil se k Lykurgovi. „Jak se vám daří? Slyšel jsem, že nás chcete něčím překvapit. Můžete mi prozradit, na čem pracujete?“

„Obávám se, že by vás mohl Lykurgos překvapit nepříjemně,“

vpadl do rozhovoru stařec. „Asi tak, jako já teď překvapím vás, presidente. Dovolte mi, abych se představil. Jsem McHardy, účastník výpravy do trojhvězdí Centaura.“

„McHardy?“ vydechl president překvapeně. „Jsem rád, že jste zachráněn,“ dodal, když se vzpamatoval z údivu. Přistoupil k starci a podal mu ruku.

McHardymu se zatočila hlava. Nevěděl, zda bdí nebo sní. Očekával docela jiné uvítání. Nebo mu snad president nerozumí?

„Jsem McHardy, kdysi člen Bratrstva silné ruky,“ řekl důrazně.

„Rozumím vám. Byl jste členem posádky Paprsku. Krutou náhodou jste zůstal opuštěn na planetě Kvartě. Vrátil jste se s našimi přáteli z Hadonoše. Jsme jim za to opravdu vděčni. A s tím „bratrstvem“ si teď nedělejte starosti. Pohovoříme si o něm později. Raději mi teď vyprávějte o svém životě na Kvartě.“

Stařec zavrtěl hlavou.

„Napřed vám musím čestně oznámit, že Lykurgos je také členem Bratrstva. Nejsem sice udavač, ale musím to říci — v zájmu lidstva.“

„Máte pravdu. Lykurgos byl členem Bratrstva. I on se stal obětí poslední horečky minulosti. Horečku však překonal a dnes je dokonale zdravý člověk, člověk v pravém slova smyslu. Věříme mu.“

„Jaký trest mne očekává? Řekněte mi to otevřeně, nejsem zbabělec.“

President se usmál.

„Jak víte, nejsem soudce. O vašem dalším osudu rozhodne presidium akademie. Domnívám se, že jste si svůj trest už odpykal na Kvartě. Nyní si nejprve musíte odpočinout.“

McHardy vstal. Pozvedl chvějící se ruku a těžce ze sebe vypravil:

„Presidente…“ Zrak se mu najednou zakalil a sesul se zpět do křesla. Lykurgos k němu skočil a chytl ho za ramena, aby se nezhroutil na zem.

„Záchvat — ne první,“ řekl presidentovi, který rovněž přispěchal na pomoc. Starce opatrně uložili na pohovku a rozepli mu blůzu i košili.

„Přistroj neodstraňujte — a nevysvlékejte ho!“ vykřikl Lykurgos když zpozoroval, že president odpíná krabičku, připevněnou na starcových prsou. „Vysvětlím vám to později.“

President nechápavě zavrtěl hlavou.

„Srdce příliš zesláblé,“ oznámil Lykurgos po krátké prohlídce. „Všeobecná tělesná i nervová slabost. Potřebuje klid. Zatím stačí posilující injekce…“

President rychle vytočil číslo televisního telefonu. Za okamžik se na obrazovce objevila tvář doktorky Bartošové.

„Jsem rád, že jsem vás zastihl doma. Domníval jsem se, že jste na dovolené.“

„Nemohu odjet, mám teď příliš mnoho práce.“

„Škoda. Chtěl jsem vám poslat dalšího pacienta. McHardyho. Vzpomínáte si na něho? Účastník výpravy k Proximě.“

„McHardy žije? To je úžasné! Takového pacienta přijímám kdykoliv. Kdy přijede?“

„Za několik dnů, až se zotaví ze srdečního záchvatu. Příliš zestárl útrapami, bude to pro vás oříšek…“

10. SETKÁNÍ

Slunný letní den. Nad rozkvetlými lukami Bílých Karpat se chvěje prohřátý vzduch.

Na kraji lesa, ve stínu mohutných borovic, sedí u kulatého zahradního stolku několik lidí. Zábava je v plném proudu.

„To všechno ještě nic není," vypráví věčně usměvavý Kryštof Lipski. „To hlavní teprve přijde. Vím, že mi zase nebudete věřit, ale nemohu si pomoci. Ať se propadnu k protinožcům, zalžu-li jediným slovem."

„Jen směle do toho, Kryštofe. Pohádky miluji už od dětství," zasmála se doktorka Bartošová.

„Jaképak pohádky?" tvářil se Kryštof na oko uraženě. „Mezihvězdné letadlo přátel z Hadonoše byla pro vás také pohádka — a málem jsme se s ním srazili. Ostatně — jsem na vaše pochybnosti připraven. Proto jsem si všechno natočil na film," prohlásil vítězoslavně. „Nevěříte-li mně, vlastním očím snad uvěříte. Mohu vám ten film promítnout?"

„Výborně, výborně, pojďme do knihovny," zatleskala radostně malá Liduška — a již utíkala k vilce. Ostatní ji následovali.

Kryštof vsunul film do promítače a zatáhl rolety. Promítací plátno ožilo. Objevil se na něm velký stan a na něm letadlo.

„Stále nám vrtalo hlavou, nač ten stan přátelé z Hadonoše potřebují. Stál tam na okraji akademického města již několik dnů. Že by to bylo jejich nové obydlí, o tom jsme pochybovali. Dosud bydleli ve svých letadlech a zdvořile a přitom důsledně odmítali jakékoliv pozvání do hotelu nebo do soukromí.

Akademik Chotěnkov se jich konečně zeptal přímo, jakému účelu stan slouží. Odpověděli mu, že v něm připravují malé překvapení pro naše vědce. Chtějí se pochlubit nepatrným úspěchem své vědy.

Překvapení se skutečně dostavilo. Posuďte sami, zda bylo malé…

Ty dva dny, o které jsem pobyt na akademii prodloužil, opravdu stály za to. Včera ráno jsem již pomýšlel na návrat. Dopoledne mi telefonoval Chotěnkov. Přátelé z Hadonoše prý pozvali pracovníky Akademie do svého stanu.

Rychle jsem vybalil z kufru kameru a pospíchal za město.

Přátelé z Hadonoše strhávali právě stan pomocí jeřábů z letadla. Šlo jim to rychle, jak vidíte na mých sensačních záběrech," zažertoval.

Před stanem se objevil štíhlý tmavohnědý jehlan stojící na kovové desce.

‚Přistupte, prosím, blíže,' zval vědce muž ve skafandru.

‚Postavili jsme pro vás nezvyklý dům, takový malý pavilon pro oddych po práci. Račte vstoupit dovnitř.'

Vědci si prohlíželi jehlan ze všech stran a tázavě se na sebe dívali.

‚Kde má ten pavilon dveře?‘ zeptal se konečně Chotěnkov.

‚Dveří není potřeba,‘ ochotně odpověděl muž ve skafandru. ‚Je volně přístupný se všech stran. Podívejte se…‘

Muž zamířil k jehlanu. U jeho stěny se však nezastavil. Kráčel dál a doslova prošel stěnou, na níž nezůstalo ani stopy.

„Nesmysl,“ neovládl se Severson.

„Správně, filmový trik. Netropte si z nás žerty,“ souhlasila doktorka Bartošová.

„Malé strpení, nepředbíhejte událostem a nerušte promítáni,“ zasmál se lišácky Kryštof.

Vědci, kteří sledovali počínání muže, zůstali jako opaření. Chotěnkov vytáhl kapesník a utřel si zpocené čelo.

‚Stali jsme se obětí sugesce,‘ řekl po chvíli a pokusil se o úsměv. Uvidíme, co nám řekne dokumentární film…‘

„To právě vidíte,“ poznamenal suše Kryštof.

Muž ve skafandru vystoupil opět z jehlanu a pokynul rukou.

‚Račte dovnitř, nehrozí vám žádné nebezpečí!‘

Chotěnkov se osmělil a přistoupil těsně k jehlanu. Sáhl na stěnu, ale ruka se ponořila do tmavě hnědé hmoty, jako by ji strčil do vody.

‚Neuvěřitelné,‘ zvolal překvapen. ‚Stěna je opravdu prostupná. To přece odporuje všem našim představám o neprostupnosti hmoty.‘

‚Není to obyčejná hmota, vyrobili jsme ji uměle. Vstupte, prosím, do pavilonu, vše vám tam vysvětlím.‘

Chotěnkov po krátkých rozpacích vstoupil jako první. Za ním prošlo stěnou několik dalších vědců, mezi nimi i Kryštof s kamerou. Byl to nezvyklý snímek:

Stěna jehlanu se rychle přibližovala. Promítací plátno na okamžik ztemnělo — a na obraze se objevila nevelká místnost s kulatým stolem a několika židlemi uprostřed.

‚Přijměte u nás místo, prosím,‘ vybídl vědce muž ve skafandru.

Chotěnkov sáhl po opěradle židle, ale jeho ruka jím pronikla stejně jako stěnou.

‚Děkuji, raději postojím,‘ zasmál se nuceně. Ostatní vědci se zasmáli též, ale byl to takový divný, udivený smích.

„Škoda, že se Chotěnkov neposadil. To by byla legrace,“ litovala malá pionýrka.

‚Slíbil jsem vám vysvětlení, tedy prosím,‘ rozhovořil se opět muž ve skafandru, když se vědci vzpamatovali z prvního údivu.

‚Všem je vám známo, že hmotu činí neprostupnou hmotné pole atomu. Jedinou součástí atomu, která nevytváří kolem sebe hmotné pole, je neutron. Prostupná hmota je tedy vytvořena z neutronů…‘

Film skončil. Kryštof vytáhl rolety a vítězoslavně se rozhlédl po přítomných.

„Tak co tomu říkáte? Opět jedna nula pro Lipského. Já vám dám — filmový trik! Večer si neutronovou hmotu můžete prohlédnout znovu — v televisní reportáži. Včera již o ní hovořili ve zpravodajství. Je vidět, že televisi zanedbáváte. Kde je vaše kultura?“

Na televisním telefonu bliklo několikrát červené světlo. Doktorka Bartošová přistoupila k aparátu a stiskla bílé tlačítko.

„Buďte zdráva, Fanynko, mohla bych mluvit s Leifem? zeptala se Alena Svozilová na obrazovce. Severson přispěchal k telefonu.

„Jak se ti daří, Leife? Zítra si neplánuj žádný výlet, abych tě nemusela hledat po horách. Mám dva dny volno, navštívím tě. Není ti po mně smutno?“

Doktorka Bartošová s Kryštofem a Liduškou odešli do vedlejší místnosti, aby nerušili v důvěrném rozhovoru…

Odpoledne přistál na paloučku červený konvertoplan.

Do pracovny doktorky Bartošové nesměle vstoupil McHardy.

„Vítám vás u nás, vy tuláku po vesmíru,“ usmála se lékařka. „Doufám, že se vám bude u nás líbit. A s léčením začneme hned. Především si pořádně odpočinete po cestě — a zítra vás podrobíme první operaci. Ten ošklivý vous musí dolů. Uvidíte, jak hned omládnete. Jsem bojovník proti stáří, šedivé vousy nemám ráda. Pojďte, zavedu vás do vašeho pokoje.“

Na chodbě se střetli se statným mužem hranatého, drsného obličeje. Pozdravil lékařku a očima se zabodl do starcova obličeje.

„Kraus,“ vydechl McHardy užasle. „Nečekal jsem, že tě potkám právě zde…“

„Odkud mne znáte? Nepamatuji se, že bych se s vámi někdy setkal.“

„Nepoznáváte svého starého přítele? Není toho málo, co jste společně prožili,“ divila se lékařka.

Kraus se upřeně díval na starce.

„Váš hlas je mi povědomý — i oči. Připomínáte mi přítele, který zahynul na Kvartě…“

„Přihořívá,“ povzbuzovala ho lékařka.

„McHardy?“ řekl Kraus nejistě. „To přece není možné. To je vyloučeno, naprosto vyloučeno.“

„A přece je to pravda. Asi jsem se pořádně změnil, když mě nemůžeš poznat. To víš, vstal jsem z mrtvých…“

V Krausovi by se krve nedořezal.

„Posaďte se na chvíli do haly, jistě si máte co říci, připravím zatím něco k občerstvení,“ řekla lékařka a odešla.

„Spíše bych se smrti nadál,“ zašeptal Kraus. „Skálopevně jsem přesvědčen, že jsem tě zastřelil. Kolikrát mi ten hrozný okamžik živě vystoupil před očima. Zasáhl jsem tě do prsou, to vím jistě. Klesl jsi

bezvládně do bažiny a hlava ti utonula v žlutém bahně. A přece žiješ. Jak jsi se mohl zachránit?“

„Vytáhli mě okřídlení Kvarťané. Ještě mě nenávidíš, Krausi?“

„Proč bych tě nenáviděl? Totéž bych se mohl zeptat já tebe. Já to přece byl, který tě smrtelně zranil.“

„A já tě zase vtáhl do toho prokletého Bratrstva. I střílet jsem začal já. Všechno to bylo šílenství, pomátl se nám rozum. Štěstí, že je už všechno za námi.“

„Ty máš už všechno za sebou, ale co já? Mne ještě očekává trest. Byl jsem přece hlavním iniciátorem Bratrstva. Sám jsem vraždil a zároveň zavinil smrt několika dalších lidí. Tvé svědomí je čisté, ale já jsem vrah. Jsem vrah, vrah, rozumíš?“ vykřikl zoufale stařec. Chytl se za srdce a těžce dosedl do křesla…

McHardy se probudil až teprve v jedenáct hodin dopoledne příštího dne. Svlékl si košili a opatrně vysypal z její kapsy na kus papíru jemný bílý prášek. Papír s práškem smotal do trubičky s přehnutými konci a pečlivě přivázal k ochrannému přístroji na prsou.

Rozhodl se, že antihmotu i s přístrojem při nejbližší příležitosti zahodí.

„Neměl bych raději ochranný přístroj darovat akademii?“ přemýšlel. „Jistě jí bude zajímat.“

Přistoupil k oknu. Na mýtině bylo rušno. Stálo tam v řadě několik konvertoplánů a další přilétaly.

Co se děje? Proč tolik návštěvníků najednou? Jsou to snad pacienti doktorky Bartošové?

Rychle se oblékl a sestoupil dolů do jídelny. Sotva však otevřel dveře, zarazil se. V místnosti se vesele bavilo několik lidí.

Zmateně klouzal pohledem z jednoho na druhého. Všechny je znal. Mnoho let s nimi cestoval po neznámých končinách slunečních soustav: Akademik Navrátil, Severson, Svozilová, Watson, stále veselý inženýr Fratev, Molodinová… Nezměnili se příliš za ta léta. Léčí je snad doktorka Bartošová?

„Pojďte dál, McHardy, ničeho se nebojte,“ vybídla ho lékařka. „To je překvapení, viďte? Ani jste netušil, že se tu setkáte se všemi svými přáteli najednou. Přiznám se vám, že já také ne, i mne příjemně překvapili. Navštívili totiž Seversona a oslaví tu s ním i s vámi slavné výročí. Dnes je tomu právě třicet let, co Paprsek opustil Měsíc a vydal se na dalekou pouť do trojhvězdí Centaura.“

„Tisíc vodíkových mlhovin a jedna olověná, umíte se ale maskovat McHardy. Kdybych nevěděl, že jste tu, a kdyby vás naše hostitelka neoslovila, nevěřil bych, že jste to vy,“ překonal první rozpaky inženýr Fratev.

Vědci srdečně přivítali starce a posadili ho mezi sebe.

McHardy se mezi svými přáteli a spoludobyvateli vesmíru necítil ve své kůži. Tížilo ho svědomí. Seděl mlčky se skloněnou hlavou a nervosně si hladil koleno.

Do místnosti vstoupil Kryštof. Dvorně se uklonil a zavolal s vážnou tváří:

„Panstvo, služebník si vás dovoluje zdvořile upozornit, že slavnostní oběd je připraven. Kdyby se náhodou někomu pokazil z něho žaludek, doporučuji mu předem světoznámou lékařku doktorku Františku Bartošovou. Její ordinace je ve dveřích číslo 13. Doufám, že nejste pověrčiví…“

11. DAR NA ROZLOUČENOU

Slunce pomalu klesalo za holý vrcholek Javořiny. Lesy ztemněly, jejich vrcholky se jako pila zařezaly do nachové oblohy. Zeleň na úbočí Lopeníka dostala zlatý kovový nádech.

Společnost poutníků po nekonečných prostorách vesmíru se vesele bavila v hale. Doktorka Bartošová odpočívala v křesle na zahradě pod rozkvetlou vonící lípou. Byla tak ponořena do myšlenek, že ani nezpozorovala Lidušku, která se k ní tiše připlížila a dlaněmi jí zakryla oči.

Lékařka uchopila drobné ručky a zasmála se:

„Kdo to asi může být? Kryštof?“

„Kdepak. Neuhodla jsi,“ zajásala pionýrka. „To jsem já, Liduška.“

„A proč ještě nespíš? Kde ses zase tak dlouho toulala?“

„Když oni tak zajímavě vyprávějí o Kvartě a o třech sluncích — a o planetě X,“ ukázala dívka na společnost sedící za velkým oknem haly. „Zítra nemám školu, neposílej mne ještě spát,“ žadonila. „Ráda bych šla s tebou na procházku, půjdeš?“

„Co máš zase za lubem?“ zahrozila babička žertem. „Nu pojď — na půl hodinky a pak hajdy na kutě…“

Vystoupily úzkým průsekem na hřeben hory a sedly si na nízkou březovou lavičku.

Na obzoru vystupovala z mlhy silueta Uherského Brodu. V údolí říčky Olšavy se leskla hladina nedávno vybudovaného jezera. Do šerosvitu zablikala první ozářená okna.

„V dolnom konci svítá, v hornom zažehajú…“

Zanotovala tiše babička a objala vnučku. „Nikdy bych se už nemohla se Slováckem rozloučit, i kdybychom někde ve vesmíru objevili sebepohádkovější planetu… A co ty máš na srdci, Liduško?“ pohladila dívku po vlasech.

„Víš, babičko, nevím, jak bych ti to řekla,“ zaváhala. „Stále nemohu pochopit, jak je to možné, že akademik Chotěnkov prošel stěnou. Ještě nikdy jsem nic podobného neviděla. Ve škole jsme se přece učili, že hmota je neprostupná.“

Babička se zkoumavě podívala na vnučku a sotva znatelně se usmála.

„Tohle tě tedy trápí? Nu dobrá. Vysvětlím ti to…

Hmota, s kterou se stále stýkáme a z které jsme sami složeni, je skutečně neprostupná, přestože je dosti řídká. Hmota je vlastně seskupení obrovského množství atomů, to přece víš. Jenže ani v nejtvrdší oceli nebo v diamantu nejsou atomy namačkány na sebe jako

sardinky v konzervě. Představ si les, ve kterém je jeden strom od druhého vzdálen osmdesát kilometrů.“

„To by byl pořádně řídký les,“ smála se Liduška.

„Máš pravdu. A ve stejném poměru jsou od sebe vzdáleny i atomy v jakémkoliv tělese. Jak vidíš, je mezi nimi dosti místa, aby se dalo pohodlně projít. A přece prostorem mezi atomy další atom nepronikne. Proč? Bráni mu v tom hmotná pole, která vytvářejí atomy. Je to něco podobného jako magnetické pole, které nedovolí, aby špendlík propadl mezi dvěma magnety. Do všech těchto tajů pronikneš později, až budeš studovat nukleární fysiku.“

„Jak je tedy možné, že Chotěnkov prošel stěnou?“ divila se vnučka.

„Stěna nebyla vytvořena z běžné hmoty, jak ji známe, ale z neutronů, nepatrných součásti atomu. Neutron nevytváří kolem sebe hmotné pole, a proto může vniknout do jiného hmotného pole — a dokonce i do nitra samotného atomu. Neutronu se proto také používá jako střely k rozbíjení atomu — na příklad ve vašem školním reaktoru.

Hmota, vytvořená z neutronů nemá tedy hmotné pole a je prostupná. Takovým řídkým lesem snadno pronikne hmota neprostupná — normální. Rozumělas mi? Výborně! A teď mi pověz, co tě opravdu tíží. Prostupnost hmoty to zrovna není, viď?“

Liduška se začervenala až po konečky uší.

„Nu, neboj se, ven s tím,“ pobízela ji babička.

„Babičko — já — já, já se zamilovala do Seversona…“

„Do Seversona?“ rozesmála se lékařka. „A co Kryštof, toho už nemiluješ?“

„Také, ale Seversona víc,“ zašeptala pionýrka a přitulila se k babičce.

„Hlásím, že jsme dosáhli rychlosti světla. Inženýr Fratev nechť přijde do řídicí kabiny,“ řekl slavnostně Navrátil, když se posádka Paprsku sešla večer ve společenské místnosti.

„Zatemníme, aby iluse letu byla dokonalá,“ navrhl Fratev a hned také stáhl rolety v oknech.

„Do vašeho letadla jsem se dostala omylem,“ žertovala doktorka Bartošová. „Doufám, že mě ještě dnes dopravíte zpět na Zemi. Ráda bych se vrátila domů na Lopeník.“

„Lituji, ale nemohu vám vyhovět. Prostě — nejde to,“ tvářil se Navrátil vážně. „Pomocné letadlo, kterým bychom vás dopravili na Zemi, už by nás nedohonilo a čekat na něj nemůžeme — ztratili bychom příliš mnoho času — nejméně půl roku. Nedá se nic dělat, musíte cestovat s námi. Alespoň si prohlédnete kousek vesmíru a navštívíte s námi planetu X a Kvartu. Neuškodí, když se seznámíte s životem našich vzdálených sousedů.“

Předstíraný let do vesmíru se všem líbil, hra je bavila. Jenom McHardy seděl nesměle v koutě a nervosně si hladil čerstvě oholenou bradu.

Inženýr Fratev přistoupil k Navrátilovi a zasalutoval.

„Poslušně hlásím, pane kapitáne, že se u vás hlásím do služby. To když jsem sloužil u jedenadevadesáté kumpačky, také mě přidělili k letadlům. Nastartoval jsem aeroplán a vzlétl nad mraky.

— Poletím na Měsíc, řekl jsem si a přidal plyn. Nevím, jak se to stalo, ale dostal jsem se na měsíc — do kriminálu…“

„Zanechte švejkování a změřte nám raději, jak jsme teď vzdáleni od Země,“ rozkázal Navrátil přísně.

„Prosím, rozkaz je rozkaz, na chudé lidi musí být přísnost,“ znovu zasalutoval Fratev. Rozvinul měřící pásmo a přeměřil místnost. Pak otevřel okno, skočil do zahrady a pásmo přiložil k zemi.

„Nesmějte se, Seversone, a raději se spojte se Zemí, ať víme, co je tam nového,“ ukázal Navrátil na televisor.

Severson zapnul přístroj a vyladil zvuk i obraz.

„Stalo se dnes,“ hlásal nápis na obrazovce.

„Nejprve vás zavedeme do presídia Světové akademie věd,“ rozhovořil se hlasatel. „Dnes odpoledne navštívili zástupci přátel z Hadonoše presidenta akademie a oznámili mu, že se s námi brzy rozloučí.

Jsou velmi nadšeni pohostinstvím, kterého se jim u nás dostalo a rádi by se nám něčím odvděčili.“

Tvář hlasatele vystřídal záběr z pracovny presidenta akademie.

Hovoří muž ve skafandru — host z Hadonoše:

„Dlouho jsme přemýšleli, čím bychom vám oplatili vaši lásku a přátelství. Žel, náš dar bude skrovný — jsme příliš vzdáleni od domova a nemáme s sebou tolik prostředků.

Souhlasíte-li s tím, postavíme vám při akademii malou gravitační elektrárnu, jakou viděla vaše výprava na Kvartě. Možná, že vám naše zkušenosti ve výzkumu gravitace aspoň trochu prospějí. Vedle toho bychom vám rádi vybudovali dvě továrny: na výrobu antihmoty a na výrobu prostupné hmoty z neutronů. Na stavbě všech tří objektů bychom rádi spolupracovali s vašimi vědci, abychom je mohli zasvětit do ‚výrobního tajemství‘.“

„Tisíc vybuchujících planet — opravdu ‚skromný‘ dárek,“ žasl Fratev. „Nevím, co bych za to dal, kdybych mohl na těchto stavbách pracovat.“

Akademik Watson povstal z křesla:

„Navrhuji, abychom se přihlásili všichni, kolektivně. Pevně věřím, že nás presidum akademie přijme. Ve vesmíru jsme získali dosti zkušeností s gravitací i s jinými zákonitostmi hmoty.“

Hra na let do vesmíru rázem skončila. Rozproudil se živý hovor o

stavbách přátel z Hadonoše.

Všichni s Watsonem souhlasili. Hned zítra ráno požádají presidenta, aby je přizval k spolupráci…

President ochotně souhlasil.

„Kam odlétají přátelé z Hadonoše? Vracejí se domů na svoji planetu?“ zeptal se ho Navrátil.

„Ne, chtějí navštívit sluneční soustavu Siria a jeho souputníka, který kolem něho obíhá…“

„Siria?“ zvolal Navrátil překvapeně. „Osm světelných let…“

President na obrazovce televisního telefonu se usmál.

„Proč jste tak překvapen? Naši přátelé z Hadonoše překonali již větší vzdálenosti… Tak mi napadá — nechtěl, byste letět s nimi?“

„Přiznám se vám, že ano. Ne snad sám, ale s celou posádkou — a v nově zkonstruovaném mezihvězdném letadle.“

„Bylo by to skvělé a pro naši vědu prospěšné. Ale obávám se, že by to nešlo. Naše letadlo by sotva udrželo krok s letadlem lidí z Hadonoše. Podle všech příznaků pohybují se vesmírem rychleji než světlo. Tento problém jsme my ještě nerozluštili.“

„Požádejme tedy naše přátele o radu a pomoc…“

„Pokusím se o to…“

Slavní dobyvatelé vesmíru, účastníci letu do trojhvězdí Centaura měli z rozhodnutí presidia akademie radost. Zítra oslaví u doktorky Bartošové třicáté výročí odletu do sousední sluneční soustavy — a pak rovnou do práce na stavbách přátel z Hadonoše… — Smutní zůstali jenom Severson, Kraus a McHardy. Doktorka Bartošová je na stavby nepustila — musí se ještě léčit…

Výroční den byl vyplněn bohatým programem. Severson promítl několik dokumentárních filmů z letu a z planety Kvarty, Navrátil zhodnotil výpravu po stránce vědecké — a pak se vzpomínalo.

Nejpoutavěji vyprávěl McHardy a Kraus, kteří prožili ve vesmíru jiná dobrodružství, než ostatní členové posádky.

Pionýrka Liduška nevycházela z údivu. Naklonila se k babičce a zašeptala jí:

„Co všechno prožili, hlavně Severson! Viď, že budu také cestovat po vesmíru, až budu velká?“

„Všechno záleží na tom, jak se budeš učit. Takový poutník po vesmíru musí mnoho umět a znát — nukleární fysiku, chemii, fysiku, matematiku, mechaniku, elektrotechniku, biologii a mnoho dalších oborů vědy a techniky. To víš, nevzdělance do mezihvězdného letadla nevezmou.“

„A babičko, proč na tyto oslavy nepřišel někdo ze Světové akademie věd. Vždyť tu tak pěkně vyprávějí.“

„Sama se tomu divím… A teď už buď tiše a poslouchej.“

„Akademie na posádku Paprsku určitě nezapomněla, jen se neboj, Liduško. Do večera je času dost,“ obrátil se k dívce Kryštof, který zaslechl konec rozhovoru.

K večeru se skutečně objevil nečekaný host.

Na mýtině nedaleko vily přistála velká trysková helikoptéra a z ní vystoupil akademik Chotěnkov, člen presidia akademie.

„Slavné posádce Paprsku, vítězům nad vesmírem, třikrát hurá!“ uvítal se se společností, besedující na terase vily.

„Jménem akademie vám blahopřeji k výročí odletu na dalekou a nebezpečnou pouť. Den vašeho odletu bude na věky zapsán zlatým písmem do dějin lidstva.

A nyní dovolte, abych vás pozval na malý výlet. Račte nastoupit do naší helikoptéry.“

„Smím se zeptat, kam poletíme?“ ozval se kdosi v zadním křesle, když se společnost usadila v letounu.

„Nechte se překvapit, přátelé,“ usmál se Chotěnkov a stiskem knoflíku ve stěně stáhl rolety ve všech oknech.

Motory tiše zašuměly a helikoptéra se vznesla do vzduchu.

„Nuže, je na čase, abych vám prozradil cíl cesty,“ řekl Chotěnkov, když uplynulo asi deset minut. „Letíme na Kvartu. Za chvíli přistaneme na Dantově jezeře. Připravte se na nezvyklé podnebí této planety.“

„Ať jsem létající Kvarťan, jestli se mi tahle zábava nelíbí. Výborný nápad, soudruhu Chotěnkove, bravo. Včera jsme u doktorky Bartošové letěli v Paprsku — a dnes už přistaneme u Alfy Centauri. Jak říkám, skvělý nápad.“

„Nesmějte se Frateve, není to žert, skutečně letíme na Kvartu. Za okamžik se o tom přesvědčíte,“ řekl Chotěnkov vážně a opět vytáhl rolety v oknech.

Helikoptéra právě dosedala na hladinu jezera. Ve večerním oparu se matně rýsoval zalesněný břeh.

„Potřebnou výzbroj máte v brašnách zavěšených na křeslech. Račte si posloužit.“

Severson rychle otevřel brašnu a prohlédl si obsah. První mu padl do oka dalekohled. Nasadil si ho k očím a podíval se na břeh.

„Jsme opravdu na Kvartě,“ vykřikl údivem. „Vidím typickou kvarťanskou vegetaci s velkými tlustými listy.“

„To není možné,“ pochybovala doktorka Bartošová. „Nemůžeme být daleko od mého obydlí, vždyť jsme letěli pouhou chvilinku. A své okolí znám široko daleko jako vlastní dlaň.“

Uchopila dalekohled a rovněž vykulila oči.

„Skutečně — i já vidím na břehu nezvyklé stromy a květiny. Podívej se tam ty, Liduško, možná mě klame zrak,“ podala dalekohled

vnučce.

„Sláva, jsme na Kvartě," jásala pionýrka. „Nic takového jsem nikdy neviděla."

„Potěmkinovy vesnice," poznamenal věčně pochybovačný Watson. „Pouhé kulisy — dobrý žert. Povedlo se vám to, Chotěnkove."

„Kulisy? Nu, uvidíme, až se na to podíváme zblízka," usmál se tajemně Chotěnkov. „V brašnách jsou také uloženy čluny s malou kyslíkovou bombou. Naplňte si je a připravte se na cestu. Poplujeme na pevninu. Do každého člunu nastoupí dva cestující, aby náš konvoj nebyl příliš velký a neohrabaný."

„Podívejte se, podívejte se, ještěr," vykřikla najednou Alena Svozilová a ukázala na hladinu, z které vyčnívala ploská hlava podivného zvířete. „Na štěstí je to neškodný obyvatel Kvarty — cahenius…"

„Zůstanu s tebou v letadle, Liduško, zbytečně by ses polekala. Takovýchto překvapení nás tu asi čeká víc. Znám přece Chotěnkova," utěšovala doktorka Bartošová svoji vnučku.

„Nebojím se, babičko, chci s vámi na Kvartu," prohlásila pionýrka rozhodně. „Budu se držet Seversona — a s ním se nemusím bát ničeho. Prosím, prosím, babičko," zažadonila.

„Jen ji pusťte, nic se jí nestane, ručím za její zdraví," přimlouval se za pionýrku Chotěnkov.

„Sedni si k nám, když tak důvěřuješ Seversonovi," vybídla dívku Alena, která již společně se Seversonem nastoupila do člunu, právě spuštěného na vodu.

Vyrazili. Kraus a McHardy brzy předhonili dlouhý konvoj člunů a rychle se blížili ke břehu.

„Je to nepochopitelné, Krausi. Opravdu vidím skutečný kvarťanský prales. Podívej se," podal dalekohled svému příteli.

„Opravdu, vidím totéž, není to mámení smyslů. A kulisa to také není. To jsem blázen," kroutil hlavou Kraus.

„Nesmysl, na Kvartě rozhodně nejsme. Jak bychom se tam dostali? Za deset minut? K smíchu. Zázraky se přece nedějí. A potom, kde jsou další dvě slunce? Nad obzorem zapadá jen jedno. Prales tu byl prostě vypěstován uměle ze semen, která dovezl z Kvarty Paprsek. Vzpomeň si jen, jak kvarťanská vegetace strašně rychle roste."

Dorazili ke břehu a vystoupili na malou písčinu.

„Marné, nemohu se zbavit pocitu, že jsem na Kvartě," nevycházel McHardy z údivu.

„Já také ne. Podívej, tamhle v zátočině," zvolal pojednou Kraus.

„Šipka, naše pomocné letadlo," vydechl McHardy. „A Proxima, krvavá Proxima," třesoucí se rukou ukázal na velkou červenou hvězdu, která blikotala těsně nad obzorem.

„To jsem blázen," opakoval Kraus bezmocně. „Asi se mi to

všechno jenom zdá. Zítra ráno se probudím a s chutí se tomu všemu zasměju.“

„Myslíš si snad, že oba máme navlas stejný sen? Mně se zdá totiž přesně totéž jako tobě.“

Mezitím vystoupili na břeh i ostatní výletníci.

Údiv neznal mezí. Nejen Liduška, ale i její babička a akademik Navrátil prohlíželi si prales jako zmámení. Také pro ně byla hvězda nad třpytivou hladinou nepochopitelným zjevem.

„Rychle se stmívá, pojďme si vyhledat nějaký vhodný úkryt, kde bychom mohli přenocovat. Jak víte, pobyt na volném břehu je zde na Kvartě nebezpečný. Svítilny máte v brašně. Rozžehněte je, pustíme se do pralesa,“ ujal se velení Chotěnkov.

Houštiny tonuly již v úplné tmě, bez svítilny by překvapení cestovatelé opravdu neprošli. S námahou se proplétali spletí lián a pokroucených šupinatých kmenů.

„Vraťme se raději na břeh, prales je v těchto místech stále hustší a hustší,“ navrhl Navrátil, který kráčel v čele výpravy.

Chotěnkov pokrčil rameny.

„Jak chcete, kolem vody můžeme rychleji postupovat vpřed, ale — jak jsem vás už upozornil — je to daleko nebezpečnější. Divím se, že jste na to tak brzy zapomněli. Měli byste to vědět lépe než já — jsem tu přece na Kvartě po prvé, zatím co vy jste tu prožili hezkou řádku dní.“

Příroda dala brzy Chotěnkovi za pravdu. Sotva ušli po břehu několik kroků, indigově modrou oblohu zastřel rychle letící temný mrak — a s ním se vřítila nad jezero vichřice.

Temnou nocí zazářil sršící a praskající kulový blesk. A hned za ním další.

„Skryjme se do skal,“ pokynul Chotěnkov hlavou k nepravidelné siluetě, čnící nad pralesem, a bez dalšího dohadování vyrazil. Celá výprava ho následovala. Severson běžel vedle Chotěnkova, s Liduškou v náruči.

„Bojíš se?“ zeptal se jí.

„Ne, když se vy nebojíte, já také ne…“

Přístup ke skalám byl volný, jako by někdo proklestil pralesem pohodlnou stezku.

Blesky ustaly a také vítr se utišil. Výprava zmírnila krok. Jenom McHardy s Krausem klusali dál. Obávali se, že se bouře nečekaně vrátí. Měli příliš mnoho trpkých zkušeností s počasím na Kvartě.

„Podívej se,“ zašeptal Kraus, když se přiblížili až těsně ke skalám. „Na vrcholku někdo stojí…“

„Okřídlený Kvarťan — připravuje se k odletu, vidíš, jak roztahuje křídla?“

„Ano, ale zdá se mi, že stojí nehybně. Asi nás dosud nezaslechl.

To se divím, Kvarťané mají přece tak výborný sluch…“

„Kvarťan — nehýbe se,“ oznámil Kraus telegraficky stručně, sotva výprava dorazila na místo.

„Možná je to socha,“ mínil Chotěnkov. „Podle vašeho vyprávění, McHardy, jsou vyspělí Kvarťané schopní výtvarníci.“

„Podíváme se tedy na chlapíka zblízka,“ prohlásil Fratev a již šplhal po balvanech k vrcholku. Nahoře se hlasitě rozesmál.

„Chotěnkov měl pravdu, je to socha — a dokonce dobře udělaná, i když není vypracovaná do detailů. Je docela možné, že tu někde nedaleko najdeme obydlí Kvarťanů. Prohledejme okolí.“

Výprava se rozdělila na několik skupin, z nichž každá se dala jiným směrem. Na radu Chotěnkova si všichni naladili vysílače na stejný kmitočet, aby byli ve stálém spojení.

„Objevil jsem několik stromů se svítícími plody. Liduška je u vytržení,“ hlásil za chvíli Severson.

„Já zase narazil na několik primitivních chatrči z větví a širokých listů,“ oznamoval Fratev.

„Neuvěřitelné, ve skalách jsem odhalil jeskyni s nádhernou nástěnnou malbou,“ ozval se ve sluchátkách udivený Watsonův hlas.

Prohlídka kvarťanských zvláštností trvala přes dvě hodiny. I ti, kteří stále ještě nevěřili tomu, že se octli na vzdálené planetě, zapochybovali. Jen Molodinové a Kryštofovi pohrával kolem úst záhadný úsměv…

Kraus a McHardy zamířili k zátočině, kde kotvila Šipka. Letadlo stálo klidně na hladině pokryté drobnými rostlinami.

„Nastartujeme je a prohlédneme si tu záhadu s ptačí perspektivy,“ navrhl Kraus.

„Správně,“ přikývl McHardy, „to se budou naši divit, až se jim objevíme nad hlavou.“

Sotva však vstoupili do vody, letadlo se dalo do pohybu. Několikrát poskočilo po hladině a vzneslo se do vzduchu.

Kraus zapnul rychle vysílač:

„Zde Kraus a McHardy. Nedaleko od vás, směrem k zářící Proximě, jsme objevili v zátočině naše letadlo Šipku. Když jsme se k ní přiblížili, ulétla…“

„Zde Chotěnkov. Šipku jsme spatřili ve vzduchu. Vraťte se ke skále, objevili jsme další zajímavost…“

U skály je očekával pouze Fratev.

„Vyšplhejte k soše na vrcholku a rozhlédněte se,“ vybídl je.

Vylezli na skálu a pozorně si prohlíželi krajinu.

„Tam — tam — vidíš?“ zvolal McHardy.

Kraus se otočil naznačeným směrem a ustrnul. Nad vrcholky stromů světélkovaly čtyři velké různobarevné koule.

„Osada neviditelných… Jsme tedy skutečně na Kvartě…“

„Pojďte, prohlédneme si tu záhadu zblízka, čekají tam na nás," zvolal na ně Fratev netrpělivě.

Brzy se octli na malé mýtině. Uprostřed stály čtyři štíhlé jehlany se světélkujícími koulemi na vrcholcích. Výprava si prohlížela podivné stavby a živě si vyměňovala názory.

„Je to obydlí přátel z Hadonoše," prohlásil McHardy, když se připojil k výpravě.

„Rozhodně," souhlasil Chotěnkov. „Právě se vracejí z cest…"

Nad hlavami výletníků zašumělo letadlo připomínající platýze a za chvíli přistálo nedaleko jehlanů.

„Vítám vás na Kvartě, přátelé ze Země," uklonil se muž ve skafandru, který první vystoupil z letadla.

McHardy zbledl jako stěna. Využil rozruchu, zhasl svítilnu a poodešel stranou.

„Proč to děláš?" zeptal se ho Kraus, který stál opodál a bedlivě sledoval počínání svého přítele.

„Nestarej se o mne, na chvíli se musím vzdálit."

„Není ti dobře?"

„Nic mi není, starej se raději o sebe. Za chvíli se vrátím," zasykl McHardy a zamířil k temnému pralesu. Kraus ho následoval.

„McHardy, nedělejte to!" ozval se najednou mohutný hlas muže ve skafandru.

Kraus v domnění, že si chce jeho přítel vzít život, povalil McHardyho na zem a přikryl ho svým tělem. Oba zápasící muži se octli v záři reflektorů.

„McHardy, zapřísahám vás, nedělejte to!" zazněl opět zesílený hlas muže ve skafandru.

McHardy s vypětím všech sil Krause odstrčil a vběhl do pralesa. Vzápětí nato vyšlehl z houštin oslnivý plamen.

Kraus, který právě vstal, klesl opět k zemi jako zasažen bleskem.

Členové výpravy byli rychlými a nečekanými událostmi přímo ohromeni. Žádný z nich nechápal, co se vlastně stalo.

„Je raněn," zvolal muž ve skafandru, který první přispěchal k bezvládně ležícímu Krausovi. Již tu byla také doktorka Bartošová.

„Nebezpečí velké ztráty krve," vydechla, když se sklonila nad raněným.

„Cestovní lékárničku máte v brašně. Poskytněte první pomoc, za okamžik tu bude naše letadlo," řekl stísněným hlasem na smrt pobledlý Chotěnkov.

Severson s několika dalšími muži pátrali zatím po McHardym.

„Hledáte ho zbytečně, žel, není ho více," obrátil se k nim muž ve skafandru. „Antihmota a isolující přístroj se mu staly osudnými. Sledoval jsem jeho počínání. Přístroj i antihmotu chtěl v pralese odhodit, aby se zbavil nebezpečného zavazadla. Kdyby se mu podařilo

zahodit přístroj společně s antihmotou, dopadlo by to šťastně. V blízkosti přístroje nevybuchne. McHardymu však část antihmoty zůstala v kapse…“

„Je mi ho líto,“ zašeptala Molodinová. „Poslední oběť minulosti.“

Na mýtinu se snesla velká helikoptéra. Krause uložili na nosítka a přenesli do letadla.

„Nastupte všichni, co nejrychleji musíme Krause dopravit do nemocnice,“ požádal Chotěnkov členy výpravy. Sotva nastoupili, helikoptéra se vznesla do výše.

Rudá Proxima rázem zhasla.

Severson napjatě sledoval krajinu pod sebou. Jezero utonulo v temnotách, zato všude kolem se objevila záplava blikotajících světel.

Copak je Kvarta tak hustě obydlena? divil se Severson. To jsou přece města a vesnice…

Po několika minutách začalo letadlo opět klesat, až lehce dosedlo na střechu velké budovy s velkými svítícími okny.

„Naše nemocnice,“ zvolala překvapeně doktorka Bartošová. „Rychle na operační sál. Připravte transfusi…“ Seversonovi připadalo všechno jako sen…

12. NA STAVBÁCH DVOU SVĚTŮ

Do prostorné čekárny v nemocnici pronikly první sluneční paprsky. Lidé, kteří ji zaplňovali, seděli tiše v pohodlných křeslech, ale nespali.

V světlounce krémových dveřích se objevila doktorka Bartošová.

„Operace dopadla dobře, pacient je zachráněn," řekla tiše. Kolem úst jí přelétl lehký úsměv. „Vraťte se do mé vily na Lopeníku a pořádně si odpočiňte. Máme přece za sebou dlouhou cestu…"

Severson si v letadle sedl vedle Chotěnkova.

„Mohl byste mi to všechno vysvětlit?" obrátil se na akademika. „Nerozumím tomu ani za mák. Jak je to s tou Kvartou?"

„Ještě jste to nepochopil?" divil se upřímně Chotěnkov. „Kvarta, kterou jsme navštívili, je nedaleko odtud. Jezero, na kterém jsme přistáli, není Dantovo, ale Komenského. Zavedl jsem vás prostě do velké reservace, ve které je soustředěna kořist z Kvarty." Severson zavrtěl hlavou.

„Jezero Komenského? Před týdnem jsem se v něm koupal, žádná reservace tam nebyla."

„A dnes tam je, na tom přece není nic divného. Kvarťanská vegetace, jak sám dobře víte, roste úžasně rychle."

„Reservaci jste vybudovali pro potěšení naší výpravy?" divil se Severson.

„Také trochu," usmál se akademik. „Světová akademie ji však měla v plánu již dávno. Prostě jsme její výstavbu o něco urychlili. Prostředků k tomu máme dost."

„Jak to, že nikdo z naší výpravy o reservaci nevěděl? Jak jste ji mohli budovat bez našich zkušeností?"

„Chtěli jsme vás překvapit — a to se nám podařilo dokonale. A odborné poradce jsme také měli. Vaše dokumentární filmy — a hlavně přátele z Hadonoše. S jejich pomocí nám reservace přímo rostla pod rukama. Ostatně, to všechno je teprve začátek. Dokončení výstavby čeká na vás, statečné dobyvatele vesmíru…"

Pionýrka Liduška uvítala hosty hned u východu z helikoptéry.

„Již jsem měla strach, že se vám přihodilo něco nepříjemného. Kde jste byli tak dlouho?" zeptala se Seversona. Teď si teprve všimla, že doktorka Bartošová není mezi příchozími.

„Kde je babička?" zvolala ustrašeně.

Akademik Navrátil jí pohladil po světlých vlasech.

„Nic se neboj, všechno je v pořádku. Babička zůstala dole ve městě, má tam nějakou práci. Vrátí se brzy. A co je nového u vás?"

„Ano, vidíte, málem bych zapomněla — ve společenském sále máte vzkaz od presidenta akademie. Hned vám ho přinesu."

Navrátil přelétl očima lístek popsaný dětskou rukou a tvář se mu rozzářila úsměvem:

„Přátelé, chtěli byste se znovu podívat do vesmíru, nebo vám stačí první procházka po sousední sluneční soustavě?“

„Kam poletíme?“ zeptal se stručně Fratev.

„Na Sirius, co tomu říkáte?“

„Zase do reservace?“ usmál se Watson.

„Ne, tentokrát skutečně na Sirius. Přátelé z Hadonoše uvítali můj návrh s nadšením. Pomohou nám postavit mezihvězdné letadlo rychlejší světla.“

„Hurrráá,“ vykřikl Fratev radostně. „Už je mi tu na Zemi trochu těsno…“

Na pastelově modré hladině Jadranu v zálivu Sedmi Kaštelů přistálo několik letadel. Proplulo kolem starobylých kaštelů a zamířilo k ostrovu Čiovo, do přístavu v Trogiru. Dalmatské slunce se usmívalo na rozsáhlé vinice a hrálo si na hřebenech vln.

Čiovo, ještě v minulém století pustý skalnatý ostrov, na kterém hnízdilo statisíce sov, zářil teď do daleka svěží zelení palem a pinií. Na jeho břeh vystoupila z letadel skupina lidí ve skafandrech, provázená Molodinovou a doktorem Zajacem. Úzkými klikatými uličkami starobylého Trogiru se brzy dostali na hřeben ostrova.

Na chvíli se zastavili, aby se mohli rozhlédnout po krásné krajině, rozkládající se vůkol. V místech, kde se setkávalo modré moře s blankytnou oblohou, bělaly se jako zkamenělá pěna bílé paláce Splitu. Trogir, pamětník starého Říma, podřimoval v záři poledního slunce.

Na opačné straně hřebenu se rozkládal nevelký záliv Saldon, sevřený skalnatým pobřežím.

„Jak se zdá, podzemní práce značně pokročily,“ ukázal muž ve skafandru na vysokou haldu kamení, jež byla navršena na protějším břehu zálivu. „Nepřihodí-li se nám nic nepředvídaného, nejpozději za dva měsíce stavbu dokonáme. Pevně věřím, že tato gravitační elektrárna bude dokonalejší než kterákoliv naše. Spoléháme totiž na vaši pomoc, doktore.“

Doktor Zajac zamítavě zamával rukou:

„Ne, ne, na mě nespoléhejte, považujte mě raději za svého žáka, nic víc. Víte dobře, jak dlouho jsem si marně lámal hlavu vaší gravitační elektrárnou na Kvartě. Bez vaší pomoci bych jejím tajemstvím nepronikl dodnes.“

„Jste příliš skromný, doktore,“ odporoval muž ve skafandru. „Dokázal jste lépe využít gravitace než my. Váš astrogravimetr je opravdu dokonalý přístroj. Také vaše sdělovací mezihvězdná technika pomocí gravitace je daleko lepší než naše. A naše gravitační elektrárna? Sám jste se již přesvědčil, jak je to prostá a jednoduchá

věc. Celé tajemství tkví v soustředění gravitace několika nebeských těles v jediný bod.“

„Maličkost, na které jsem ztroskotal,“ zasmál se doktor Zajac.

„Proč jste pro gravitační elektrárnu vybrali právě toto místo?“ zeptala se Molodinová muže ve skafandru.

„Hned z několika důvodů najednou,“ ochotně vysvětloval přítel z Hadonoše. „Vycházeli jsme ze zkušeností, které jsme získali v cizím prostředí — při stavbě elektrárny na Kvartě. Jak víte, elektrárna na Kvartě Je postavena ve stejné šíři, v jaké leží ostrov Čiovo, právě uprostřed mezi čtyřicátou třetí a čtyřicátou čtvrtou rovnoběžkou. Na Kvartě jsme jako palivo používali vody z Nové Volhy. Obsahovala podobné látky jako voda v Jaderském moři, především přibližně stejné procento solí a jódu. A vápenec, jehož je tu hojnost, je pro nás nejvhodnějším stavivem. Vy ovšem můžete stavět gravitační elektrárnu kdekoliv, přizpůsobíte-li její zařízení místním podmínkám.“

Nedaleko haldy vyrubaného kamení stála spletitá konstrukce, ověnčená několika jeřáby. Na stráni nad stavbou svítily z piniového hájku dvě bělostné vilky. Obě byly postaveny v obvyklém dalmatském slohu. Lišily se od sebe jen tím, že jedna z nich měla několik oken slepých. Právě v této vilce bydleli přátelé z Hadonoše, budovatelé gravitační elektrárny.

Ve dveřích sousední budovy se objevil inženýr Fratev.

„Přicházíte jako na zavolanou,“ zvolal na Molodinovou a Zajace. „Právě jsem vám chtěl telefonicky oznámit, že podzemní práce jsme dokončili o týden dřív. Přátelé z Hadonoše jsou fantastičtí pracovníci, dílo jim přímo roste pod rukama. Zítra můžeme začít s montáží. A kde máte zavazadla?“

„Míníte tím montážní díly vnitřního zařízení a gravitační čočky?“ usmála se Molodinová. „Jsou to trochu těžká zavazadla. Nechali jsme je v letadlech v trogirském přístavu. Piloti se šli koupat, za hodinku sem připlují. Jak se daří inženýru Babinovi?“

„Zvonkovi? Stejně dobře jako mně. A možná ještě líp. Je tu doma, narodil se ve Starém Kaštelu. Skvělý kamarád a ještě lepší pracovník. Ať jsem Robinsonem v sousední galaxii, není-li to váš nejlepší žák, doktore Zajaci.“

„Co jsem ti dlužen za tu reklamu, Dimitriji?“ srdečně se zasmál do čokoládova opálený mladý muž, který právě vycházel z budovy. „Přehání — jako vždycky, však ho znáte,“ dodal, když si stiskl ruku s Molodinovou a doktorem Zajacem.

„Rád bych si prohlédl podzemí, nechtěl byste mne doprovodit, Zvonko?“ požádal ho doktor Zajac.

„Podzemí za ty dva měsíce užijete víc jak dost, doktore,“ obnažil Dalmatinec sněhově bílé zuby. „Trochu si odpočiňte a prohlédněte si Trogir. Na večer vás zvu do Splitu na malou oslavu dokončení

podzemních prací. Moji přátelé se už na vás těší. Budete dnes našimi vzácnými hosty…“

Nad Splitem zazářily první hvězdy. A ve Splitu se rozžehlo tisíce dalších.

Do přístavu, ozářeného plápolajícími pochodněmi, dorazil rychlý motorový člun. Molodinová a doktor Zajac doprovázeni inženýrem Babinem vystoupili na nábřeží.

„Pro oslavu jsme zvolili nejkrásnější místo ve Splitu — kavárnu Kula. Je zřízena na střeše jedné z věží starověkého Diokleciánova paláce. Zajímavý příchod, viďte,“ usmál se inženýr Babin, když vedl hosty spletí uzounkých uliček. Prošli malým nádvořím a nízkými dveřmi vešli do středověké komnaty bez nábytku. Odtud vedlo točité kamenné schodiště přímo na terasu kavárny. Připomínalo spíše točité schody ve věži venkovského kostelíka než vstup do přepychově zařízené kavárny.

Z terasy byl nádherný výhled na celé město. Přímo pod věží kotvily zaoceánské parníky, o kus dál se houpaly na vlnách obrovské hydroplány.

U dlouhého stolu, připraveného pro hosty, bylo veselo. Dalmatinci zpívali, Zvonko vyprávěl veselé historky, Molodinová a doktor Zajac vzpomínali na slavnou cestu vesmírem.

Posledním bodem programu byl pohádkový ohňostroj nad mořem. Právě když se nad hladinou rozprskla první rudá raketa, přistoupila k inženýru Babinovi osmahlá dívka.

„Volá vás ostrov Čiovo, je to prý velmi naléhavé.“

Inženýr následoval dívku k televisnímu telefonu.

Na obrazovce netrpělivě čekal muž ve skafandru:

„Promiňte, že vás vytrhuji ze zábavy, inženýre. Na stavbě došlo k neštěstí, nutně potřebujeme vaší pomoci. Znáte lépe než my zdejší prostředí…“

„Co se stalo?“ vyhrkl mladý muž.

„Jeden z našich kolegů asi před hodinou omdlel. Domnívali jsme se, že jde o pouhou nevolnost. Brzy nato však ztratili vědomí další dva. Během deseti minut zemřeli všichni tři. Marně pátráme po příčině.“

Inženýr Babin zbledl, na čele mu vystoupil ledový pot.

„Hned jsem tam,“ vykřikl a pádil zpět ke stolu.

Za chvíli unášel již raketový vrtulník Babina, Molodinovou i Zajace k ostrovu Čiovo.

Doktor Zajac zapnul palubní vysílač a spojil se s presidiem Světové akademie.

„Pošlete sem ihned doktorku Bartošovou, tři naši přátelé z Hadonoše zemřeli — z neznámých příčin. Volá doktor Zajac, ostrov

Čiovo.“

„Žel, doktorka Bartošová je u podobného případu na stavbě výzkumného ústavu prostupné hmoty v Martině. I tam nečekaně zemřeli dva přátelé z Hadonoše. Prozatím zastavte všechny práce. Okamžitě vám pošleme lékaře a průzkumníky.“

„A jak to vypadá na stavbách na Měsíci?“ zeptal se stísněným hlasem.

„Zatím vše v pořádku, jsme s nimi v neustálém spojeni.“

Těla zemřelých přátel byla převezena do obrovského mezihvězdného letadla, které nyní kotvilo asi třicet kilometrů nad měsíčním povrchem.

Na pitvu byli přizváni nejlepší odborníci Světové akademie. Všechno úsilí však bylo marné; příčinu smrti neobjevili ani lékaři z Hadonoše ani naši odborníci.

Zpráva o dalším úmrtí muže ve skafandru zastihla vědce ještě v letadle, kterým se vraceli na Zemi. Tentokrát došlo k neštěstí přímo v hlavní budově akademie, kde hostovalo několik přátel z Hadonoše.

„Je to strašné,“ zabořila doktorka Bartošová hlavu do dlaní. „Naši hosté umírají — a my jsme zatím bezmocní. Vždyť každý hostitel ručí za svého hosta… Kdybychom alespoň znali organismus neznámých lidí… Smrt je zasáhla v nejrůznějším prostředí a téměř ve stejný okamžik. Jak je to možné? Mají snad na naší Zemi špatné podmínky k životu?“

„Tomu nevěřím,“ zavrtěl hlavou doktor Lykurgos. „Žijí přece v dokonalé isolaci od našeho prostředí — ve svých skafandrech. Ptal jsem se jich, zda během putování vesmírem některý z nich zemřel. Nikdo…“

„Počkejte, teď mi něco napadlo,“ přerušila ho doktorka Bartošová. „Zmínil jste se o jejich skafandrech. Jsou opravdu tak dobrou isolací? Neproniká jimi některá z látek, vyskytujících se u nás na Zemi? Okamžitě to musíme vyzkoušet. Nařiďte pilotovi, aby se vrátil k mezihvězdnému letadlu Hadonošů, vyžádáme si jeden ze skafandrů po zesnulém.“

„Neukvapujte se, milá přítelkyně. Nejprve je nutno věc důkladně promyslit. Dejme tomu, že máte pravdu. Pak ovšem bychom museli při pitvě naleznout alespoň stopy po této látce. A ty jsme, jak víte, nenalezli. Příčinu smrti bych hledal někde jinde, docela jinde…“

Doktor Lykurgos zaváhal.

„Nuže? Neztrácejte čas, škoda každé minuty. Přátelé z Hadonoše jsou v nebezpečí. Kde byste hledal příčinu smrti?“ pobízela ho netrpělivě lékařka.

„V lidech.“

„V lidech?“ zvolala Bartošová překvapeně. „Co tím myslíte?

Domníváte se snad, že jde o zločin? Vyloučeno. Kdo by tu mohl být vrahem? A proč by vraždil? Nesmysl…“

„Vrahem může být stejně tak obyvatel Země jako někdo z našich hostí. Na Zemi je to možná poslední šílenec z Bratrstva silné ruky — a u nich třeba nějaký mstitel. Všechno na světě je možné.“

„Vaši ‚geniální‘ domněnku oznámíme presidiu akademie. V každém případě se však vrátíme nahoru pro skafandr…“

Vysoko nad měsíčním povrchem se vznáší podivné těleso. Je to vlastně jenom kovová kostra obrovské koule, v jejímž středu je upevněna daleko menší koule — kabina pracovníků na novém mezihvězdném letadle.

Navrátil stojí u okna kabiny a nervosně poťukává prsty na sklo. Dívá se na lidi ve skafandrech, kteří k hlavní konstrukci připevňují první pláty zevní stěny letadla. Zbaveni tíže volně plují ve vzduchoprázdném prostoru.

Výhled z koule je opravdu nezvyklý. Na jedné straně se prohýbá krátery posetá měsíční krajina — a všude září hvězdy. Uprostřed nich pluje Slunce se zelenavou koronou, kousek od něj do mlh zahalená Země.

„Proč nespíte?“ zeptal se Navrátila inženýr Severson, který ležel připoután na pohovce. „Odpočiňte si ještě, za dvě hodiny nám sem přisunou další díly, práce bude dost.“

„Nemohu dnes spát, přemýšlím o přátelích z Hadonoše. Obdivuji je. Jak jsou stateční a obětaví! Ztratili již devět svých kamarádů, záhadná smrt na ně číhá na každém kroku — a přece pokračují v práci na našich stavbách. Hned po úmrtí prvních kamarádů mohli se s námi rozloučit a odlétnout do bezpečnějších míst vesmíru. A oni zatím pracují s dvojnásobným úsilím. Žádný neví, kdy ho skosí smrt. Strašné…“

„Pevně věřím, že nebezpečí minulo,“ oddychl si zhluboka Severson. „Šest týdnů nedošlo již k žádnému neštěstí…“

Na televisním telefonu zablikalo červené světlo.

„Soudruhu Navrátile, musím vám sdělit smutnou zprávu,“ řekla tiše dívka na obrazovce. „Na stavbě v Martině zemřeli další dva přátelé z Hadonoše, na ostrově Čiovo jeden…“

„Zatracený život,“ chytl se Severson za hlavu. „Smrt řádí, kde si zamane a my se na to díváme bezmocně. Poslyšte, Navrátile, teď mi něco napadlo: Přátelé z Hadonoše umírají jenom dole na Zemi. Na Měsíci ani zde na montáži letadla se žádnému z nich nic nestalo…“

„Máte pravdu, teď teprve jsem si to uvědomil. Soudružko, spojte mě s presidentem akademie.“

„Ano, k témuž závěru jsme právě dospěli i my,“ souhlasil president se Seversonovou připomínkou. „Ihned požádáme naše hosty,

aby se zatím ve svém zájmu usídlili v našich budovách na Měsíci. Práce na stavbách mohou řídit pomocí televise…“

13. MY PŘIJDEM…

Do kanceláře presidenta Světové akademie vstoupil statný muž s dlouhým prošedivělým plnovousem.

„Buďte nám vítán, soudruhu Tarabkine," uvítal příchozího president. „Jsme tedy všichni, můžeme začít.

Akademik Tarabkin si přisedl ke stolu, u kterého seděla doktorka Bartošová, Lykurgos a několik dalších vědců — slavných bojovníků se smrtí a stářím.

„Jistě vám nemusím dlouho vysvětlovat, proč jsem vás zavolal," rozhlédl se president po přítomných. „Po odchodu většiny přátel na Měsíc se zdá, že záhadná smrt je zažehnána. Nejsem sice pověrčivý, ale pro jistotu zaklepu na dřevo," usmál se sotva znatelně.

„V každém případě musíme být neustále ve střehu. Čert nikdy nespí, říká se. Doufejme, že těm několika přátelům z Hadonoše, kteří ještě zůstali na Zemi, se nepřihodí nic nemilého.

Stále nemohu pochopit, jak je to možné: smrt pronásleduje naše přátele opravdu jenom u nás na Zemi. Na Měsíci se jim na hony vyhýbá… Žádal jsem velitele výpravy z Hadonoše, aby i zbývající pracovníky přemístil na Měsíc, ale on to odmítl. Tvrdil mi, že jsou na stavbách nutní. Přihlásili se prý dobrovolně, neutečou z boje jako zbabělci. Namítal jsem, že vyhnout se zákeřné smrti není zbabělost, že se nedá bojovat s nepřítelem, kterého neznáme, ale velitel trval na svém.

A jak to vypadá se skafandry?" obrátil se k doktorce Bartošové.

Skafandry našich přátel mají podobné vlastnosti jako naše. Nepropouští žádnou tekutinu ani plyn, nepůsobí na ně ani lučavka královská."

„A jak reagují na paprsky?" Sluneční záření nepropouštějí vůbec, včetně ultrafialových a infračervených paprsků. Stejně se chovají k paprskům gama i k radiovlnám. Nemohu pochopit, kudy pronikla smrt, když skafandr je dokonalým isolátorem."

„A co kosmické záření — a paprsky zero?" zeptal se president.

Lykurgos se na něho podíval nechápavě:

„To nemyslíte vážně?… Předpokládali jsme, že tak jako každý kosmický skafandr, chrání tyto skafandry své uživatele především před jakýmkoliv kosmickým zářením. Ostatně — na Měsíci je kosmické záření daleko intensivnější než na Zemi. A co teprve hluboko ve vesmíru. A přece — na Měsíci ani nikde jinde mimo Zemi nezemřel jediný z našich přátel."

„Nicméně bych to s kosmickými paprsky zkusil. Když už, tak už, každý výzkum se má dotáhnout až do konce. Je třeba vyčerpat všechny možnosti, nesmíme zůstat v půli cesty.

A jak jste daleko vy, soudruhu Tarabkine?“

„Jde to pomalu, krůček za krůčkem. Připadám si jako žák první obecné, kterému universitní profesor přednáší anatomii latinsky. Organismus našich přátel je hodně odlišný, především srdce, zažívací orgány a plíce. A právě na těchto orgánech je přece oživování závislé. Tak na příklad žaludek našich přátel je dokonce schopen proměňovat anorganické látky v organické. Naši přátelé nejsou tedy tak závislí na rostlinách jako my.

Prozatím jsem důkladně prostudoval jedině krevní oběh a doufám, že jsem pochopil jeho zákonitost.“

„Lékaři z Hadonoše se zajímali o vaši práci, často jste s nimi hovořil o svých zkušenostech. Co soudíte o úrovni lékařství našich hostů?“ zeptala se doktorka Bartošová.

„Příliš málo toho o nich vím, než abych mohl pronést soud. Ani jsem je pořádně neviděl při práci. Jediné, co o nich mohu říci, je to, že problém oživování lidí dosud nevyřešili. Sami mi to totiž prozradili. V minulosti byli daleko méně pronásledováni nemocemi, proto také se u nich lékařská věda nevyvinula tak jako u nás.“

„Rozeznávají klinickou smrt od biologické?“

„Pokud jsme si dobře rozuměli, tak ne.“

„Celkem se dá tedy říci, že výsledky našeho bádání jsou opravdu skromné,“ poznamenal president tiše. „Je to sice pochopitelné, ale nicméně smutné. Proti záhadné smrti jsme zatím bezmocní. Nezbývá nám než doufat, že do skončení staveb se už nic nepříjemného nepřihodí.“

„To znamená žít ještě celých čtrnáct dní v nejistotě,“ dodala doktorka Bartošová. „Jak pokračují práce na stavbě letadla?“

„Rychleji, než jsme předpokládali. Naši přátelé z Hadonoše pracují s nevídanou obětavostí. Také na Čiovu a v Martině budou stavby dokončeny dřív, než bylo plánováno. Nejpozději za dvanáct dní mohou mezihvězdná letadla startovat. Ostatně — můžeme se o tom přesvědčit na vlastní oči v ústřední televisní centrále…“

President zavedl hosty do dlouhé chodby, která spojovala řadu pozorovacích kabin. Na dveřích každé kabiny byla kromě čísla malá kontrolní obrazovka, která prozrazovala, jaký program může pozorovatel sledovat uvnitř. Tytéž obrazovky byly umístěny také na velké rozvodné desce hlavního televisního dispečera. V těchto místech byl prostě soustředěn život celé zeměkoule.

Na dveřích, do kterých vědci vstoupili, zářilo devět obrazovek najednou. Také pozorovací kabina byla poněkud jinak zařízena než ostatní. Čelní stěnu zakrývalo velké promítací plátno. Proti promítací ploše stálo křeslo s obloukovitým pultem, na němž bylo několik spínačů, televisní telefon a stejný počet obrazovek, jako na dveřích kabiny.

Dívka, která seděla u pultu, pozdravila se s presidentem a uvítala hosty. Na promítací ploše se právě objevil celkový záběr obrovského mezihvězdného letadla, které i se svými tvůrci plulo vysoko nad měsíčním povrchem.

„V této kabině zachycujeme televisní spojení budovatelů mezihvězdného letadla se Světovou akademií i s našimi přáteli z Hadonoše," vysvětloval president. „Události na stavbě letadla sleduje teď s námi současně akademik Chotěnkov, doktor Zajac, velitel výpravy z Hadonoše a mnoho dalších odborníků. Zároveň máme možnost sledovat spojení mezi jednotlivými pracovníky uvnitř letadla."

„Vy také řídíte stavbu letadla, Alenko?" usmál se akademik Tarabkin na mladou ženu za pultem.

„Nepochybuji, že by to soudružka Svozilová dokázala," ujal se dívky president. „Má za sebou dokonalý křest z Kvarty. Ale dnes tu naše Alenka není služebně. Představte si — tráví tu u nás svoji dovolenou. Ne, nedivte se, skutečně je tomu tak. Vrátila se opět ke své dávné vášni: pracuje na nové velké reportáži. Později ji chce přepracovat na román. Bude to vlastně pokračování jejího prvního románu o Seversonovi. Tato kniha se jí stala osudem, stejně tak jako se stalo osudem pověstnému Pygmalionovi jeho vlastní dílo; beznadějně se zamilovala do hrdiny svého románu."

„Vím, kam míříte," smála se Alena Svozilová. „Chcete tím říci, že i o dovolené chci mít svého milého na očích. Pěkně si vážíte mé tvůrčí práce."

„Nic ve zlém, vždyť mě znáte jak staré boty," chlácholil ji president. „Co je nového na stavbě? A jak se daří Seversonovi?"

„Všichni jsou zdrávi," položila Alena důraz na první slovo. „Podívejte se…"

Záběr na promítacím plátně se změnil. Objevila se řídicí kabina.

Akademik Navrátil hovořil právě s několika pracovníky ve skafandrech. Zvuk byl tak potlačen, že nebylo rozumět ani slova. Alena ho proto rychle zesílila.

„Také pracovníci vaší čety jsou příliš unaveni, soudruhu Scheinere. Dlouho by to nevydrželi, musíte je vyměnit."

„Teď, před dokončením hrubé montáže? To přece není možné," vášnivě odporoval menší šedovlasý muž.

„Ano, ještě dnes. Oba společně odpovídáme za jejich zdraví. Nejsou přece jedinými schopnými lidmi na Zemi…"

„Nemluvte tak, soudruhu Navrátile… Pohovořte si raději s nimi…"

Akademik si sedl k rozvodné desce a zapnul několik obrazovek. Vyvstaly na nich záběry z atomové elektrárny.

„Přejete si, soudruhu Navrátile?" zeptali se pracovníci ve

skafandrech téměř současně.

Navrátil si nejistě pohladil bradu.

„Pracujete obětavě a téměř bez oddechu, přátelé. Jste stateční…“

„Je to přece naše povinnost, nač o tom teď mluvit,“ divila se dívka ve skafandru, která pracovala u fotonového reaktoru.

„Vím, vím, ale všeho moc škodí. U přepjatého luku často praskne tětiva. Musíte si trochu odpočinout. Dávám vám čtyři dny dovolené. Můžete je strávit doma na Zemi…“

„Čtyři dny dovolené,“ zvolala dívka rozhořčeně. „Za tu dobu bude již montáž dokončena — a bez nás. To nemyslíte vážně. Máme snad dílo opustit těsně před cílem?“

„Uklidněte se, Olgo, myslím to s vámi dobře. Čeká vás ještě mnoho dalších velkých úkolů — stejně slavných a záslužných. Nesmíte si tu zničit zdraví jednou provždy.“

„Únavu dosud opravdu necítíme, soudruhu Navrátile, určitě mluvím za všechny,“ podpořil dívku muž na vedlejší obrazovce. „Nejpozději pozítří hlásíme Světové akademii ‚hotovo‘. Chcete nás připravit snad o tento slavný okamžik? Co by řekli naši doma? Náš kluk by se asi divil. ‚Táto, proč jsi utekl?‘ zeptal by se mě. A co bych mu na to mohl odpovědět? Nic, jen přikývnout…“

„Včera nás důkladně prohlédl lékař,“ přidal se do rozhovoru další pracovník. „Pozval ho akademik Scheiner. Má stejné obavy o naše zdraví jako vy, soudruhu Navrátile. Vůbec se domnívám, že vás náš vedoucí přemlouval, abyste nás poslal domů…“

„Nemáte pravdu,“ přerušil ho Navrátil. „Před chvílí jsem si s ním stejně důrazně vyměňoval názory jako teď s vámi. A výsledky lékařské prohlídky znám: zdraví v pořádku, částečně je oslabena nervová soustava neustálým přepínáním. Právě proto vás žádám, abyste dole na Zemi nabrali nových sil…“

„Mám pro vás jiný návrh. Znám svoji četu lépe než vy, pevně věřím, že všichni se mnou budou souhlasit. Zmobilisujte na pomoc našemu úseku další četu, aby se mohli jednotliví pracovníci častěji střídat v práci i odpočinku,“ navrhl akademik Scheiner.

„A co tu bude nová četa dělat?“ rozhořčovala se opět dívka ve skafandru. „Na všechno stačíme sami — a ještě nám zbývá dost času na zábavu. Já jsem proti. Když jsme si kaši navařili, tak si ji sníme.“

„Olgo, Olgo, je vidět že má lékař pravdu, poněkud jsi předrážděná,“ umírňoval dívku muž z vedlejšího pracoviště. „S návrhem akademika Scheinera je možno souhlasit, co říkáte, přátelé?“

Všichni mlčky přikývli.

Alena Svozilová se zasmála:

„Jak se ten náš svět kulatý změnil. Dříve byla práce nuceným zlem, nezbytným k udržení holé existence. A dnes? Člověk aby lidi z práce honil, jinak zapomenou i na své zdraví…“

Umělá oběžnice ‚Libuše‘ se koupe v plné záři Slunce. Přes to, že uhání prostorem obrovskou rychlostí osm kilometrů za vteřinu, jejím obyvatelům se chvílemi zdá, že nehybně stojí na jednom místě. Země dole je z velké části zahalena do mračen a mlh — a hvězdy kol dokola připomínají spíše žárovky přišroubované na ebenovou desku než žhavá tělesa věčně kolotající vesmírem. Ve vzduchoprázdném prostoru ani nebliknou. Také Slunce se tváří docela mírumilovně, zubatou zelenavou koronou něžně hladí uzounký srpek Měsíce.

K tisícům světel věčné noci přibylo další. Na hlavní observatoři se rozžehlo oslnivé červené světlo. Celou oběžnici, připomínající kolo gigantické motorky, zbarvilo do ruda.

Brzy nato se na hvězdné obloze zalesklo raketové letadlo. Spirálou obletělo umělé těleso a přistálo na nevelké ploše. Sotva dosedlo, zamířilo do otevřených vrat vysoké haly s průhlednou střechou. Tam již byli cestující očekáváni několika lidmi ve skafandrech.

„Vše je připraveno, soudružko Bartošová, s pokusy můžete začít ihned,“ hlásil jeden z nich. „Jsme vám plně k disposici.“

„A paprsky zero?“ zeptala se lékařka.

„Přibližně v sedm hodin dostoupí záření vrcholu. Je právě šest hodin dvacet pět minut našeho času,“ podíval se na hodinky.

Doktorka Bartošová, provázená svým asistentem Kryštofem Lipskim, doktorem Lykurgem a pracovníky observatoře, vstoupila do moderně vybavené laboratoře. Z kufříku vyndala část skafandru a podala ho Kryštofovi:

„Nejprve to zkusíme s kosmickým zářením. Je daleko intensivnější, nepotřebuje tak dlouhou exposici.“

„Počkejte,“ vykřikl Lykurgos, když zpozoroval, že Kryštof bere nůžky, aby ustřihl kousek skafandru.

Všichni se na Lykurga podívali udiveně.

„Co se stalo? Čeho se bojíte?“ zeptal se Kryštof, když se probral z překvapení.

„Nezlobte se, že jsem vás tak polekal,“ omlouval se Lykurgos. „Vzpomněl jsem si — nevím proč — na nešťastný pobyt McHardyho v mém horském sídle. Přátelé z Hadonoše často pracují s antihmotou. Možná že také jejich skafandry jsou vyrobeny z antihmoty.“

„Určitě nejsou, můžete být klidní, usmála se doktorka Bartošová. „Předně by nás na to přátelé z Hadonoše upozornili, dobře vědí, že antihmota je v našem prostředí nebezpečnou výbušninou. Za druhé jsem hned před prvním pokusem v laboratořích akademie skafandry důkladně prohlédla. Nenalezla jsem v nich jediného isolujícího aparátu. Bez nich, jak jistě uznáte, by antihmota vybuchla při prvním setkání s positivní hmotou.

A za třetí — hmotu, z které je skafandr vyroben, jsme prozkoumali dokonale. Mohu vám posloužit přesným chemickým vzorcem. Jen klidně ustřihněte kus látky, Kryštofe, a vložte ho do kasety.“

Výsledek první zkoušky byl pro všechny opravdu překvapující: skafandry přátel z Hadonoše propouštěly kosmické paprsky.

„Nejde mi to stále do hlavy,“ divila se doktorka Bartošová. „Připravte zatím zkoušku na paprsky zero, výsledek první zkoušky oznámím zatím Světové akademii.“

Sotva se president akademie objevil na obrazovce televisního telefonu, zvolal: „Hlásíte se jako na zavolanou, soudružko Bartošová, volám vás právě z druhého aparátu.

Okamžitě se vraťte na Zemi, na ostrově Čiovo zemřel další přítel z Hadonoše. Akademik Tarabkin se pokusí o oživení. Máte mu asistovat při operaci.“

„Tedy opět,“ vydechla lékařka. „Strašné… Okamžitě se vracím — přímo na Čiovo…“

V laboratoři sdělila smutnou zprávu a požádala vědce, aby dokončili pokus s paprsky zero.

Za chvíli nato odlepilo se stříbrné raketové letadlo od umělé oběžnice. Na obloze nakreslilo oranžový oblouk a zmizelo v temnotách…

Na břehu zálivu Saldon čekal již doktorku Bartošovou inženýr Babin.

„Pospěšte si, akademik Tarabkin již operuje.“

„Jak dlouho? Myslím — kdy začala operace,“ vydechla lékařka.

„Před dvaceti minutami, doufám, že ještě není pozdě. Akademik Tarabkin je přece kapacita,“ řekl mladý muž dětinsky. Aniž si to uvědomil, uchopil lékařku za ruku a táhl ji za sebou.

Usmála se shovívavě. Najednou se jí zdálo, že se vrátila do svých mladých let. Srdce se rozbušilo volněji. Nikdy přece není tak zle, aby nemohlo být hůře. Skutečně — akademik Tarabkin je kapacita. Oživil Seversona, který spal v ledovci téměř sto let. Oživí i přítele z Hadonoše…

Teprve v předsíni operačního sálu si znovu uvědomila vážnost situace. Rychle si navlékla skafandr a vstoupila do spojovací kabiny. Operační sál byl totiž vyplněn plynem dýchatelným pouze hostům z vesmíru.

Na dveřích se rozsvítilo modré světlo.

Vstoupila dovnitř.

Akademik Tarabkin se právě skláněl nad tělem zesnulého. Když spatřil lékařku, trpce se usmál:

„Marné, všechno marné… Na chvíli se mi podařilo oživit činnost

srdce. Dokonce i plíce se vzpamatovaly. A teď je konec — skutečně konec…“

„Přišla jsem pozdě…“ zašeptala lékařka a bezvládně si sedla do křesla.

Tělo mrtvého bylo ihned naloženo do letadla, které odlétlo k mezihvězdnému letadlu přátel z Hadonoše.

„Tisíc vodíkových mlhovin a čtyři galaxie na přívažek, probuďte se konečně, soudružko Bartošová,“ rozčiloval se inženýr Fratev nad spící lékařkou. „Dal vám snad někdo uspávací prášek nebo co?“

Lékařka se konečně probrala a překvapeně si prohlížela nečekaného návštěvníka.

„Nezlobte se, že jsem vnikl do vašeho pokoje a okrádám vás o zasloužený spánek. Ale — ať jsem Lalande 21/85, jestli vás tato zpráva nepotěší. Přítel z Hadonoše, který dnes zemřel na ostrově Čiovo, žije…“

„Ži-je? Jak to?“ vykoktala doktorka Bartošová.

„Prostě žije. Probudil se už během letu, asi devadesát kilometrů nad Zemí…“

Lékařka vyskočila s pohovky a uchopila inženýra za rameno:

„Opakujte mi to ještě jednou. Žije?“

„Ano, žije. Či snad mě neslyšíte dobře?“

„Jak to? Tarabkin přece zůstal na ostrově.“

„Nevím, zbytečně se mne ptáte. Prostě žije — a to je to hlavní. Nemáte z toho radost?“

„Zavolejte prosím umělou oběžnici Libuši — chtěla bych mluvit s Kryštofem — Kryštofem Lipskim, mým asistentem…“

„Prosím, jak si přejete, ale upozorňuji vás, že je to celkem zbytečné…“

„Prosím vás o to snažně…“

„Nuže dobrá. Vaše přání je mi rozkazem. Vím dobře, nač se ho chcete zeptat — a znám také jeho odpověď.“

„Jak to myslíte? Proč mě stále na něco upozorňujete? Spala jsem snad tak dlouze, že se všechno od základů změnilo?“

Inženýr Fratev se pohodlně usadil do křesla a založil si ruce:

„Počkám, až se dokonale probudíte. S rozespalými lidmi se těžko hovoří…“

„Poslyšte, soudruhu Frateve, nemám dnes náladu na žertování. Řekněte mi docela vážně, co se stalo. Ujišťuji vás, že nespím.“

Statný svalovitý chlapík se usmál:

„Teď teprve se mi líbíte, soudružko Bartošová. Tedy — nejprve jednu pilulku pro uklidnění: Záhadnou smrt jsme poslali do věčných lovišť; přátelé z Hadonoše jsou zachráněni…“

„Prosím vás pěkně, proč umírali? Nenapínejte mě, opravdu

nemám náladu na žertování…“

„Dnes mi to snad odpustíte,“ zazubil se inženýr Fratev. „Až vám všechno vysvětlím, dostanete stejně bláznivou náladu, jakou mám teď já. Mějte se mnou trochu trpělivosti, všechno měřím na dlouhé lokty, ale ujišťuji vás, že je to v naprostém pořádku.“ Podrbal se v kudrnatých vlasech a po malé efektní pause pokračoval:

„Začněme tedy Kryštofem Lipskim. Na paprsky zero reagují skafandry našich přátel úplně stejně, jako na kosmické záření…“

„Propouštějí je?“ zeptala se nedočkavě lékařka.

„Ano, bez výjimky všechny. Nezdá se vám to být trošku podezřelé?“

Lékařka zaváhala.

„Teď to už chápu“ řekla po chvíli. „Kosmické záření ani paprsky zero našim přátelům neškodí. Nu a?“

„To ‚a‘ je celkem prosté. Nejenže jim paprsky zero neškodí — ale naopak, potřebují je nutně k životu. Stejně jako my nutně potřebujeme…“

„Vím, vím, teď už chápu,“ přerušila ho lékařka. Zkoumali jsme, co skafandry našich přátel nepropouštějí, zatím co jsme měli především zjistit, co propouštějí. Příčina smrti je mi teď jasná; přátelé z Hadonoše umírali z nedostatku kosmického záření a paprsků zero, které zachycuje naše ionosféra…“

Na jedné straně zeměkoule je den, na druhé noc. V Evropě prší — a Jižní Amerika se koupe v záplavě slunce. V Číně a Japonsku mají obyvatelé plet žlutou, v Africe černou.

Ale v tento slavný okamžik lidé celého světa dělají totéž: Sedí u televisorů a sledují reportáž z odletu dvou obrovských mezihvězdných letadel do neznámých končin vesmíru.

Na obrazovce se usmívá inženýr Severson, muž minulosti, probuzený do nové, nádherné přítomnosti:

„Není úkolu, který by obyvatelé naší planety nesplnili. Není vzdálenosti, kterou bychom nepřekonali. Není problému, který by lidstvo nerozřešilo. Neomezené jsou možnosti člověka.

Odlétáme k sousední hvězdě Siriu, pouštíme se do boje s osmi slunečními lety. A věříme, že zvítězíme. Zvítězili jsme nad souhvězdím Centaura — a nakonec splníme všechny sny našich velikánů. Ovládli jsme bronz, železo a páru. Elektřina, atom, antiproton a antihmota se staly naší zbraní. Co nám brání, abychom splnili slova velikého básníka:

My přijdem blíž, my přijdem blíž,
my světů dožijeme,
my bijem o mříž, ducha lvi,

a my ji rozbijeme…

KONEC ROMÁNU

Vladimír BABULA

Český spisovatel fantastické literatury Vladimír Babula se narodil 24. července 1919 v Uherském Brodě. Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu ve Zlíně. Zpočátku působil jako ilustrátor dětských knih. Pocházel z komunistické rodiny, proto musel za okupace uprchnout do Švýcarska. Po válce redaktorem severočeského vydání Mladé fronty, po přestěhování do Prahy působil jako zemědělský redaktor v Mladé frontě. Poté krátce působil v továrně Tatra jako dělník. Od roku 1952 redaktorem Mladého technika — později název Věda a technika mládeži — kde se stal šéfredaktorem. V roce 1960 odchází do ČTK a krátce poté je novinářem na volné noze.

Publikoval od 40. let, nejprve jako autor dětských leporel, k psaní SF jej přiměl kolega a SF spisovatel Rudolf Faukner. Společně napsali vědecko-populární knihu Kdyby přišli Marťané aneb Průvodce po Zeměkouli pro návštěvníky z vesmíru (1958), ve které jsou imaginárním mimozemšťanům vysvětlovány základy přírodních věd.

Zemřel 12. listopadu 1966 v Praze.

DÍLO VLADIMÍRA BABULY:

Signály z vesmíru

- časopis Věda a technika mládeži (ročník 1954, číslo 5-26, kapitola 1-21, ročník 1955, číslo 1–9, kapitola 22–30, ilustrace František Škoda)

— Mladá Fronta 1955, 1.vydání, ilustrace František Škoda

— Mladá Fronta 1956, 2.vydání, ilustrace František Škoda

— Slovenské nakladatelství dětské knihy 1956 (Identické vydání jako MF 1956, jen ve slovenském překladu)

Planeta tří sluncí

- časopis Pionýr (ročník 1954, číslo 1-16, ilustrace Zdeněk Burian)

- časopis Věda a technika mládeži (ročník 1957, číslo 1, 3-26, kapitola 1-25, ročník 1958, číslo 1–4, kapitola 26–29, ilustrace František Škoda)

— Mladá Fronta 1957, ilustrace František Škoda

— Mladá letá (Slovensko) 1958, ilustrace František Škoda (Identické vydání jako MF 1957, jen ve slovenském překladu)

Přátelé z Hadonoše

- časopis Pionýr (ročník 1956, číslo 1-11, ilustrace Zdeněk Burian)

Oceánem světelných let
— Mladá Fronta 1963, ilustrace Kamil Lhoták
(celkově přepracované a zkrácené vydání všech tří dílů)
(Všechna vydání, pokud není uvedeno jinak, jsou vzájemě odlišná (zkrácená, přepracovaná, změněné názvy kapitol, apod.)

Puls nekonečna
- časopis Pionýr (ročník 1960, číslo 1–8, samostatná vědecko-fantastická novela, ilustrátor neuveden)

Další časopisecké sci-fi povídky:
Astrodepeše z roku 2095, Skok do třetího tisíciletí, Veliký den.

Digitalizace do ebook ACL — FerryH — TomasT
Případné naměty, nápady a připomínky pište:
ebookSF@atlas.cz

Vycházelo na pokračování
v časopisu Pionýr
r. 1956, č. 1-11

notes

1

Konvertoplan je letadlo, které sdružuje výhody helikoptéry (vrtulníku) a normálního letadla. Konvertoplan tedy startuje ve svislé, vertikální poloze, takže nepotřebuje rozjezdovou plochu letiště. Ve vzduchu se konvertoplan otočí do vodorovné polohy a pokračuje o letu jako normální vrtulové nebo tryskové letadlo. Nemá tedy nevýhodu helikoptér, které jsou při letu pomalé. Když konvertoplan přistává, otáčí se opět do svislé polohy a spouští se pozpátku na zem. A právě v tomto okamžiku je zachycen konvertoplan na obálce minulého čísla (titulní ilustrace v e-booku). V textu, na počátku 1. kapitoly, se používá českého názvu pro konvertoplan — tryskový vrtulník.

2

Mapa byla otištěna v 13. čísle II. roč. Pionýra (mapa je v e-book verzi románu „Babula V. - Planeta tří sluncí (Pionýr 1954). doc“ pozn. autorů digitalizace).